

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr Marjan Chełmickowski, wiadomości potocznych Bogdan Piotrowski, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, wszyscy w Poznaniu

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcin 70

Nr. 519 A Wydanie P

Poznań, czwartek dnia 15 listopada 1934

Rok 29

Poznań, 14 listopada.

Perspektywy reformy podatkowej

W exposé budżetowym p. ministra skarbu, wygłoszonym w Sejmie 6 b. m., znalazła się także sprawa reformy podatkowej.

Wiadomo, że życie gospodarcze od dawna tej reformy się domaga, rozumiejąc przez nią inny, — jak to się mówi — „sprawiedliwszy” system rozłożenia ciężarów publicznych, oczywiście bez powiększania ich ogólnej sumy. Tak też rozumiały to zagadnienie i sfery rządowe, które dotychczas sprzeciwiały się przeprowadzeniu głębiej sięgających zmian w systemie podatkowym, a to ze względów budżetowych, z czego zupełnie wyraźnie wynikało, że także w opinii tych sfer reforma podatkowa powinna spowodować zmniejszenie ogólnego obciążenia wytwórczości.

W tym stanie rzeczy prowadzono w ministerstwie skarbu studia przygotowawcze do reformy podatkowej i czekanano na odpowiednią dla niej „konjunkturę”. Posłowie z B. B., uważający się za przedstawicieli życia gospodarczego, przy różnych sposobnościach czynili na ten temat bardzo ponętne obietnice. Przyszła reforma podatkowa była usprawiedliwieniem dokonywanego nieustannie od 4 lat podwyższania niektórych podatków i nakładania nowych. Zapewniano, że te ciężary są chwilowe i że będą one z nawiązką zrekompensowane przy gruntowniejszej reformie.

Wszystkie te obietnice i nadzieje obalił p. minister skarbu. Potraktował on reformę podatkową wyłącznie z budżetowego punktu widzenia jako jeden ze sposobów podniesienia dochodów budżetowych.

Sposobów takich, według p. ministra skarbu jest trzy. Przedewszystkiem więc nowe podatki, zaproponowane w preliminarzu budżetowym na rok 1935/6, które p. minister oblicza na 40 milionów, a które łącznie z daniną szkolną wyniosą 58 milionów, czyli tyle, ile daje obecnie cały podatek gruntowy, a niewiele mniej od wpływów z podatku od nieruchomości miejskich.

P. minister skarbu bierze także pod uwagę możliwość automatycznego wzrostu dochodów skarbowych na skutek poprawy gospodarczej. Pod tym względem p. minister jest jednak obecnie ostrożniejszy, niż był sam przed rokiem, a p. premier Kozłowski w sierpniu b. r., — ponieważ utrzymująca się w pierwszym półroczu lekka nadwyżka dochodów tegorocznych nad zeszłorocznymi doznała w październiku bardzo poważnego załamania. Dochody za 7 miesięcy 1934/5 są o przeszło 7 milionów mniejsze aniżeli za taki sam okres 1933/4.

Jakoś więc ta poprawa gospodarcza, o której tyle się mówi, nie znalazła o której wyraził w dochodach skarbowych. P. minister Zawadzki tłumaczy to w bardzo oryginalny sposób:

„Jednak nawet w razie polepszenia

Pakt wschodni znów na widowni?

Agencja Havasa zapowiada specjalną notę francuską zawierającą spostrzeżenia i uwagi w związku ze stanowiskiem rządu polskiego w tej sprawie

Paryż. (PAT). Havas podaje następującą depeszę radjową:

„W czasie rozmowy min. Laval'a z sowieckim chargé d'affaires Rosenbergiem rozpatrzono całokształt stosunków francusko-sowieckich i poddano głębszej analizie projekt paktu wschodniego.”

W związku z tem Havas zaznacza, że przygotowana jest obecnie nota w min. spraw zagr., która będzie przesłana niezwłocznie do Warszawy. Nota powyższa zawiera spostrzeżenia i uwagi, jakie nasunęły się rządowi francuskiego po zaznajomieniu się z oświadczeniem, złożonym przez min. Becka na ręce min. Barthou pod koniec ostatniej sesji Ligi Narodów.

Paryż. (PAT). „Le Petit Journal” twierdzi, że odpowiedni departament Quai d'Orsay kończy redagowanie bardzo ważnej noty, dotyczącej paktu wschodniego.

Dziennik przypuszcza, że chodzi tu o dokument polski w tej sprawie i pod-

kreśla, że nie powinno się zaniedbać żadnego wysiłku celem uzyskania zgody Polski na przystąpienie do paktu.

Należy postępować oględnie i metodycznie ze względu na różnice interesów, istniejących między poszczegól-

nymi państwami, nie trzeba jednak zapominać, że przyjaźń polsko-francuska jest w dalszym ciągu mocna, mimo przejściowych zachmurzeń i pamiętać, że w danym razie będzie mogła ona dać poważne wyniki.

Po votum zaufania dla rządu Flandina

Znamienne uwagi prasy na temat uzyskanej większości — Przeciw rozbrojeniu prawicowych organizacji

Paryż. (Tel. wł.). Wynik głosowania w sprawie votum zaufania w izbie deputowanych i olbrzymia większość, jaką rząd uzyskał, spotyka się z ironicznymi uwagami paryskich dzienników. Podkreślają one, że rozjem polityczny trwa nadal również bez Doumergue'a, a parlament będzie teraz wykazywał specjalną gorliwość i potulność, bowiem minęło niebezpieczeń-

stwo rozwiązania, czem groził Doumergue.

Niektóre pisma dają do zrozumienia, że olbrzymia większość nie jest wynikiem zaufania do rządu, lecz pewnego rodzaju podarunkiem, który może okazać się kłopotliwy dla nowego premiera. „Zbyt piękna, a nawet podejrzenie piękna większość!” „Wrzeniowy start!” „Rekord miłości!” — takimi ironicznymi epitetami okrasza prasa swoje uwagi na temat wczorajszego posiedzenia.

„Echo de Paris” ostro atakuje nowy rząd, zarzucając mu zrezygnowanie z reformy ustroju i krytykując zapowiedź rozbrojenia narodowych organizacji bojowych. Plany rządu w tym zakresie są nie do przyjęcia. Nigdy nie zgodzą się na to patrioci, zwłaszcza, że u steru stoi gabinet, którego lewe skrzydło flirtuje z frontem komunistyczno-marksistowskim. W sąsiedniej Hiszpanji byliśmy świadkami, np. w Asturji, że rozbrojonych organizacji prawicowych wydano komunistycznym falangom na rzeź niczym bydło. Istnieje tylko jeden środek rozbrojenia prawicowych organizacji bojowych, a mianowicie — odebranie im racji bytu przez podniesienie autorytetu państwa, ustabilizowanie życia politycznego, zagwarantowanie bezpieczeństwa obywateli i wyparcie wielkich organizacji, zasilanych przez zagranicę.

Amb. Iński u Hitlera

Berlin. (Tel. wł.) Ambasador Lipski wręczył dziś w południe Hitlerowi swe listy uwierzytelniające.

Ciągnięcie loterii

Warszawa. (Tel. wł.) W pierwszym dniu ciągnięcia Loterii Państwowej większe wygrane padły na następujące numery:

50 000 zł na nr. 75 778.
Po 10 000 zł na n-ry: 7836, 138580.
Po 2 000 zł na n-ry: 20919, 32023, 112319, 125111.
Po 1 000 zł na n-ry: 37429, 56356, 92402.
Po 500 zł na n-ry: 26621, 35265, 50164, 86074, 154084, 158041, 163225, 171242, 179443.
Po 400 zł na n-ry: 1836, 4299, 16116, 21390, 38830, 62493, 84038, 94977, 105795, 114760, 125941, 155368, 167361, 178537.
(w)

Przesilenie w Belgii

Bruksela. (PAT). Premier Brocqueville wręczył królowi prośbę o dymisję gabinetu. Następnie b. premier odbył konferencję z przewodniczącymi obu izb oraz przywódcami 3 głównych partji. O wyniku tych rozmów nie podano żadnych informacji.

Panuje przekonanie, że Brocqueville nie wróci już do władzy. Najczęściej wymieniany jest jako przyszły premier dotychczasowy min. spraw zagr. Jaspard.

M. K.

Sąd doraźny w Przemyślu

Przemyśl. (PAT). Przed sądem wojskowym odbywała się rozprawa w trybie doraźnym przeciw dezertorowi 5. p. str. podhalańskich, St. Sroce, oskarżonemu o zbrodnię podwójnego zabójstwa.

Sroka opuścił samowolnie swój pułk w Przemyślu i uzbrojony w karabin wojskowy udał się ze swoim kolegą, Pałaszem do Brzozy Królewskiej (pow. Łańcut), gdzie na polu zastrzelił dwóch wieśniaków, mszcząc się za ciężkie pobicie. Przez dwa miesiące

zabójca tułał się po lasach, wreszcie 7. bm. oddał się dobrowolnie w ręce władz w Nisku. Przeciwko Pałaszowi toczy się dochodzenie w trybie normalnym.

Na rozprawie Sroka przyznał się do zbrodni, podając za pobudkę swego czynu zemstę. obrońca złożył wniosek o poddanie Sroki badaniu psychiatrów. Trybunał odmówił temu żądaniu i zamknął postępowanie dowodowe. Wyrok oczekiwany jest dziś.

Nowy dowód „lojalności” Gdańska

Gdańsk. (Tel. wł.) Akcja wyborcza przysparza nowych dowodów „lojalności” Gdańska.

W „Beamtenzeitung” ukazała się odezwa przedwyborcza, która napomina wszystkich urzędników, aby spełnili swój obowiązek i postarali się o to, by „żadnego głosu nie oddano na listy antyhitlerowskie”.

Odezwa wyszczególnia wszystkie kategorie urzędników, do których ją skierowano; jest ona wyraźnie sprzeczna z konstytucją Gdańska, która zaka-

zuje urzędnikowi być sługą jednej z partji. Nadto takie pouczenie urzędników jest niezgodne z umowami polsko-gdańskimi.

Chodzi mianowicie o tych urzędników, jak np. celnych, którzy wykonują pewne obowiązki względem państwa polskiego. Odezwa nawołuje również i celników, co wyraźnie sprzeciwia się zobowiązaniom przyjętym przez Gdańsk w umowach z Polską. Jak wiadomo, celnicy nie mają być podporządkowywani partjom politycznym. (p)

sytuacji nasza struktura podatkowa utrzyma wzrost ten (dochodów skarbowych — przyp. red.) w dosyć skromnych granicach. Podatki: gruntowy, od nieruchomości i danina majątkowa — są dosyć sztywne, dochodowy ma za podstawę dochód roku poprzedzającego, w przemysłowym zwyżka obrotów jest kompensowana przez zniżkę stawek.”

Krótko mówiąc, p. minister skarbu jest niezadowolony z obecnej struktury podatkowej i mówi dalej tak: „Wreszcie podniesienie dochodów możliwe będzie przez reformę podatkową, która jest opracowywana. Mam nadzieję, że jeszcze w ciągu bieżącej sesji będę miał możliwość przedstawić jej wytyczne.”

To już jest zupełnie jasne. Ministerstwo skarbu kończy już opracowywać projekt reformy podatkowej, „nastawionej” na cel przedewszystkiem fi-

skalny, a mianowicie na podniesienie dochodów skarbu.

Wobec takich zapowiedzi zapewne niewielu ludzi w Polsce będzie sobie życzyło spełnienia „nadziei” p. ministra skarbu co do ogłoszenia „wytycznych” reformy podatkowej jeszcze w ciągu obecnej sesji budżetowej. Do takiej „reformy” nikt nie wdycha.

Jakże inny jest stosunek p. ministra skarbu do tych dochodów, które rząd sam ma wygospodarować! Nikte wpłaty przedsiębiorstw państwowych tłumaczy on kryzysem i potrzebami państwa, a co do monopolii zastrzega się, że ewentualna poprawa konjunktury i płynący z niej wzrost konsumpcji artykułów monopolowych będą wymagał nowych inwestycji i powiększenia kapitałów obrotowych.

Skąd je wziąć? Naturalnie — z „reformy” podatkowej.

Niemcy zabiegają o legalizację zbrojeń

Prasa francuska o znaczeniu misji Ribbentropa w Londynie — Koła angielskie zapewniają, że rozmowy nie dały wyniku — Ribbentropp działa na własną rękę?

Paryż (PAT). Chociaż komunikat, wydany po rozmowie min. Edena z von Ribbentropem nie przyniósł żadnych wyjaśnień, cała niemal prasa nie wątpi, że jesteśmy obecnie świadkami wykonania szerokiego planu Berlina zmierzającego do uzyskania legalizacji przez wielkie mocarstwa dozbrojenia Niemiec w celu powrotu do „koncertu międzynarodowego” przed utworzeniem ligi wzajemnej pomocy.

Zdaniem „Echo de Paris”, Rzesza pragnie upewnić się przedtem, że nikt nie zaproponuje radzie Ligi Narodów stwierdzenia o pogwałceniu traktatu wersalskiego i wysłaniu prawa międzynarodowego. Stąd właśnie misja Ribbentropa w Londynie i pewne sugestie przekazane za pośrednictwem ambasadora francuskiego w Berlinie. Rozwija się manewr na wielką skalę. Odmowa legalizacji dozbrojenia się Niemiec, nie zniesie oczywiście tych zbrojeń, ani ich nie zmniejszy, lecz nieustępliwe stanowisko rządu francuskiego wyłuszczone w nocy z dnia 17 kwietnia znajduje dziś usprawiedliwienie większe, niż kiedykolwiek.

„Petit Parisien” pisze: „W Londynie wiedzą już, że Niemcy uwolniły się od klauzul wojskowych traktatu wersalskiego, lecz skłonni są, jak się zdaje, zalegalizować tę niuregulowaną sytuację. Rzesza — twierdzą w Londynie — opuściła Ligę Narodów w związku ze sprawą zbrojeń. Jeżeli pragnie wznowić dyskusję na ten temat, to musi przedtem zająć ponownie swoje miejsce w Genewie, gdyż powrót do Ligi jest najściślej związany z debatą nad konwencją rozbrojeniową”.

„L'Oeuvre” zestawia wyjazd Ribbentropa z podróżą ambasadora François Poncet'a do Paryża. Na ten temat dziennik pisze: „Pewne dobrze poinformowane koła zagraniczne oświadczają, że min. Laval jest zdania, iż sprawa dozbrojenia się Niemiec interesuje nie tylko Francję i w razie podjęcia rozmów w tej sprawie Mała Ententa oraz państwa bałkańskie będą miały też coś do powiedzenia. Ribbentropp naszkicował obszernie plan Niemiec, według którego Anglia ma wystąpić do Wilhelmstrasse w drodze dyplomatycznej z zapytaniem w kwestii tajnych zbrojeń, co dałoby Niemcom sposobność do podkreślenia w odpowiedzi, że wypływa to z ich obecnej siły. Min. Eden ograniczył się jednak tylko do wysłuchania tego planu”.

Londyn (PAT). Angielskie czynniki zapewniają, że rozmowy Ribbentropa nie dały żadnego wyniku i podkreślają, że narada jego z min. Simmem była tylko powtórzeniem poprzedniej z min. Edenem. W Foreign Office twierdzą, że wynurzenia Ribbentropa są tak ogólnikowe, iż w żaden sposób nie można wysnuć z nich jakichkolwiek konkretnych propozycji niemieckich.

Międzynarodowe czynniki angielskie zadają sobie pytanie, czy Ribbentropp posiada jeszcze zaufanie Hitlera i czy nie przeprowadzał rozmów londyńskich poniekąd na własną rękę, pragnąc wzmocnić osobisty prestiż w Niemczech.

Możliwe jest, że wobec ujawnienia w prasie intencji Hitlera i wobec zachęcającego przyjęcia ich, kanclerz w

ostatnich dniach udzielił Ribbentropowi telegraficznie instrukcyj. Angielskie koła polityczne wyrażają jednak wątpliwość, czy ta misja mogłaby posiadać konkretne cele bez wciągnięcia w orbitę sprawy również ambasady niemieckiej w Londynie. Jest rzeczą charakterystyczną, że ambasador Rzeszy nie był obecny przy rozmowach Ribbentropa w Foreign Office.

Herriot polemizuje z Doumergue

Przywódca radykałów określa swe stanowisko podczas ostatniego przesilenia w związku z wywiadem b. premiera w „L'Ordre”

Paryż. (PAT). „L'Ordre” zamieszcza wywiad swojego sprawozdawcy z b. premierem (podaliśmy go wczoraj w streszczeniu — red.). Doumergue oświadcza, że postanowił ustąpić ze swego stanowiska w lutym 1935 i był już nawet ustalony następca, a mianowicie — min. Barthou.

Doumergue twierdzi, że nie jest prawdą, jakoby projekt byłby trzymane w ścisłej tajemnicy. B. premier zapoznał z ich treścią prez. Lebrun i przewodniczącego izby dep. Jedynie przewodniczący senatu oświadczył szczerze, że jest zupełnie przeciwny.

Artykuł projektu konstytucji, dotyczący urzędników, został zredagowany własnoręcznie przez Herriota. Pragnąc iść na rękę przywódcy radykałów, premier wprowadził zmiany do artykułu dotyczącego się rozwiązania izby.

W piątek wieczorem, gdy rada miała po raz pierwszy oradować nad projektem reformy konstytucji, Herriot oświadczył, że nie będzie głosować za wnioskiem o prowizorium budżetowe. Czterej ministrowie radykalni przed powzięciem decyzji w sprawie dymisji domagali się przerwy w obradach, celem zastanowienia się. Już po 3 minutach jednak powrócili i wręczyli premierowi czterostronnicowy list z zawiadomieniem o dymisji.

W odpowiedzi na ten wywiad min. Herriot udzielił następujących wyjaśnień:

„Dowodłem moich chęci unikania polemiki, nie odpowiadając na różne deklaracje b. premiera. Dziś jednak pragnę sprecyzować, że istotnie przedstawił mi on dwa teksty, dotyczące się inicjatywy finansowej deputowanych oraz statutu urzędników i że przyjął moje uwagi.

„Jeżeli chodzi jednak o bardziej ważne zagadnienia, a mianowicie o sprawę rozwiązania izby i prolongowania budżetu, to premier ograniczył się tylko do odczytania ich, zaznaczając równocześnie, że dyskusja byłaby bezcelowa, gdyż projekt nie może ulec zmianie.

„Przed kongresem w Nantes, oceniając powagę sytuacji, zwróciłem się do

b. premiera z prośbą o rozmowę, na którą jednak się nie zgodził. W Nantes partia radykalna pozostawiła mi swobodę oceny tego, co byłoby do przyjęcia dla sumienia republikańskiego. Osądziłem, że projekt szefa rządu nie wchodził w zakres tej definicji. — Sprzeciwiłem się wnioskowi o prowizorium budżetowe.

„Istotnie wiedziałem, co mam o tem myśleć. W dniu 1 września w rozmowie ze mną Doumergue wspominał bowiem z podziwem o Mac Mahonie, stawiając mu tylko ten zarzut, że w czasie swego zamachu stanu lekceważył zagadnienia pieniężne, co w kilka lat później zmusiło go do ustąpienia.”

Proces terrorystów

Białogrodzka zamieszcza obszerny sprawozdanie z procesu Sziłaka Ivutuca, oskarżonego o współdziałanie z przebywającymi zagranicą terrorystami.

Ivutuc zeznał, iż otrzymał od terrorysty Szabo rewolwery, które następnie członkowie, należący do organizacji Ustaszka, przewieźli z Janka Pusztą na Węgrzech do Dzelekowacz w Jugosławii. Przywódcy organizacji Ustaszka dr. Pavelicz i Percicz przebywali wówczas w Janka Pusztą, przygotowując zamachy i rozruchy w Jugosławii.

Wiadomości

Znany pisarz francuski Jules Romain wygłosił odczyt na uniwersytecie berlińskim na temat „Germanizm i Latynizm”. Na odczyt tym oprócz przywódców hitlerowskich obecny był ambasador francuski François Poncet.

Podwyżki cen w Niemczech mogą być dokonywane tylko za zezwoleniem komisarza Rzeszy albo jego pełnomocnika. Należy unikać o ile możności pośrednictwa w handlu tak, by towar dostawał się najkrótszą drogą od producenta do konsumenta.

Kryzys rządowy w Egipcie został ostatecznie zlikwidowany. Król Fuad powierzył utworzenie nowego gabinetu Nessimowi-Paszy, który liczy 60 lat i był już dawniej premierem. Jest on wybitnym politykiem i zwolennikiem harmonijnej współpracy z Wielką Brytanią.

Francuski min. handlu Marchandau ma udać się jeszcze w tym miesiącu do Moskwy. Podróż tę planował jego poprzednik minister Lamoureux. Dokładnej daty podróży jeszcze nie ustalono, ze względu na mające się odbyć wkrótce w Paryżu rokowania handlowe z Niemcami wobec tego, że układ francusko-niemiecki wygasa w dniu 31 grudnia r. b.

Na podstawie uchwały rady ministrów stan wojenny w Łotwie przedłużony został o dalsze 6 miesięcy t. j. do dnia 15 maja 1935 r.

Ojciec św. przyjął na posłuchaniu członków komitetu organizacyjnego międzynarodowej wystawy dziennikarstwa katolickiego, przygotowywanej na rok przyszły i zaakceptował zmianę miejsca: wystawa odbędzie się w obszernym dziedzińcu „della pigna” w Watykanie. (KAP)

Czechosłowackie min. spraw wewnętrznych rozwiązało ostatnio proletariacki związek bezbożników z siedzibą w Pradze. Jednocześnie zamknięte zostały wszystkie oddziały tego związku w granicach republiki czechosłowackiej.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 14. 11. 1934 r.
Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była słaba.
Z pożyczek państwowych płacono za 5% pożycz. konwers. niższy kurs 61,50, zaś 3% pożycz. bud. obracano po 45,—; pozatem ofiarowano 4% premj. dol. po 51,— bez obrotu.

Z papierów lokacyjnych P. Z. K. obracano 4½% złotowe listy zast. po 44,50 do 44,75—44,—, natomiast płacono za 4% listy zast. konwert. 44,—; w końcu ofiarowano — bez obrotu — 4½% dol. listy zast. po 45,— oraz 4½% dol. listy zast. w złocie po 44,—.

Akcje bankowe bez notowania.
Cedula Urzędowa Giełdy Pieniężnej w Poznaniu.
Kurs w procentach nominalu wzgl. w złotych za sztukę

Papiery procentowe
5% państw. pożycz. konwers. 61,50 P.
3% pożycz. budowl., serja I 45,— +
4½% złotowe listy zast. serji K. z r. 1933
Pozn. Ziem. Kred. 44,50—44,75— +
4% listy zast. konwert. oSTEMPL. P. Z. K. 44,— P.

Tendencja słaba.
Kurs dolara. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 5,28½ 5,29 zł w Gdańsku na Głównym 5,26 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski. oddział w Poznaniu. płaćli dziś za 100 mk niem w dewizach — zł. gotówką — zł za 100 gul. gd. w dewizach 172,63 zł gotówką 172,29 zł.

Urzędowa cedula Giełdy Żywej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, 14. 11. 1934 r.
Warunki: Handel burlowy parytet Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg.:

Standarty: 1 żyto 715 g/l 2) pszenica 750 g/l 3) owies 470 g/l.

Ceny transakcyjne:
Żyto 75 tonn par. Poznań 15,00
Żyto 15 tonn par. Poznań 14,80
Żyto 435 tonn par. Poznań 14,75
Żyto 30 tonn par. Poznań 14,50
Owies 15 tonn par. Poznań 15,40

Ceny orientacyjne:
Żyto (Usposob. spokojne) . . . . . 14,50—14,75
Pszenica (Usposob. słabsze) . . . . . 16,25—16,75
Jęczmień browarowy . . . . . 20,50—21,00

Usposobienie spokojne.
Jęczmień 710—725 g/l . . . . . 19,00—19,50
Jęczmień 680—690 g/l . . . . . 17,50—18,00

Usposobienie spokojne.
Owies (Usposob. spokojne) . . . . . 15,25—15,50

Mąka
żytnia I gat. 0,55% wł. w. . . . . 21,50—22,50
żytnia I gat. 0,65% wł. w. . . . . 19,50—21,50
żytnia II gat. 55—70% wł. w. . . . . 17,00—18,00
żytnia pośl. pon. 70% wł. w. 13,00 14,0
żytnia razowa 0,95% wł. w. . . . . 17,00—18,00

Usposobienie spokojne.
pszena gat. IA 0—20% wł. w. . . . . 28,00—30,50
pszena gat. IB 0—45% wł. w. . . . . 27,50—28,00
pszena gat. IC 0—55% wł. w. . . . . 26,50—27,00
pszena gat. ID 0—60% wł. w. . . . . 25,50—26,00
pszena gat. IE 0—65% wł. w. . . . . 24,50—25,00
pszen gat. IIA 20—55% wł. w. . . . . 3,50—24,00
pszen gat. IIB 20—65% wł. w. . . . . 23,00—23,50
pszen gat. IID 45—65% wł. w. . . . . 20,00—20,50
pszen. gat. IIF 55—65% wł. w. . . . . 17,00—17,50
psz. gat. IIIA 65—70% wł. w. . . . . 15,75—16,25
psz. gat. IIIB 70—75% wł. w. . . . . 12,75—13,25

Usposobienie spokojne.
Otręby żytnie stand. . . . . 10,00—11,00
Otręby pszen. grube stand. . . . . 10,75—11,25
Otręby pszenne średnie st. . . . . 10,00—10,50
Otręby jęczmienne . . . . . 11,00—12,50
Rzepak zimowy . . . . . 41,00—42,00
Rzepak zimowy . . . . . 39,00—40,00
Gorczyca . . . . . 51,00—55,00
Wyka latowa . . . . . 26,00—28,00
Groch Viktorja . . . . . 41,00—45,00
Groch Folgera . . . . . 32,00—35,00
Koniczyna czerwona surow. . . . . 130,00—150,00
Koniczyna biała . . . . . 80,00—100,00
Koniczyna szwedzka . . . . . 180,00—210,00
Koniczyna żółta oduszcz. . . . . 7,00—80,00
Przełot . . . . . 80,00—100,00
Tymoteusz . . . . . 60,00—70,00
Rajgras angielski . . . . . 80,00—90,00
Ziemiaki jadalne . . . . . 2,20—2,40
Ziemiaki fabr. za kilo % 13

Słoma pszena luzem . . . . . 2,25—2,45
„ pszena prasowana . . . . . 2,85—3,05
„ żytnia luzem . . . . . 2,75—3,00
„ żytnia prasowana . . . . . 3,25—3,50
„ owsiana luzem . . . . . 3,00—3,25
„ owsiana prasowana . . . . . 3,50—3,75
„ jęczmienna luzem . . . . . 1,95—2,45
„ jęczmienna prasow. . . . . 2,85—3,05

Siano zwykłe luzem . . . . . 7,25—7,75
Siano zwykłe prasowane . . . . . 7,75—8,25
Siano nadnoteckie luzem . . . . . 8,25—8,75
Siano nadnoteckie pras. . . . . 8,75—9,25
Makuch lniany w taflach . . . . . 17,50—18,00
Makuch rzepakowy w tafl. . . . . 13,50—13,75
Makuch sion. w tafl. 42/43% . . . . . 17,50—18,00
Śrut Soja . . . . . 21,00—21,50
Mak niebieski . . . . . 40,00—43,00

Ogólne usposobienie spokojne.
Transakcje na odmiennych warunkach: żyta 435 tonn, pszenicy 825 tonn, jęczmienia 223,5 tonn, mąki żytniej 108,8 tonn, mąki pszennej 42,5 tonn, otrąb żytnich 212,5 tonn, otrąb pszennych 77,5 tonn, rzepaku 30 tonn, maku niebieskiego 67 tonn, makuchu rzepakowego 10 tonn, makuchu słonecznikowego 15 tonn, makuchu mieszanego 15 tonn, ziemiaków jadalnych 30 tonn, ziemiaków fabrycznych 81 tonn.

Napad na pocztyljona

Wilno. (Tel. wł.) Jadący z Dżisny, miasta na pograniczu łotewskim, pocztyljon został napadnięty przez 3 bandytów, którzy, uderzywszy go pałką w plecy, zrzucili z wozu, a sami zacięli konie i zbiegli.

Pocztyljon strzelił dwa razy z rewolweru i zranił jednego z napastników, lecz ten zbiegł i zdołał ukryć się w lesie. Pocztyljonowi pośpieszył z pomocą gajowy, dopędził napastników i zmusił ich do porzucenia wozu. Pocztę znaleziono nienaruszoną.

Defraudacje hitlerowców

Gdańsk. (Tel. wł.) Socjalistyczna „Volksstimme” podaje spis przestępstw hitlerowców w Gdańsku po dniu 1 stycznia r. b. Rejestr obejmuje przeważnie defraudacje najróżniejszych kierowników poszczególnych organizacji hitlerowskich.

Okazuje się, że defraudacje w szeregach hitlerowskich są bardzo częstym zjawiskiem. Kwoty sprzeniewierzone są wcale poważne, bo w niektórych wypadkach dochodzą do 10 tys. guldenów gdańskich.

Kary administracyjne

Kraków. (Tel. wł.) Odbiła się w starostwie grodzkiem w Krakowie rozprawa karno-administracyjna przeciw czterem studentom U. J. przytrzymanym przez policję w dniu 12 listopada na Rynku Głównym w czasie demonstracji akademickich.

Antoni Lewkowicz i Marjan Lewicki ukarani zostali bezwzględny 14-dniowym aresztem, Leopold Janik 7-dniowym aresztem i Władysław Skoczeń 3-dniowym aresztem.

Przed plebiscytem

Londyn (PAT). Korespondent „Daily Telegraph” donosi z Saarbrücken, że komisja rządząca zarzuciła plan rekrutacji 2.000 obywateli obcych, w charakterze policjantów dla utrzymania porządku, postanawiając powołać jedynie 25 oficerów neutralnych dla służby policyjnej w okresie plebiscytu.

Dotychczas powołano 6 oficerów, a mianowicie 3 Anglików i 3 Norwegów. Poza tem komisja rozpatruje 500 podań z całego świata, w tej liczbie 200, pochodzących od Polaków.

Zawikłana sprawa

Tradycyjne hasło niemieckie „Drang nach Osten“, znane Polsce tak dotkliwie od wieków, zatoczyło po wojnie światowej znacznie szersze granice. Zostało ono zastąpione pojęciem „Raumpolitik“ dla stu dziesięciu milionów Niemców, zamieszkałych nie tylko w granicach Rzeszy, ale i w szeregu krajów ościennych. Obszary przez nich zamieszkałe mają się połączyć z macierzą, a poza tem chodzi im jeszcze o swobodne przestrzenie dla kolonizacji i eksploatacji na Wschód.

Wśród szeregu druków i przemówień, propagujących te idee, wyróżnia się swą szczerością broszura dr. von Sokołowskiego pod tytułem „Deutschland von aussen gesehen“. Uzasadnia on, że zadaniem głównym pangermanizmu jest zdobycie dla europejskiej cywilizacji równiny sarmackiej, objętej Rosją, a cała masa narodu niemieckiego podda się posłusznie tylko Niemcom. Powrót ich do Rosji jest zatem rodzajem konieczności dziejowej. Ale Niemcy dzieli od Sowietów szereg państw, których stosunek do misji dziejowej Niemiec nie jest jednolity. Przedewszystkiem Litwa, która zaogniła wzajemne porozumienie wskutek zatargu w „Memellandzie“, mającym ludność przeważnie niemiecką. Ale z chwilą, gdy „postąpi rozwiązanie sprawy wileńskiej“, stosunki niemiecko-litewskie wyjaśnia się. Na czem ma polegać „postęp“ w sprawie wileńskiej, która w Polsce nie istnieje, autor nie tłumaczy, ale stwierdza tylko, że porozumienie niemiecko-polskie na wschodzie będzie miało „eine unermessliche Bedeutung“. Finlandję uważa v. Sokołowski za przyjazną a nawet za naturalnego sprzymierzeńca. Poza jej granicami wschodnimi zamieszkuje prawie ćwierć miliona ludności karelskiej, pokrewnej rasie fińskiej. Jeszcze bardziej odpowiadają intencjom niemieckim Łotwa i Estonia, dawne domeny działalności zakonu Kawalerów Mieczowych, kraje, zawdzięczające jakoby Niemcom swój całkowity postęp kultury. Tu ludzie z ludu spoglądają jeszcze obecnie ku Niemcom, a mową pomocniczą wśród nich musi być język niemiecki.

Poglądy autora są zupełnie zgodne z dążeniami kierowników Rzeszy, które w dobie obecnej, z chwilą postawienia przez Wiedeń poważnej tamy wylewowi pangermanizmu na Austrię, zrezygnowały narazie z „Anschlusu“, zwracając się jednocześnie w kierunku północno-wschodnim. Według obrazowego określenia Hugenberga, użytego w memorjale londyńskim, państwa bałtyckie są „wrotami północnymi“ do Rosji. Poza tem kraje te mają zostać prowincjami niemieckimi lub przynajmniej kolonjami. Zamiary te, oparte na pewnym podłożu historycznym, spotkają się jednak na gruncie miejscowym z dużymi przeszkodami. Samowiedza ludności rdzennej krajów nadbałtyckich wzrosła po wojnie ogromnie, dążenia zaś pozostałych na miejscu Niemców są dalekie od zamierzeń hitleryzmu. Wskazuje na to wyraźnie świeżo ukończony w Rydze proces tajnego niemieckiego stowarzyszenia „Braci Bałtyckich“.

Niemniejsze trudności przedstawia międzynarodowa sytuacja polityczna i strategiczna. Powodzenie zamachu zbrojnego na kraje bałtyckie zależy przedewszystkiem od gruntownego zaangażowania się Sowietów w wojnę uciążliwą na Dalekim Wschodzie, by nie mogła ona wystąpić czynnie przeciw niebezpiecznemu dla imperjum rosyjskiego najazdowi niemieckiemu. Tymczasem sytuacja polityczna Sowietów z zawarciem ugody o kolejmandżurską polepszyła się znacznie.

Poważne komplikacje wywołuje również konieczność liczenia się ze stanowiskiem strategicznym Polski, której położenie geograficzne daje możliwość wpływu dominującego na operacje lądowe w tym kierunku. Niema wątpliwości, że państwo polskie nie pozwoli na przekroczenie przez Pomorze najmniejszych sił niemieckich. Operacja zatem musiałaby zostać rozpoczęta od bazy królewieckiej, istniejącej zresztą od pewnego czasu dla innych celów, ale nie połączonej bezpośrednio z Rzeszą. Linja operacyjna przecina przedewszystkiem Litwę — szkopol nader nieprzyjemny. Pięze o nim dr. Loessner w „Deutsche Wehr“ uboiwając, że państwo, zawdzięczające swój byt Niemcom, zrabowało najniespodziewaniej Klajpedę i zajmuje obecnie w stosunku do Rzeszy stanowisko niezdecydowane. Liczy ono co prawda tylko 3 dywizje, ale tuż w Wileńszczyźnie kwaterują 3 polskie dywizje piechoty i 2 brygady kawalerji. Przewiduje zatem Loessner możliwość zbrojnego porozumienia Polski z Litwą, stawia jednak wniosek, że Litwa musi się zdecydować, jakim gościńcem będzie kroczyła — niemieckim czy polskim.

Posiadają jednak Niemcy pewne możliwości dokonania najazdu drogą morską, mają nawet w tym kierunku pewną praktykę. W 1917 r. organizowali oni wyprawę zbrojną na wyspy Ozyllę i Dago. Przewieziono wtedy 20 tys. żołnierzy, 8,5 tys. koni i 40 ciężkich dział. Transport ten wymagał rej-

su dwukrotnego 19 dużych okrętów i pokaźnej liczby statków pomocniczych dla przewozu materiału technicznego, a konwojowało go 10 pancerników, 9 krążowników, 54 torpedowców, 6 nurkowców, 7 sterowców, 9 aeroplanów, 7 trawlerów i 100 łodzi motorowych. Flota rosyjska było już wtedy w stanie rozkładu. Obecnie jednak sytuacja byłaby o wiele trudniejsza, siły ekspedycji ze względu na oczekiwany opór zbrojny musiałby być większe, transport zatem trudniejszy. Stroną dodatnią wyprawy morskiej — niezależnienie jej od Polski lub uzyskanie gwarancji neutralności możliwie życzliwej. Występująca obecnie tak wyraźna w stosunku do nas „dicke Freundschaft“, wynika nietylko z sytuacji na froncie zachodnim.

Utworzenie w połowie 1934 r. bloku bałtyckiego, mającego na celu porozumienie i współpracę z wyłączeniem roszczeń litewskich w sprawie Wileńszczyzny, stało się jednak nowym szkopułem utrudniającym również „podbój kulturalny“ drogą tworzenia nad Bałtykiem gniazd hitleryzmu, a posunęło sprawę paktu wschodniego, projektowanego przez Francję pomimo niechętnego stanowiska Polski. Otwarcie w bliskiej przyszłości „wrot północnych“ dla niemieckiej ekspansji ku Rosji via państwa bałtyckie wydaje się w bliskiej przyszłości mało prawdopodobne.

E. DE HENNING-MICHAELIS,
generał.

H. E. Bindo Galli, prezes Najwyższego Trybunału plebiscytowego Zagłębia Saary.

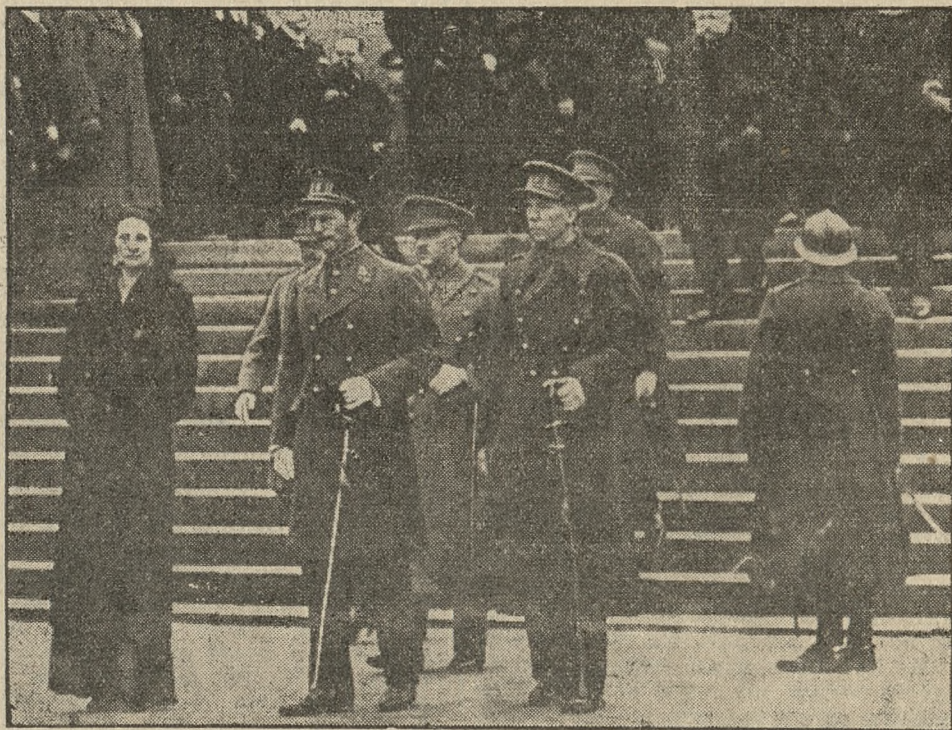
UWAGI

Ludwik Barthou był za życia znanym bibliofilem. Piękny jego zbiór książek ma obecnie pójść na licytację. A więc stanie się to, co często się w takich razach dzieje: produkt długoletniej pasji ludzkiej się rozpada. Los książek zmarłego ministra-bibliofila przypomina stare zagadnienie przechodzenia skarbowi kultury w inne ręce. Czy w ręce niepowołane, ręce niegodne? — pytanie to stawia paryski „Temps“.

„Jeśli nie ma się spadkobierców, którym można było zaszczyć swoją własną namiętność zbierania — a to bywa rzadko — trzeba liczyć się z tem, że skarby przejdą w ręce obojętnych lub ignorantów. Czy może w takim razie lepiej jest oddać je bibliotece publicznej lub muzeum? Każde muzeum, nawet najbogatsze i najwspanialsze, pozostanie zawsze tylko kolekcją przedmiotów usuniętych z życia, martwych, poszłych w zapomnienie. Tylko amator posiada cenną zdolność zachwywania się pięknym przedmiotem, uzyskany czterokrotnie drogą wielkich ofiar, do którego przywiązany jest, tak jak do życia.“

Stąd wniosek, że sala licytacyjna mniej przeraża prawdziwego amatora, który kocha swoje skarby. „Wie on, że tylko tam znajdzie się podobny amator, godny tych skarbowi, zdolny cieszyć się bogactwem oprawy książkowej, rzadkością edycji, piękną wianiet. A wówczas czuje on się bliższym owego nieznanego, aniżeli najpiękniejszych muzeów świata.“

Tak rozmawiali już dawniej bracia Goncourt. Pragnęli oni właśnie tego, aby ich kolekcje zostały rozrzucone, aby ich cenne książki, meble, tkaniny dotarły do ludzi z dobrym smakiem, którzyby je potrafili narówni cenić, jak oni sami je cenili.

Król belgijski Leopold wraz z małżonką składa przed pomnikiem Nieznanego Żołnierza w Brukseli hołd poległym żołnierzom wielkiej wojny.

Realizacja włoskiego systemu korporacyjnego

Jak już donieśliśmy, w tych dniach odbyło się w Rzymie uroczyste powołanie do życia 22 korporacji, obejmujących całokształt produkcji włoskiej. Jest to wydarzenie o znaczeniu historycznym nie tylko dla faszystwu włoskiego, ale i dla całego świata. jako akt narodzin nowego ustroju społeczno-gospodarczego.

Dopiero obecnie, w dwunastym roku swej władzy, wprowadził rząd faszystowski ustrój korporacyjny, zapowiedziany już w pierwszych odezwach partji Mussoliniego z roku 1919. Zapowiedź ta — po objęciu władzy przez Mussoliniego — została potwierdzona w r. 1922. Prace wstępne podjęto w r. 1926. W ustawie „Carta del Lavoro“ z r. 1927 stworzono fundamenty dla tego ustroju, a dopiero w lutym i maju rb. zdecydowano się na wydanie ustaw wykonawczych. I teraz wreszcie odbyło się inauguracyjne posiedzenie pierwszej kadencji Rady Narodowej Korporacji, mającej zastąpić Izbę Deputowanych i stać się dla życia gospodarczego tym czynnikiem prawodawczym którym dla życia politycznego jest Wielka Rada Faszystowska.

Doługoletnie przygotowania do wcielenia w życie idei korporacyjnej umo-

żliwiły bardzo skrupulatne przygotowanie podstaw nowego systemu, który — w ogólnym zarysie — przedstawia się następująco:

Wspomniane 22 korporacje dziela się na 3 grupy według następujących gałęzi gospodarki narodowej: 1) rolnictwo, 2) przemysł i handel, 3) pozostałe zawody.

Pierwsza grupa składa się z 8 korporacji, obejmujących producentów zboża, ogrodników, producentów win, oliwy, trzciny i buraka cukrowego, przemysłu przetworów zwierzęcych i rybactwa, przemysłu drzewnego i tkackiego.

Druga grupa obejmuje korporacje przemysłowo-handlowe. W jej skład wchodzi następujące branże: metalurgiczna i mechaniczna, odzieżowa, chemiczna, budowlana, papierowa i prasowa, wodna i gazowa, przetwórcza, szklana i ceramiczna.

Trzecia grupa obejmuje korporacje reprezentujące inne zawody, jak: ubezpieczenia, instytucje kredytu, organizacje zawodowe i artystyczne, przemysł morski, komunikację powietrzną, komunikację wewnętrzną — krajową, widowska i szpitalnictwo.

Rzemiosło nie stanowi oddzielnej

korporacji, lecz wchodzi w skład odpowiedzialnych działów.

System jest tak skonstruowany, że żadna z grup nie może zmajoryzować drugiej. W łonie poszczególnych korporacji ilość reprezentantów świata pracy równa się ilości przedstawicieli pracodawców. Partja faszystowska odgrywać będzie rolę czynnika decydującego, będzie więc „języczkiem u wagi“.

Ustanowienie korporacji jest równoznaczne z pogłębieniem przewagi państwa nad życiem gospodar. Przyszłość okaże, czy słusność mają sceptycy, twierdzący, że włoski system korporacyjny jest sztuczny, nadmiernie skomplikowany i zbyt podporządkowujący życie gospodarze czynnikom politycznym.

Krzyże dla działaczy żydowskich

Prasa żydowska notuje z zadowoleniem, iż w związku ze świętem Niepodległości r. b. wielu Żydów otrzymało odznaczenia.

Między innymi dostali je: Florjan Sokołow, korespondent londyński „Gazety Polskiej“, syn Nahuma Sokołowa — krzyż oficerski „Polonia Restituta“, S. Lewin, współpracownik „Gazety Polskiej“ — krzyż kawalerski „Polonia Restituta“; Leon Bregman — złoty krzyż zasługi; redaktor „Iskry“ Szrojt — złoty krzyż zasługi; Dymitr Lobowski, Jerzy Flaum, Leopold Szpiro i Ignacy Majerowicz — srebrny krzyż zasługi; Wiktor Dżament, Adolf Feigenblat, Józef Misne i B. Rozenblat — brązowe krzyże zasługi.

Złoty krzyż zasługi otrzymał też kierownik centralnego urzędu palestyńskiego, Rafał Szafar za swoje zasługi przy organizowaniu emigracji do Palestyny

Hold Paryża zmarłym bohaterom

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego”).

Paryż, 12 listopada
Paryż przeżył ostatnio niezmiernie podniosłe chwile, które stały się wyrazem głębokich uczuć i ponownego przebudzenia się sumienia narodowego. W czasie bowiem dwóch dni całe życie stolicy skupiło się dokoła grobu Nieznanego Żołnierza, tego niezrównanego symbolu bohaterstwa i patriotyzmu.

Pod Łukiem Triumfalnym, gdzie płonie wieczysty ogień, odbyła się najpierw wruszająca ceremonia na cześć zmarłego króla Jugosławji. Następnie zaś dnia obchodzono święto zawieszenia broni. Ta ostatnia uroczystość przybrała w tym roku specjalny charakter, a to z racji ogólnej sytuacji politycznej.

Sobota — godzina 18. Na Polach Elizejskich gasną wszelkie reklamy świetlne, wszelkie światła, za wyjątkiem latarni. Ciemność ta staje się tem bardziej przejmująca, że zrywa się gwałtowny wicher, a potem ulewny deszcz. Tłum jednak niepomny na chłód i na sotę, z minuty na minutę powiększa się. I oto z oddali pada krótki rozkaz. Na znak ten rozpoczyna się potężny, pełen powagi pochód byłych kombatantów, rozciągający się na kilometr. Ich liczba? — 40.000...

Dokąd jednak śpieszą? — Pod Łuk Triumfalny, by oddać pośmiertny hołd królowi-żołnierzowi.

Ciągną w nadzwyczajnym porządku, szybkim krokiem, w szeregach po sześciu. Stowarzyszeń jest przeszło 26! Wszystkich ich wymieni niepodobna. Na czoło jednak wybijają się, a to zarówno liczbą, jak dyscypliną, „Narodowe Stowarzyszenie Byłych Kombatantów”, „Młodzież Patriotyczna”, „Croix de Feu”.

Cisza zrazu przejmująca. Pod Łukiem Triumfalnym, okrytym z góry do dołu ogromną długością chorągwią o kolorach jugosłowiańskich, będących temi samymi, co francuskie, ale następujących w innym porządku, świeci srebrem i złotem dwugłowy orzeł panującej rodziny. U stóp jego wznosi się katafalk, a pod nim pod szkłem pośmiertna maska zmarłego monarchy. Po krótkiej modlitwie, odmówionej przez arcybiskupa Paryża, kardynała Verdier, następuje ceremonia prawosławna. Równocześnie zaś chór słowiański śpiewa przepięknie „Pater” Szeremetiewa. Po odmówieniu przez metropolitę liturgicznych modlitw za zmarłych, daje się słyszeć — za pośrednictwem głośników — muzyka organów paryskiej katedry Notre-Dame.

Po skłonieniu się przed katafalkiem i reprezentantami Jugosławji wszystkich oficjalnych osobistości, dochodzą właśnie do Łuku Triumfalnego tysiące byłych kombatantów. Nastrój staje się coraz bardziej podniosły; symboliczny płomień grobowca Nieznanego Żołnierza rzuca na prawo i lewo słaby snop złotego światła. Cisza panuje grobowa, przerywana jedynie marszem dawnych żołnierzy wielkiej wojny. W chwili, gdy różne ich formacje dochodzą do Łuku Triumfalnego, jest każda z kolei witana okrzykami. Kiedy zaś zbliżają się zastępy „Krzyża Ognistego” — entuzjazm publiczności przeradza się w prawdziwą manifestację narodową. Nietylko bowiem dają się słyszeć okrzyki „A bas Blum” (precz z Blumem), ale są one również skierowane pod adresem ministrów radykalnych. I w pewnym

momencie słaby zrazu pomruk paryżan przeradza się w potężne wołanie: „Niech żyje pułkownik de La Rocque”; pułkownik ten stoi — jak wiadomo — na czele „Croix de Feu”.

Deszcz pada, wiatr wciąż wieje. Powoli około 21-ej godz. tłum się rozchodzi, do głębi poruszony.

Budzą go nazajutrz wystrzały armatnie. To święto zawieszenia broni, rozejmu... Paryżanie ciągną znowuż licznie ku temuż Łukowi Triumfalnemu. Przypominają jednak sobie, iż kilka dni temu upadł gabinet odrodzenia narodowego, gabinet „rozejmu partyjnego”. Oklaskują też napierw entuzjastycznie najrozmaitsze formacje wojskowe, nowe czolgi, nową organizację dragonów. Raz po raz wznoszą się okrzyki „Niech żyje wojsko”. W chwili jednak, gdy ukazuje się delegacja izby poselskiej dadzą się słyszeć inne, z coraz większym przejęciem wypowiadane, a mianowicie okrzyki „Niech żyje Doumergue”.

Paryżanie ze spokojem przyjęli jego odejście — jak zresztą tego domagał się sam „mędzrec z Tournefeuille”. Ze spokojem, ale i z wielkim żalem. Rozciągał on bowiem nad całym narodem prawdziwie patriotyczną pieczę. Sama jego obecność była gwarancją bezpieczeństwa, zaufania. Nietylko też mieszkańcy Paryża pragnęli mu okazać głęboką wdzięczność. Po południu bowiem niezliczone zastępy „Krzyża Ognistego” udały się z ich szefem na czele przed mieszkanie byłego premiera. Tam to pułkownik de La Rocque zabrał głos. „Bądźcie spokojni i dyscyplinowani, powiedział, unikajcie prowokacji i niepotrzebnej agitacji. Wy, członkowie „Krzyża Ognistego”, przedstawiać siłę nie do zrównania. Niespokojne chwile grożą naszemu krajowi: wy złamiecie siłę rewolucji, zapewniając zbawienie narodowi”.

I. B.

Sprawa mandatu posła Dembińskiego

Od posła Dembińskiego otrzymujemy następujące oświadczenie:

„W związku z komunikatem zarządu Stronnictwa Narodowego na okręg bydgoski i powiat inowrocławski, oświadczam co następuje:

1. Zgodę swoją na postawienie mnie na liście kandydatów nr 4 przy wyborach do Sejmu w roku 1930 wyraziłem wyłącznie dlatego, że lista ta była wspólną listą Stronnictwa Narodowego i Obozu Wielkiej Polski, a przysiężny Klub Narodowy miał być wyrazem całości obozu narodowego, a więc odrębnej ideologii O. W. P., zarówno jak i Stronnictwa Narodowego.

2. Nie mogę uznać twierdzenia, jakoby postawiony został na liście kandydatów przedewszystkiem jako rolnik, ponieważ zgodnie z zasadami ideologii narodowej, przy wyborze kandydatów do Sejmu, decydować musiały w pierwszym rzędzie względy ideowe, a nie stanowe.

3. Na polecenie ówczesnych władz O. W. P. zapisałem się w aktach Sejmu w rubryce: przynależność polityczna: Obóz Wielkiej Polski. Władze Obozu dały tym sposobem wyraz temu, że uważają mnie za swego przedstawiciela.

4. Parlamentarny Klub Narodowy uchwałą swoją w kwietniu b. r. zmie-

Wracamy uwagę, że nasze roślinne pudry z przepisu Dr. Lustra, tak Puder Higieniczny do tłustej, jak i Puder Egzotyyczny do prawidłowej i suchej cery, znajdują się w handlu ze względu na higienicznych wyłącznie w oryginalnym opakowaniu z podpisem Dr. Lustra. Pudrów naszych bez opakowania t.j. „na wagę” nigdy nie sprzedawaliśmy i nie sprzedajemy.

„MIRACULUM”

PREPARATY LEKARSKO-KOSMETYCZNE

Tg 1023

Z RÓŻNYCH STRON POLSKI

Masowe licytacje domów.

Wskutek zadłużenia w Towarzystwie Kredytowym i nieopłacania kolejnych rat pożyczek, ogłoszone zostały masowe licytacje domów w Warszawie i na prowincji. Towarzystwo Kredytowe Warszawskie wyznaczyło nową serię licytacji domów na styczeń 1935 r. W drodze przymusowej sprzedanych będzie 154 nieruchomości.

Na grudzień r. b. wyznaczono również liczne licytacje domów we Lwowie i Wilnie za długi, sięgające sumy 10 milionów złotych.

Nowa kolej Warszawa — Radom — Kraków.

Z końcem bieżącego miesiąca ma nastąpić otwarcie nowej linii kolejowej Warszawa — Radom i Warszawa — Kraków przez Radom.

Poczynając od Warszawy nowa linja biegnie przez Piaseczno, Warę i Radom. Po przejściu przez wspomnianą dawną linję pociąg z Kielc będą szły do Miechowa, poczem nowo pobudowanym odcinkiem dojdzie do Krakowa.

Nowa linja skracca drogę z Warszawy do Karkowa o kilkadziesiąt kilometrów. Początkowo jednak, nim osiada tory i będzie można osiągnąć większą szybkość, podróż będzie trwała nieco dłużej, niż obecnym szlakiem na Piotrków i Częstochowę. Jednakże istnieje zamiar wkrótce po otwarciu nowej linii prowadzić po niej wagony motorowe które w minimalnym stopniu obciążają tory i przy swych dużych szybkościach dalyby znaczny zysk na czasie.

Przy budowie nowej linii niektóre dworce budowane były nie na koszt koleji, lecz osiedli, przez które wiedzie trasa.

Dom oświatowy w Katowicach.

W Katowicach powstał staraniem Tow. Czyteln Ludowych dom oświatowy, którego poświęcenia ostatnio dokonał ks. biskup Adamski. W nowym gmachu znajduje pomieszczenie Towarzystwo Czyteln Ludowych z bibliotekami i czytelniami, następnie biblioteka Sejmu śląskiego z księżnicą i czytelniami, Towarzystwo artystów plastyków oraz szereg instytucyj kulturalno-oświatowych.

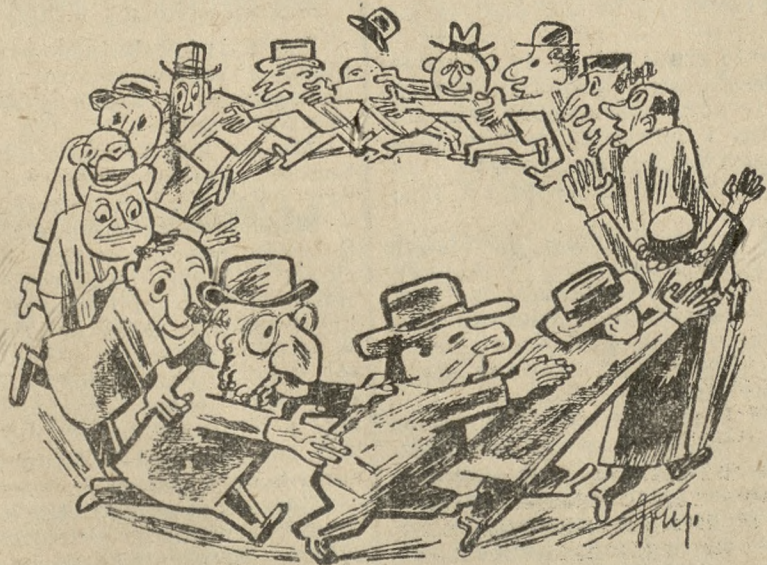
Książa ruscy przed sądem.

W Tarnopolu odbyła się rozprawa sądowa przeciwko ks. Julianowi Rudkiewiczowi z Leśniowa i ks. Hawrylukowi ze Sznurowa, którzy z okazji demonstracyjnego pochodu w czasie święta „Młodzież ukraińska Chrystusowi” rozsiewali fałszywe wiadomości, wymierzone przeciwko państwu polskiemu. Przeciwko dwóm kapłanom i 9 włościanom z Leśniowa wdrożone zostało postępowanie karno-sądowe, zakończone zasądzeniem ks. Rudkiewicza na rok, a ks. Hawryluka na 9 miesięcy więzienia z zawieszeniem na trzy lata. W stosunku do 9 wieśniaków sąd zastosował karę więzienia.

nr 12 716

Czystka w B. B.

Lapcie złodzieja!

nił swoją „nature” (określenie prezesa zarządu głównego Stronnictwa Narodowego, Bartoszewicza w rozmowie ze mną). Z Klubu, który był reprezentacją wspólną całego obozu narodowego, stał się Klub reprezentacja Stronnictwa Narodowego, do którego nigdy nie należałem. Wezwany przez władze Klubu Narodowego i Stronnictwa Narodowego do zajęcia stanowiska wobec uchwały Klubu, oświadczyłem, że pragnę nadal w Klubie pozostać w dawnym charakterze przedstawiciela O. W. P. Ponieważ władze Klubu i Stronnictwa Narodowego oświadczyły, że jest to niemożliwe, — chcąc nadal pozostać wiernym ideom i tradycji O. W. P. — wystąpiłem z Klubu Narodowego i złożyłem mój mandat do dyspozycji zarządu głównego Związku Młodych Narodowców, który założony został na miejsce rozwiązanego O. W. P. i jest jego spadkobiercą.

Wobec tego, że władze Klubu Narodowego zobowiązanie moje do złożenia mandatu, dane w innych warunkach, uważają nadal za obowiązujące mnie, — zaproponowałem prezydium Klubu Narodowego oddanie sprawy mojego zobowiązania do rozstrzygnięcia czynnikiem bezstronnemu, t. zn. sądowi obywatelskiemu. Wobec uchylenia się prezydium Klubu od przekazania sprawy sądowi obywatelskiemu, oddałem sprawę mego zobowiązania marszałkowskiemu sądowi honorowemu dla posłów w Sejmie.

Zbigniew Dembiński,
poseł na Sejm.

W listopadzie 1934.”

Tyle poseł Dembiński. Na argumentację jego odpowiadamy:

Nie to jest miarodajne, co poseł Dembiński wówczas myślał o swojej kandydaturze, tylko to, czem ona była w rzeczywistości dla władz organizacyjnych, które ją postawiły, oraz dla wyborców, którzy ją przeprowadzili. Kandydatura p. Dembińskiego była pod względem społecznym postawiona i pojęta jako reprezentacja rolnictwa Kujaw. Ideologia narodowa rozumiała się oczywiście samo przez się. Jeżeli zaś chodzi o ówczesny Obóz Wielkiej Polski (O. W. P.), to kierownicy jego oświadczyli nam, że poseł Dembiński nie był wcale na liście kandydatów, proponowanych przez O. W. P. Jak się po wyborach poseł Dembiński zapisał w Sejmie, jest rzeczą drugorzędną, tembardziej, że między Stronnictwem Narodowym a O. W. P. była zasadnicza harmonja.

To wszystko, co poseł Dembiński wywodzi z założenia, że Związek Młodych Narodowców jest... „spadkobiercą” Obozu Wielkiej Polski, zostało już przez życie dawno rozstrzygnięte, nietylko przynajmniej większość posłów z łona ówczesnego Obozu Wielkiej Polski, ale i 99 proc. młodych nietylko nie uznaje Związku Mł. Nar. za „spadkobiercę” O. W. P., ale uważa go wręcz za przeciwieństwo ducha, myśli i czynu O. W. P.

W tych warunkach Klub Narodowy nie mógł się zgodzić na pozostawanie w jego łonie trzech posłów jako przedstawicieli Związku Mł. N. Oczywiście o ich przedstawicielstwie Obozu Wielkiej Polski mowy być nie może, skoro organizacji tej już nie ma. Gdyby zaś doszło do zdecydowania większością głosów, kto ma prawo reprezentować idee O. W. P., to — jak już zaznaczyliśmy — duża większoć posłów z łona O. W. P. oświadczyłaby się przeciw pp. Dembińskiemu, Piestrzyńskiemu i Stahłowi.

Tej prawdy nie zmienia żadne sądy, deliberujące nad zobowiązaniem poselskiem o treści bardzo precyzyjnej, między innymi: „Zobowiązuję się pod słowem honoru, iż w razie, gdybym z jakichkolwiek powodów Klub Narodowy opuścił, złożę bezzwłocznie swój mandat na życzenie prezydium powyższego Klubu”.

**Stronnictwo Narodowe
WYDZIAŁ MŁODYCH
W STAROŁĘCE**

Zebranie w środę, 14 b. m. o godz. 20 w lokalu p. Pieczonki.

Zarząd.

MŁODZIEŻ WSZECHPOLSKA

Dnia 16 b. m. o godz. 20 odbędzie się w lokalu własnym zebranie ogólne członków M. W. z referatem prof. dr. St. Dąbrowskiego n. t. „Myśl katolicka Francji wobec zagadnień politycznych”.

Obecność wszystkich członków obowiązkowa. Zarząd.

Nieco o architekturze sowieckiej

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego“).

Moskwa, 12 listopada

Moskwa żyje w tej chwili pod znakiem rocznicy „październikowej rewolucji“, która w r. 1917 dała władzę partji komunistycznej. Ale nie o obchodzie i związanych z nim uroczystościach chcemy dziś pomówić. Wogóle nie dotknijemy polityki. Zajmiemy się natomiast czemś napozór dalekiem od polityki — o ile wogóle w Rosji sowieckiej jest naprawdę coś, coby było niezwiązane z polityką — otóż chcemy poświęcić nieco uwagi „sowieckiej architekturze“.

Czy istnieje „sowiecka architektura“? Gdybym zadał takie pytanie, nie nadając mu nawet charakteru realnego, a tylko traktując je retorycznie, to w Polsce posypałyby się na mnie odrazu gromy ze strony całej plejady „młodych“ adeptów i wielbicieli sztuki. Podczas jednej z wystaw dekoracyjnych — nie wymienię dla ostrożności miasta — zapytałem jednego ze zwolenników owych „nowych prądów“, co właściwie ma oznaczać pewna dekoracja, która — mojem skromnem zdaniem, nie ma w sobie niczego dekoracyjnego. Mój interlokutor był pobłażliwy. Powiedział tylko, że kto nie idzie z postępem sztuki, ten bez objaśnienia się nie obejdzie. Łaskawie dał mi też objaśnienia: bryłowość, monumentalność, prostota, przeciwstawność oryginalnych kolorów. (Przez to ostatnie rozumiał widocznie kolory najwzyczajniejsze, byle tylko nie harmonizujące ze sobą). — Nadto dodał: jak jesteśmy zacofani i jak wyprzedza nas Rosja sowiecka!

Czy naprawdę w Rosji sowieckiej jest jakaś sztuka? — powążyłem się zapytać sceptycznie. I jeszcze jaka! — wspaniała! Szczególnie architektura. Jej monumentalność i prostota — to cechy nowej architektury. Prawda, jest w tem pewien wpływ Stanów Zjednoczonych, ale tam była to nieświadoma konieczność, a w Rosji sowieckiej podniesiono te cechy do wyżyn kanonu nowej sztuki! Stworzono nowy styl!

Później z podobnymi opiniami spotykałem się nietylko w kołach nowatorów sztuki. Słyszałem zdania ideologów i działaczy gospodarczych, którzy mówili: To, co się tworzy w Rosji, możliwe nawet, że nie wytrzyma próby kryterjów gospodarczych, ale owa gigantyczność budowli, to w swoim rodzaju wielki artyzm, to imponująca architektura, to nowy styl!

Rezultat: istnienie „architektury sowieckiej“ jest pewnikiem, ale poza Rosją. W Rosji mają natomiast co do tego poważne wątpliwości. I te wątpliwości żywią wcale nie ukryci przeciwnicy „piatiletki“, „kolchozów“, czy wogóle ustroju komunistycznego. Wątpliwości te wypowiadają otwarcie sami działacze, sami pisarze i publicyści sowieccy.

Mówią oni i piszą prosto z mostu: „Architekci sowieccy wcale nie wykorzystali możliwości, jakie przed nimi się otwarły od r. 1925 dzięki wzmocnieniu budownictwu. Budowali oni to, co można określić „kazarnią“. Tu wtrącimy od siebie, że chodzi o wyraz, który można przetłumaczyć zapomocą słowa „koszary“, ale który dźwiękowo i pojęciowo stawia przed oczyma równocześnie i koszary i więzienie.

Drugi etap budownictwa sowieckiego przypada na r. 1928. — Wtedy wprowadzono balkony, pewną próbę dekoracji frontu i mniej szablonowe okna.

Niestety — jak zaznacza jeden z inżynierów sowieckich w oficjalnym organie dla spraw gospodarczych „Za Industrializację“ — następny etap był poważnym cofnięciem się. Około r. 1932 wraca styl koszarowy, przy czem buduje się bloki mieszkalne w ten sposób, że kamienie stają rzędem bokiem do ulicy. Inżynier sowiecki nie widzi w tem nic zachwycającego, a właśnie takie okazy budownictwa są poza obszarami Rosji sowieckiej przez domorosłych entuzjastów „proletarjackiej sztuki“ stawiane za wzór do naśladowania. Również i u nas.

Architekci natomiast sowieccy uważają, że rok 1932 to już przeszłość, przeszłość, którą nie należy się chlubić, ale cieszyć się należy, że została przezyciężona.

Jesteśmy w r. 1934. Pisma sowieckie podają ilustracje tych budowli, które zostały świeżo ukończone i które mają być dowodem, że architektura sowiecka wyszła z impasu. Cóż tedy widzimy na fasadzie takiego domu z r. 1934? Kolumny, półkolumny, kapitele, balkony o kamiennej balustradzie. Wszystko to dość ładne, ale wcale nie nowe. Wszystko to utrzymane w stylu klasycznym. Powtarzamy: ładne to jest, bo zawsze klasyczne kolumny z głowicami, to nie ściany koszar, — ale poza tem całość dość banalna i szablonowa. A jednak już w tem widzi się tu postęp i odrodzenie architektury.

Co zaś do tak wychwalanej gdzie indziej monumentalności, to tutaj obudził się wcale zdrowy krytycyzm. „Nasi architekci — brzmi krytyka wspomnianego wyżej inżyniera — mają jednostronny pociąg do wielkich budowli. Widok zaś tych budowli, zwłaszcza tych z r. 1932, jest bezzadany“.

Na tle krytyki dotychczasowego stanu rzeczy, który określa się jako okres braku twórczości w dziedzinie architektury, padają tu apele, żeby architekci sowieccy zerwali z bezdusznym szablonem, z prymitywizmem „uproszczenia“ i żeby zdobywali się na coś, coby dowodziło ich wysiłku artystycznego i konstrukcyjnego.

W pismach polskich, jakie nadeszły tutaj, czytamy, że p. minister skarbu Zawadzki wyrażał zadowolenie z wielkiego jakoby rozwoju budownictwa mieszkalnego w Polsce w bieżącym okresie. Podobno w ostatnim roku przybyło 52.630 izb. Problem, żeby nie

U ludzi, cierpiących na żołądek, kiszkę i złą przemianę materji, stosowanie naturalnej wody gorzkiej Franciszka-Józefa pobudza prawidłowość funkcji narządów trawienia i kieruje odżywcze dla organizmu soki do krwioobiegu. Zalecana przez lekarzy.
Tg 1641.

wznosić samych koszar, jest całkiem aktualny. Warto więc przy jego rozważaniu pamiętać, że „sowiecka architektura“ istnieje przedewszystkiem poza granicami Rosji sowieckiej. Tu na miejscu już nie budzi zachwytu.

SZAŁAWA

CZEKOLADA

Fuchs słodzi życie

KARMELKI

nr 12 7212

NADCHODZI SEZON SPORTÓW ZIMOWYCH!

Doświadczeni narciarze pamiętają o zaopatrzeniu się przed wycieczką

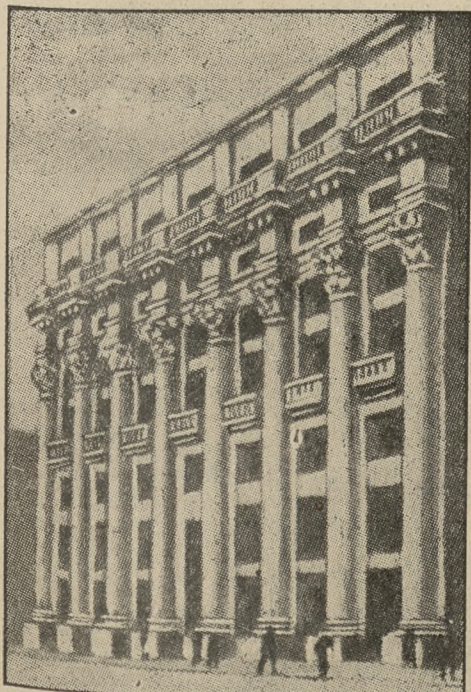
w KREM SPORTOWY M. MALINOWSKIEGO

uodporniający skórę na szkodliwy wpływ zimna, wilgoci i wiatru. —

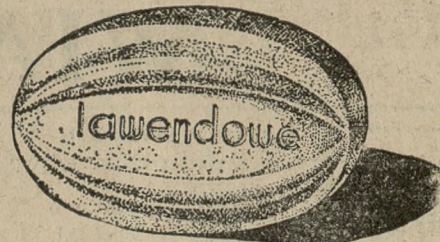
Apteka ul. Nowy Świat 31 Warszawa Lab. Chem. Farm. ul. Chmielna 4

Do nabycia we wszystkich drogerjach i aptekach w Poznaniu.

Tg 1642

Dom mieszkalny wzniesiony w r. 1934

NOWE MYDŁA

Sp. Akc.

WARSZAWSKIE LABORATORJUM CHEMICZNE

w 3 zapachach: Lawendowe, Jaśminowe i Cyprze, pięknie pachną. Nadają skórze miękkość.

Cena dużego kawałka 90 gr
Sprzedaż wszędzie.

nr 12 723

Interwencje tego członka BB wiązały się, niewątpliwie, z uchwałą, powziętą w Warszawie w dniu 4 bm. przez konferencję delegatów Centrali żydowskich kas bezprocentowych (C. K. B.), do której zarządu wchodzi również Wiślicki, jak wiadomo, bankier. Uchwała odnośna głosi:

„Zażądać od rządu i od „Joint“ większych zasiłków.“

Rząd, jak wynika ze sprawozdania z wymienionej konferencji, popiera finansowo żydowskie kasy bezprocentowe.

P. Drojanowski komisarzem m. Łodzi?

Wedle „sanacyjnej“ „Gazety Polskiej“, we Lwowie krążą niesprawdzone pogłoski, że dotychczasowy prezydent miasta Drojanowski zrezygnuje z zajmowanego stanowiska i mianowany zostanie komisarzem w Łodzi. Do Lwowa przybył ma na opróżnione stanowisko wiceprezydent Warszawy p. Olpiński, a pos. Zdz. Stroński ma zostać prezydentem m. Stanisławowa na miejsce Chowańca.

Pogłoski te notujemy z obowiązku informacyjnego.

Obawy niemieckie o Afrykę Południowo-Zachodnią

Prasa niemiecka donosi z niepokojem, że dawnej Niemieckiej Afryce Południowo-Zachodniej, stanowiącej obecnie mandat Ligi Narodów, grozi wcielenie do Unji Południowo-Afrykańskiej, a więc do jednego z dominjów brytyjskich.

Mianowicie przy ostatnich wyborach do sejmu Niemieckiej Afryki Południowo-Zachodniej zgórą dwie trzecie wszystkich mandatów uzyskali „imperjaliści“ południowo-afrykańscy z t. zw. Partji Zjednoczonej, obejmującej zarówno Burów, jak Anglików. Przedstawiciele tej partji zamierzają obecnie wcielić dawną Niem. Afrykę Płd.-Zachodnią do Unji Południowo-Afrykańskiej jako piątą prowincję tej Unji. Wymaga to zmiany konstytucji, do czego jednak wystarcza kwalifikowana większość 2/3 mandatów, uzyskana przez Partję Zjednoczoną.

Prasa niemiecka twierdzi, że wybory wypadły w ten sposób tylko dlatego, że administracja mandatowa Afryki Płd.-Zach. faworyzowała na każdym kroku element angielski i burski, wyzyskując do tego kryzys gospodarczy. Popierano szczególnie Burów z sąsiedniej kolonii portugalskiej, Angoli. Bezpośrednio zaś przed wyborami rozwiązano niemiecką Partję Narodowo-Socjalistyczną i wydano jej przywódców z kraju.

Tyle prasa niemiecka. Bez względu na to, czy doniesienia jej są ścisłe czy nie, dowodzą one, że Niemcy do tej pory nie straciły jeszcze nadziei na odzyskanie swych kolonii afrykańskich.

W tym kierunku zresztą prowadzona jest w Niemczech ustawiczna propaganda. Tak np. w kinoteatrach niemieckich wyświetlany jest obecnie — jako specjalnie reklamowana nowość — film p. t. „Die Reiter von Deutsch Ost-Afrika“, przedstawiający walki między Niemcami a Anglikami w Niem. Afryce Wschodniej w czasie wojny światowej. Film kończy się wyrażeniem wiary w powrót dawnych kolonii niemieckich do Rzeszy.

Nietylko o chleb dla ciała, ale i o dobrą kązkę dla ducha blagają bezrobotni!

Interwencje p. Wiślickiego

„Moment“ (nr. 254) w depeszy Żydowskiej Agencji Telegraficznej z Warszawy donosi:

„Pos. Wiślicki interwenjował dzisiaj u wiceministra skarbu p. Lechnickiego w sprawach kas bezprocentowych. W ciągu rozmowy były szeroko poruszone również aktualne sprawy spółdzielcze.

Pos Wiślicki interwenjował również u wiceministra spraw wewnętrznych p. Korsaka o zapomogi dla kas bezprocentowych ze strony samorządów komunalnych.

W ciągu obu rozmów szeroko omówiono sprawę dużego znaczenia bezprocentowych kas pożyczkowych dla ubogiej ludności żydowskiej w miastach i miasteczkach.“

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Listopad
15
CZWARTEK

Kalendarz rzym.-kat.
Czwartek: Giertrudy p. Leopolda
Piątek: Edmunda b.

Kalendarz słowiański.
Czwartek: Przebysława
Piątek: Rodomira

Słońca: wschód 7,12 zachód 16,01
Długość dnia 8 godz 49 m.

Księżyc: wschód 13,27 zachód 23,51
Faza: 6 dni przed pełnią.

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn.:
Środa, godz. 7 rano: Temperatura powietrza niska plus 1 st. C., ciśnienie atmosferyczne umiarkowane 750 mm., mgła, cisza. — W ub. dobie temperatura najwyższa plus 6 st. C., najniższa plus 1 st. C.

Stan wody w Warcie według notowań Inspekcji Dróg Wodnych w Poznaniu:
Dziś plus 0,04 m.

Przewidywania pogody na czwartek: Pochmurno i mgliście przez cały dzień.

Komunikaty ORBISU. DO BERLINA
od 2-9 listopada, 7 dni w Niemczech, przejazd, paszport, wiza zł 88,—, ng 12 734

DO PARYŻA od 29 listopada do 8 grudnia, 7 dni w Paryżu, przejazd, paszport, wiza zł 315,—, Zapisy tylko ORBIS, Plac Wolności 9, tel. 52-18, ng 12 735

Osobiste. Dyrektor Kolei Państwowych p. inż. Włodzimierz Krzyżanowski wyjechał na konferencję dyrektorów Kolei Państwowych zwołaną przez p. ministra komunikacji. Zastępstwo objął wicedyrektor K. P. p. mgr. Józef Pospisich.

Oznaczenia. Donoszą że z okazji 15 rocznicy odzyskania niepodległości oznaczeni zostali: krzyżem oficerskim orderu „Odrodzenia Polski” — dyrektor izby skarbowej w Poznaniu, Ferdynand Leon Świtalski, srebrnym krzyżem zasługi — Zygmunt Azarewicz, naczelnik i urzędu skarbowego w Poznaniu Franciszek Kapuściński, naczelnik urzędu skarbowego w Nowym Tomyslu, Jan Ozana, naczelnik III urzędu skarbowego w Poznaniu, Stanisław Woźniakowski, b. naczelnik urzędu skarbowego we Wrzesznie, obecnie przeniesiony do okręgu izby skarbowej okr. w Warszawie, Marjan Zwierski, kierownik oddziału izby skarbowej, Kazimierz Prociński, naczelnik urzędu skarbowego w Wyrzysku, Bronzowski krzyżem zasługi — Mieczysław Janicki, pomocnik kancel. w urzędzie skarbowym w Krotoszynie, Stanisław Ostrowski, poborca skarbowy w urzędzie skarbowym w Czarnkowie, Stanisław Chojnacki, woźny urzędu skarbowego akcyz i monopolu w Lesznie, Piotr Hoher, woźny izby skarbowej w Poznaniu, Władysław Kuźniarek woźny w urzędzie skarbowym w Wolsztynie.

Uroczysta dekoracja dyrektora izby skarbowej F. Świtalskiego odbyła się w Warszawie przez ministra skarbu pozostałych urzędników udekorował wicewojewoda poznański p. Kaucki. Równocześnie udekorowani zostali oznaczeni w roku ubiegłym: naczelnik wydziału II izby Adam Guzikowski, radca Andrzej Cwynar sekretarz Ryszard Mittag, asesor Edward Nowak i księgowy Franciszek Sobota.

Prezes najwyższej izby kontroli państwowej dokonał w Warszawie dekoracji p. Mikołaja Zawadzkiego, prezesa okręgu wej izby kontroli państwowej w Poznaniu krzyżem Komandorskim orderu „Odrodzenia Polski”.

Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych w Poznaniu podaje do wiadomości iż przy współudziale „Wagons-Lits-Cook” w Poznaniu organizuje w dniach 18 do 19 bm. popularny pociąg z Poznania do Łodzi z zatrzymaniem się w Środzie, Jarocinie, Pleszewie, Ostrowie i Kaliszu.

Odjazd z Poznania dnia 18 bm. o godz. 6.10, Środa 6.38 Jarocin 7.10, Pleszew 7.28, Ostrow 7.55. Odjazd powrotny z Łodzi dnia 19 bm. o godz. 15.30.

Cena biletów z Poznania do Łodzi i z powrotem w kl. III — 10 zł 40 gr + 1 zł. a w kl. II — 15 zł 40 gr + 1 zł.

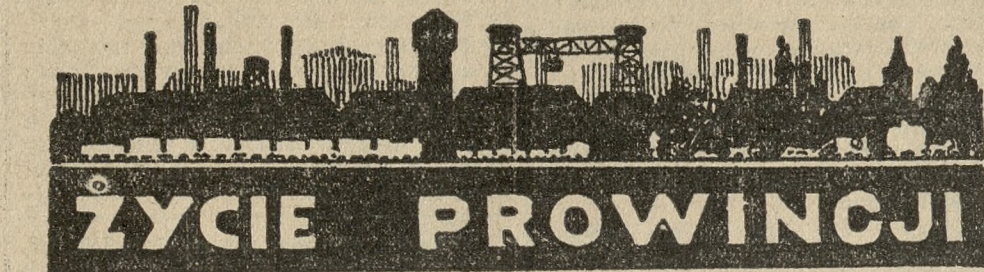
Podróżni z prowincji, dojeżdżający do wvm. pociągu przy odległościach ponad 50 km. korzystają z ulgi dojazdowej.

Bilety sprzedawia: w Poznaniu — Biuro Podróży „Wagons-Lits-Cook”, a na prowincji wszystkie kolejowe kasy biletowe Pociąg prowadzi wagon dancing.

Aresztowania. Na terenach kolejowych ujęto jako podejrzanego o kradzież węgla 30-letniego Aleksandra Nesteruka z Poznania (ul. Piotra Wawrzyniaka 43). — Odebrano mu kilkadziesiąt kg. węgla. — Za kradzież roweru p. Tadeuszowi Wasil-

lewskiemu z Poznania (ul. Kolska 20) ujęto Marjana Bałczyńskiego (ul. Warszawska 2) i odebrano mu rower. — Za grę hazardową w „koniczynkę” i ogranie Leona Najdeka osadzono w areszcie policyjnym 46-letniego piekarka Leona Zborowskiego (ul. Półwiejska 26). — Z samochodu p. Władysława Weichbrodta z Szubina odczepiono dwie walizki. Jako sprawcę tej kradzieży ujęto 28-letniego Jacka Duszyńskiego (ul. Wenejańska 5), któremu też walizki odebrano (kl).

Tramwaj zderzył się z samochodem. Na ul. Dąbrowskiego przy narożniku ul. Mickiewicza zderzył się tramwaj linii 2 z samochodem osobowym PZ 10570, kierowanym przez Wojciecha Frańczaka z Poznania (ul. św. Szczepana 2). Obydwa pojazdy zostały lekko uszkodzone. Wina

BARGIN. (Nagły zgon). W dniu 7 bm. zachorowała nagłe niej. H. z Barcina. Przybyły lekarz p. dr. Kociński nie mógł stwierdzić u p. H. żadnej poważniejszej choroby, badana jednakże po 2 dniach zmarła. O śmierci p. H. krążyły najrozmaitsze wersje, a m. in. mówiono o tem, jakoby zmarła miała się otruć. Pod zarzutem dostarczenia p. H. trucizny aresztowano p. Oneskową z Barcina. Dokonana sekcja zwłok zmarłej ujawniła przyczynę nagłego zgonu.

(Osobiste). Posterunkowy p. Koniczyny z Barcina został w tych dniach przeniesiony do Gniezna, a posterunkowy p. Sobestjańczyk do Fordonu. Miejsce ich zajął posterunkowy p. Mroczek z Miłosławia.

(Święto młodzieży). Tutejsze Kat. Stow. Młodzieży Męskiej urządziło w dniu 9 bm. swoje doroczne święto młodzieży. Uroczystą mszę św. odprawił ks. prob. Nowicki Młodzież w dniu tym przystąpiła do wspólnej komunji św.

(Kradzież zboża). Do zagrody gospodarza p. Sawickiego w Wólcinie zakradli się onegdaj złodzieje. Włamywacze skradli ze strychu większą ilość sru-tu i owsa.

(Z życia „Sokoła”). W ub. niedzielę odbyło się zebranie Tow. gimn. „Sokol”, które zajął drh. prezes Feliks Płotka sokolskim pozdrowieniem „Czołem”. Referat p. t. „15-lecie traktatu wersalskiego” wygłosił drh. prezes Referat wywołał wśród zebranych bardzo ożywioną dyskusję. Ważne zebranie gnieźnieńskie odbyło się w dniu 9 grudnia o godz. 4 po południu w lokalu p. Skrzypczyka. (bp.)

BUDZYN. (Włamanie i kradzież). Z soboty na niedzielę, 11 bm. włamano się do warsztatu kłodziejskiego p. Józefa Wróblewskiego, któremu złodzieje zabrali różne narzędzia. Złodzieje nie zadawali się mniejszą zdobyczą, otworzyli drzwi do kuchni i ze sąsiedniego pokoju skradziono rower męski, marynarkę i drobniejsze rzeczy. Kradzież zgłoszono miejscowemu posterunkowi P. P., który wszczął dochodzenia. (bk.)

CHODZIEŻ. (Z sądu). Sąd okręgowy z Poznania na sesji wyjazdowej w Chodzieży rozstrzygnął onegdaj sprawę karną przeciwko tutaj, prezesowi B. B. W. R. naczelnemu lekarzowi kasy chorych, dr. Kazimierzowi Matuszewskiemu, oskarżonemu o zaniedbanie badania lekarskiego u dziecka robotnika Krzyżaniaka skutkiem czego dziecko zmarło. Sąd postanowił sprawę odroczyć do dnia 19 bm. celem powołania rzeczoznawców. (chm.)

INOWROCŁAW. (Osobiste). Z okazji dorocznego święta niepodległości oznaczony został prezydent miasta Inowrocławia, p. Anolinary Jankowski, złotym krzyżem zasługi za pracę na polu społecznym i samorządowym.

(Więzień uciekł policjantowi). — Podczas transportu z rozprawy sądowej w Poznaniu do Bydgoszczy zbiegł w pociągu w Inowrocławiu znany bydgoski włamywacz, 27-letni Kazimierz Stojczyk.

(Kradzieże i włamania). Dnia 8 bm. w nocy nieznanymi sprawcami skradli z pola majątności Skalmierzyc, pow. Inowrocław, dwa żelazne dwuskrubowe piługi wartości 300 zł. — Tej samej nocy skradziono z zabudowań drożnika koleki kruszwickiej w Konarach 1 maciore, trzy kury, indyka, pierzyny i poduszkę. — U drożnika Skotnika prawdopodobnie ci sami sprawcy skradli 5 debowych przewozów. — Zapomocia wyciecia szwy w oknie włamali się jacyś osobnicy do mieszkania rolnika Grzechowiaka w Mielnie i po zabraniu rozmaitych przedmiotów ułotnili się.

(Ofiary zakaźnych chorób). Małolatka córka rolnika Sewarta w Kruszy Duchownej zachorowała na dyfteryt i po kilku dniach zmarła. — W Makrem zmarły dwie córki robotnika Grajka, które chorowały na błonicę.

(Srebrne gody małżeńskie). W ub. tygodniu obchodzili srebrne gody małżeńskie wraz z swoją małżonką Heleną z Zie-

lowskiej p. Konstancy Lipiński naczelnik powiatowej i miejscowej ochotniczej straży pożarnej. Jubilatowi „Szczęść Boże!”

(Ukaranie młodocianych złodziei). — Sąd grodzki w Inowrocławiu skazał za kradzież 18-letniego Juliana Kempskiego, zam. w Inowrocławiu przy ul. Rzeźniczej 10 i 17-letniego rzeźnika Zabickiego, każdego po pół roku więzienia, a niej. Miłowska za paserstwo na pół roku więzienia, 10 zł grzywny i zapłacenie kosztów sądowych.

(Niesumienna służąca). Sąd grodzki w Inowrocławiu skazał 25-letnią Władysławę Grabowską za kradzież zegarka na szkodę op. Szubargów, zam. przy ul. Kilińskiego, u których Grabowska zatrudniona była jako służąca, na pół roku więzienia.

(Złodzieje róż). Swego czasu donosiliśmy o kradzieży róż, dokonanej dwukrotnie u miejscowych ogrodników. Ostatnio w nocy z 4 na 5 października nieznanymi sprawcami dokonali kradzieży około tysiąca róż z ogrodu p. Maya w Inowrocławiu. Powiadomiona o kradzieży policja przychwyciła złodziei róż w Jaksicach.

Inowrocław, w chwili gdy zamierzali z lupem wsiadać do pociągu. Sprawcami kradzieży okazali się 34-letni robotnik Oskar Huse i 31-letni robotnik Antoni Ziomkowski, zam. w Bydgoszczy. Sąd grodzki w Inowrocławiu skazał każdego po 6 miesięcy więzienia.

(Otwarcie nowej placówki). W Matwach pod Inowrocławiem dokonano onegdaj poświęcenia nowego lokalu restauracyjnego pod nazwą „Port nad Notecią”, którego właścicielem jest znany kupiec p. Ignacy Sowiński z Inowrocławia. Poświęcenia nowej placówki dokonał ks. prob. Dąbrowski.

(Katolickie firmy). Kino objazdowe Akcji Katolickiej archidiecezji gnieźnieńskiej zawiązało onegdaj do Gnieńkowa i w sali Parku Miejskiego wyświetliło film religijny p. t. „Dzieje duszy”, opiewający cudowne życie św. Teresy od Dzieciątka Jezus.

(Z życia Chóru-farnego). W sali Ochronki odbyło się zebranie Chóru farnego, na którym interesujący referat o organach wygłosił ks. kan. Jaśkowski. Po referacie wykonali p. Strzelecki (skrzypce) i p. Galdyński (harmonjum) „Intermezzo sinfonico” z „Cavalleria rusticana” Mascagniego i „Humoreske” Dworzaka, zdobywając gorący aplauz. Miła niespodzianką było krótkie preludium na harmonjum wykonane przez ks. kan. Jaśkowskiego.

Po przyjęciu nowych członków i dyskusji nad sprawą urządzenia obchodu ku czci patronki muzyki kościelnej św. Cecylii p. prezes Ignacy Lewandowski zamknął zebranie hasłem „Kościelnej pieśni część”. (iw.)

KOŚCIAN. (Kurs książkowości). — Tow. Przemysłowo-rzemieśnicze w Kościanie urządza odczyt kursu książkowości. Zgłoszenia kursistów przyjmuje p. Klusak.

(Wybór wiceburmistrza). Na ostatnim zebraniu rady miejskiej, któremu przewodniczył p. burmistrz Maćkowiak, wybrano wiceburmistrzem miasta p. dr. Bolesława Olejniczaka. Sprawa wyboru wiceburmistrza w Kościanie ma swoją historię. Klub Narodowy wysunął na wiceburmistrza kandydatów p. Czajki, radycy Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu, który w Kościanie jest powszechnie znany i ceniony jako wybitny działacz na polu gospodarczo-przemysłowym, samorządowym i społecznym. Niestety, województwo kandydatów p. radycy Czajki nie zatwierdziło. Klub Narodowy złożył wniosek, aby p. radcę Czajkę zamianowano senjorem miasta. Wniosek Klubu Narodowego będzie przedmiotem obrad najbliższego posiedzenia rady miejskiej.

(Święto młodzieży). Tutejsze Katolickie Stow. Młodzieży obchodzić będzie w niedzielę, 18 bm. święto młodzieży. W programie przewidziano trzydniowe rekolekcje, nabożeństwo oraz uroczystą akademię.

(Bezrobocie). Dzięki uruchomieniu w tut. cukrowni kampanii buraczanej miasto nasze posiada już tylko 25 bezrobot-

nych. Szeregi bezrobotnych powiększą się jednakże znacznie z chwilą ukończenia kampanii, co nastąpi prawdopodobnie z końcem b. m. (mk.)

KROTOSZYN. (Z L. O. P. P.). W związku z projektem organizowania kursu modelarstwa lotniczego w Krotoszynie odbędzie się w dniu 14 bm. na sali szkoły wydziałowy odczyt p. instr. Kozłowskiego p. t. „Zwycięstwo polskich skrzydeł”. Podobnie odczyty wygłosi p. instruktor we wszystkich miejscowych szkołach.

(Zebranie). W Pogorzeli odbyło się pod przewodnictwem p. burmistrza Szatkowskiego zebranie L. O. P. P., na którym interesujący referat n. t. „Działanie gazów bojowych” wygłosił instruktor p. ppor. Baranowski. Następnie postanowiono urządzić kursy L. O. P. P. dla szerszych kół obywatelstwa.

(Zawodowy włóczęga). Sąd grodzki w Krotoszynie skazał zawodowego włóczęgę Szymona Zydora z Sułmierzyc za przepijanie całkowitego zarobku na 3 miesiące domu poprawczego w Bojanowie pod Rawiczem.

(Kradzież krowy). W nocy z 4 na 5 bm. uprowadzono z obory rolnika Stanisława Nowickiego z Białego-Dworu jałowkę wartości 140 zł. przygotowaną na ucztę weselną córki poszkodowanego. Śledztwo w toku.

(Nagły zgon). Na zmarłej przed kilku dniami Antoninie Sarbok lat 40, przeprowadzono na polecenie władzy sekcję zwłok, ponieważ zachodził wypadek otrucia zmarłej. Zawartość żołądka i jelit wysłano do zbadania do instytutu w Poznaniu. Miejscowe społeczeństwo z zainteresowaniem oczekuje wyniku ekspertyzy. (kz.)

KRUSZWICA. (Ofiarodawca). Za złożone życzenia przez personel administracyjny tutejszej cukrowni członkowi rady nadzorczej p. Stanisławowi Turno z Poznania z okazji 40-lecia pracy w radzie ofiarował p. Turno na potrzeby ochronki i stacji opieki nad matką i dzieckiem po 50 zł miesięcznie przez okres 10 miesięcy. Szlachetny ten czyn zasługuje nie tylko na uznanie, ale również na naśladowanie.

(Nowy sztandar). Stow. Dzieci Marii w Markowicach, istniejące od lat 3 zakupiło z własnych funduszy sztandar. Terminu poświęcenia sztandaru nie wyznaczono. Młodemu stowarzyszeniu należy się uznanie za jego owocną działalność. (kn.)

LESZNO. (Towary żydowskie w szkole). W miejscowym seminarjum żeńskim zaszedł niebawem wypadek propagandy na rzecz handlu żydowskiego. Nauczycielka języka polskiego p. Uszkowa w czasie lekcji podczas tygodnia propagandy przemysłu polskiego namawiała dzieci, by kupowały u Żydów, gdyż i Żydzi są obywatelami polskimi, a towary sprzedają po tańszych cenach. Hasła „propagandowe” tej nauczycielki polskiej nie wymagały żadnych komentarzy.

(Osobiste). W ub. tygodniu zmarł po krótkiej chorobie znany w naszym mieście tambur-major orkiestry 55 p. p., sierżant Roman Słowik. Zwłoki śp. zmarłego odprawiono uroczysto w sobotę na miejsce wiecznego spoczynku.

(Przedstawienie amatorskie). Tow. Kat. Robotników Polskich urządziło w niedzielę, 11 bm. z okazji święta niepodległości przedstawienie amatorskie, wystawiając 3-aktówkę p. t. „Ojcowizna”.

(Uniwersytet powszechny). W środę, 14 bm. odbędzie się w szkole powszechnej przy Al. Krasińskiego otwarcie placówki oświatowej pod nazwą „Uniwersytet powszechny”. Zgłoszenia przyjmuje zarząd T. N. S. W. — Koło Leszno — co-dziennie od godz. 17—19 w kancelarii państwowej szkoły bud. i handl. męskiej.

(Tydzień propagandy). Z okazji tygodnia propagandy przemysłu polskiego miejscowy komitet urządził naprawdę udatną imprezę propagandową w postaci konkursu okien wystawowych i reklamy firm. Na rynku zainstalowano gigantofony. W konkursie okien bierze udział około 30 firm różnych branż. Sfery kupieckie z zainteresowaniem oczekują wyniku konkursu. (bh.)

OSTRÓW. (Uniewinnienie). W sądzie okręgowym w Ostrowie toczyła się onegdaj rozprawa przeciwko Stanisławowi Góralczakowi z Jankowa, pow. Jarociński, oskarżonemu o to, że pełnić obowiązków wita komisarycznego, miał sprzenie-wierzyć 175 złotych. Po przesłuchaniu świadków sąd uwolnił oskarżonego od winy i kary.

(Z sądu). Niej. Michał Łokietek i Józef Gutmann, kilkakrotnie karani, postanowili ucieczkę z więzienia w Pleszewie i w tym celu rozbili ściany w ceii więziennej. Zamiar ich jednak w ostatniej chwili unicestwiono. — Sąd okręgowy na rozprawie w dniu 10 bm. skazał niedoszłych uciekinierów na karę 6 miesięcy więzienia.

— Stefan Dolata w Radziwiłłowie oskarżony ograbienia Antoniego Piechoty, je-go syna Pronisława i Stefana Grzede z Radziwiłłowa o to że 2 kwietnia rb. został przez nich napadnięty, a kiedy się ukrył w domu, napastnicy oddali do Dolaty kilka strzałów, raniąc go również. Sprawa znała się onegdaj na wakatnie sądowej. Sąd na przesłuchaniu świadków uwolnił oskarżonych od winy i kary. Dolata zaś, jego brata i matkę, którzy zeznawali pod przysięgą, sąd postanowił aresztować za świadome fałszywe zeznania.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

JOZEF HOFMAN POWRÓCIŁ DO SWOICH - I GRA

Z Ameryki do Warszawy jest daleko — Lat trzydzieści poza krajem — Chopin jako rewelacja... — Koncert e-moll w słońcu i ciepło — Krotochwilne tryle i madre basy — Hofman jako człowiek — Muzyka i matematyka — Ale w najwyższym sensie...

Warszawa, 12 listopada. Od lat 30 Warszawa Józefa Hofmana nie słyszała, ograniczając swoje zainteresowanie niezwykłym wirtuozem polskim do wyczytywania w „Kurjerze” wiadomości o wspaniałych sukcesach artysty w Ameryce. Ale wiadomości tą drogą idące, niezawsze mają kurs jak najlepszy, więc też i niezawsze umieją zapobiec pewnej obojętności, jaka wytwarzać się musi nad pamięcią artysty w ciągu dłuższych lat nieobecności. Pierwszy w tym sezonie koncert Filharmonji raczej więc ścignął publiczność atrakcją swą własną niż specjalnie udziałem Hofmana. Ale gdy znakomitego artystę raz usłyszano, to obojętność, czarodziejską różdżką dotknięta, zmieniła się w entuzjazm.

Hofman grał Koncert Szopena e-moll. Gra go inaczej, zupełnie inaczej niż go słyszymy w interpretacji tyłu, nieraz bardzo doskonałych pianistów. Źródłem tego odmiennego ujmowania utworu jest niezawodnie odmienny punkt widzenia, obrany w stosunku do osoby młodzieńczego kompozytora. Był on wówczas, jak wiadomo, 19-letnim młodzieniaszkiem, którego radość dawało wszystko dokoła: przyroda i słońce, muzyka i łatwość tworzenia, opera włoska i uroczą Konstancję. Melancholiczne zwroty kompozycji nie były wówczas jeszcze wyrazem jakichś wstrząsających przejść psychicznych i płynących z nich depresji, tylko raczej objawami, wypływającymi z przemiany młodzieńca na mężczyznę. Piękności zaś dzieła nie to nie przeszkadza, bo tu, właśnie w tym wypadku, piękno jest specjalnie muzyczne — i raczej dla ucha i serca istnieje, niż dla jakichś celów poza tę sferę sięgających.

Rzecz prosta, że z pod palców Hofmana na pierwszy plan wyszły wobec tego ostatnia część i pierwsza, środkowa zaś romans pozostał jakoby na uboczu. Rondo, traktowane jak igraszka, zachwycało słuchacza swoją niesfrabliwością, humorem i precyzyjnym światłem słonecznym, rozlewającym się nad całym utworem. Ale ta sama pogoda towarzyszyła i pierwszej części. Przy tym artysta nigdy nie uzyskuje wrażenia jakimś tempami przesadnymi lub błyskotliwością nieuzasadnioną. Wszystko dzieje się w imię frazy muzycznej zdrowej, naturalnej, zrozumiałej. Krakowiak jest też u niego istotnie krakowiakiem, ale odcięcia dynamiczne i barwy niemal orkiestralne czynią go tak plastycznym i zajmującym, że słuchaczowi na myśli nie przychodzi ani na chwilę, iż sto lat temu forma ronda z motywem ludowym należała do najbardziej rozpowszechnionych, i że trzeba było geniuszu szopenowskiego, aby tchnąć w nią tyle młodzieńczej świeżości i tyle niały szlachetnego, zupełnie odrębnego wdzięku. A co do krańcowej rytmiczności i nadmienionej powyżej umiarku w tempach — tak właściwego grze Hofmana we wszystkich innych utworach — to trudno się powstrzymać od wyrazów zachwytu nad szczegółami technicznymi, które u znakomitego tego artysty nie istnieją po to, aby wywoływać podziw, lub imponować słuchaczowi, ale które mimo to, a może właśnie dzięki skromności, z jaką są podawane, zdumiewają ucho, a co ważniejsza przenikają aż do głębi duszy i coś w rodzaju jakiegoś cudownego flidu wprowadzają do organizmu.

W pierwszej części Koncertu e-moll Szopena na tle pasażów ręki prawej, ślewa wykonuje tryle, do pełnego i ściślego zagrania niezmiernie trudne, prawie też nigdy nie wykonywane wbrew poprostu jako szczegół uboczny. Hofman gra je nie tylko z czystością i plastyką przepyszną, ale umie im nadto jeszcze nadać charakter tak krotochwilny, że mimowolnie przypominają słuchaczowi owe tak liczne drobne dowcipy, rozsiane w listach Szopena, proste, dosadne, a malujące wybornie umysł mistrza i jego młodzieńczy humor. Takie szczegóły, poruszające spontanicznie publiczność, pojawiają się nieustannie także w walcach, etiudach, mazurkach i innych, zwłaszcza zwycięższych rozmia-

rami utworach. Czy jest ktoś taki wśród słuchaczy, któryby przy walcach As-dur (op. 34 i op. 42) nie uczuwał jakiejś nieopisanej rozkoszy pod czarem nut — basowych?... Zdaje się, że nikt z innych pianistów nie zwraca na nie uwagi: grają je obojętnie, jakby dlatego jedynie, że są napisane... A walc cis-moll? Wszakże to arcydzieło kolorystyki i wdzięku! I znowu podziwiamy tu basy, takie urozmaicone, raz mądre i poważne, głębokie i harmoniczne, raz króciutkie jak pizzicata, żartobliwe i figlarne. Niekiedy odkrywa w nich Hofman przed słuchaczem melodię dotąd niesłyszaną, jak gdyby coś zupełnie nowego...

Powiedziałem, że Hofmana nie znano u nas jako pianisty, ale nie znano go też jako człowieka. To, o czym wiedzieć trzeba koniecznie, chcąc zdać sprawę z jego wysokiego artysty, to spróbuję w kilku rysach przedstawić, gdyż wszystko w jego grze kojarzy się ze sobą i tworzy jeden łańcuch konsekwencji. Więc przedewszystkiem należy przypomnieć sobie, że od najmłodszej młodości był zjawiskiem zupełnie wyjątkowym na punkcie muzycznej i pamięci. Słowo „fenomen” wobec niego nie ma w sobie ani odrobiny frazeologicznej przesady. Ta bajeczna pamięć, o której krąży setki zdumiewających opowieści, pomagała mu oczywiście od początku zawodu w zdobyciu tak całej wiedzy i techniki muzycznej, jak i olbrzymiego repertuaru. Nauka też postępowała u niego krokiem niezmiernie szybkim bez najmniejszego wysiłku (pamiętam jak jego ojciec uskarżał się, iż „Józio” ćwiczy się mało!), zaczęła praca musiała być skierowana głównie ku estetycznym zadaniom. Był uczniem naprzód swego ojca, Kazimierza Hofmana. Następnie Moszkowskiego i Antoniego Rubinsteina, ci jednak traktowali go raczej jako kolegę, niż jako ucznia. Najwięcej, jak sam powiada, korzystał już później od swoich własnych uczniów, podchwytyjąc wszystko, co mu zarówno w dziedzinie techniki, jak i w dziedzinie interpretacji nasuwało się pod uwagę: wszelkie minusy i plusy.

Rzecz ogólnie o Hofmanie wiadomą jest jego bezgraniczne zamiłowanie do pracy w dziedzinie wynalazków. Matematyczny jego umysł nieraz robi wrażenie, jakoby muzyka przy całym olbrzymim obszarze swoim nie wystarczała mu do tej ekspansji, na jaką go stać. Ale tem równie można sobie tłumaczyć tę nieopisaną łatwość gry i ten fizyczny stan organizmu 58-letniego dziś artysty, który u nas w czterech koncertach dał poznać wytrzymałość swą poprostu bajeczną, gdyż za każdym razem w dodatkach dawał drugi całkowity program. Nie czem innym tłumaczmy sobie i nadzwyczajną jasność jego gry, polegającą na frazowaniu specjalnie mu właściwym (bardzo krótka ostatnia podłukiem nuta) i na mistrzowskim użyciu pedału i na uderzeniu w pasażach niesłychanie precyzyjnym. Wybór programów (romantycy i klasycy, modernistów bardzo mało) i stosunek do słuchaczy należą niemniej do logicznych następstw tej zasadniczej dyspozycji.

Prosty i naturalny w zachowaniu, braterski i pełen zyczliwości wobec słuchaczy, Hofman przedstawia jako pianista indywidualność bardzo odrębną, w grze jego jednakże subiektywizmu niema. Muzyka, wychodząca mu z pod palców, ma szczytną dokładność liczb, ich logikę, ich nieomyślność. Nie jest to jednak matematyka w książkę ujęta, lecz ta żyjąca w wszechświecie, w ruchu nieustannym, ta, co produkuje cuda naszej egzystencji ziemskiej. Hofman nie też innego nie ma zamiaru dawać swemu audytorjum tylko — muzykę we wszystkich jej najcudniejszych przejawach. Swoje osobiste uczucia usuwa z widowni, nie pragnie też poza pięknem muzycznym żadnych innych celów osiągać. I osiąga też piękno to wspaniałe!

St. Niewiadomski

Pisma nadesłane

„Tęcza”. Nr. 11. Treść: Z. Wojciechowski: „Świadełstwo wieków”. — R. Hailliant: „Życie studentów w Niemczech”. — J. Szulc: „Sacharyna”. — S. Lubiewa: „Kata-

ŻYCIE KULTURALNE

POZNAŃ UCZCI JĘZYKOZNAWCĘ

Na rok bieżący przypada sześćdziesiąta rocznica urodzin językoznawcy krakowskiego, prof. dr. Nitscha. Inicjatywę uczczenia znanego uczonego przez świat naukowy poznański podjęło Towarzystwo Miłośników Języka Polskiego. W piątek, dnia 16. b. m., odbędzie się uroczyste posiedzenie Towarzystwa, poświęcone działalności naukowej jubilat.

Rozpocznie się ono o godz. 20 w sali 27 Collegium Minus. Mile widzianymi gośćmi będą wszyscy, interesujący się sprawami języka polskiego, oraz wybitna na tem polu działalnością Jubilat. Referatów będzie trzy. Prof. dr. Ułaszyn przedstawi ogólną charakterystykę prof. Nitscha jako uczonego, prof. dr. Klich będzie mówił o dialektologii, wreszcie dr. Tomaszewski o gwarach wielkopolskich. Wstęp wolny.

Jubileusz uczonego. Dwudziestopięcioletni pracy naukowej Romana Dyboskiego poświęca krakowski „Przegląd Współczesny” krótki przegląd naukowego dorobku wybitnego anglisty, zebrany przez p. M. Patkaniowską. Prof. Dyboskiemu należy przypisać w wielkiej mierze rozkwit polskiej wiedzy anglistycznej, a z drugiej strony ma on wielkie zasługi w szerzeniu wiedzy o Polsce w Anglii. Przed 25 laty prof. Dyboski, jako docent Uniwersytetu Jagiellońskiego, rozpoczął wykłady o Miltonie. Miał już poza sobą rozprawę doktorską o języku Tennysona, ogłosił też piętnastowieczny rękopis oksfordzki „Songs Carols”. Po wydaniu drukiem wykładów o „purytańskim wieszcu”, ogłosił prof. Dyboski dzieło p. t. „Język i literatura średniowiecznej Anglii”. Opracował dalej twórczość Szekspira, dając świetne wstępy do zbiorowego wydania jego dramatów. Wybuch wojny światowej na siedem lat odrywa uczonego od uniwersytetu. W niewoli rosyjskiej — opisaną później w książce „Siedem lat w Rosji i na Syberji” — nie porzuca naukowej pracy, przygotowując dwie cenne rozprawy o Szekspirze. W roku 1922 powraca do kraju i obejmuje zwyczajną katedrę filologii angielskiej w Uniwersytecie Jagiellońskim, a jednocześnie, dzieląc swój czas, wyklada w trymestrach letnich w „School of Slavonic Studies” w Londynie o literaturze polskiej. Niema roku, w którymby nie pojawiła się jakaś większa praca prof. Dyboskiego, nie licząc artykułów i przyczynków rozrzuconych po czasopiśmie. Srebrny jubileusz zastaje znakomitego uczonego w pełni rozwoju naukowej twórczości, której plony wzmagają jeszcze praca pedagogiczna. (tk)

TEATR

„Żeglarz Sindbada”, baśń dramatyczną według „Tysiąca Nocy i jednej” napisał autor czeski Stanisław Lom, a wystawiono ją w Narodnym Divadle.

W Sosnowcu będzie wystawiona w teatrze miejskim sztuka sowiecka Iwana Koczerga p. t. „Zegarmistrz i kura”. Reżyseruje p. Lena Zelwerowiczówna, córka znakomitego aktora. Dyrektorem jest w tym sezonie p. Golaszewski.

PLASTYKA I ZOOBNICTWO

Sukces „Szkoły Warszawskiej”. Na zamkniętej już wystawie La Biennale w Wenecji sprzedano z pawilonu polskiego trzy obrazy p. E. Arcta, oraz jeden p. Jana Gotarda. P. Art jest członkiem grupy „Szkoła Warszawska”, zaś p. Gotard należy do „Bractwa św. Łukasza”, które równie jak „Szkoła” obejmuje b. uczniów Akademii warszawskiej.

Jutro:

OBIE SALE IKS-U
przez
prof. Jana Mrozińskiego.

strofa”. — W. Burkath: „Co się dzieje na Litwie?”. — „Poprzedz świat”. — K. Wilczyński: „Podobieństwa i różnice”. — S. Krynicki: „Zabarykadowane drzwi”. — L. Calka: „Fala kryzysu opada”. — W. Korwin: „Komunista Jakobs”. — E. Pawłowski: „Staw na Lubaniu”. — M. Renard: „Wspomnienie”. — T-a-k: „Jak zostać gwiazdą?”. — S. Wasylewski: „Pod pierwszym wrażeniem Krakowa”. — J. Witkowski: „W Moskwie i Leningradzie”. — P. Claudel: „Matka Boska południa”. — Wiedza i życie. — Przegląd spraw miesiaca. — Rozrywki umysłowe. — Adres Red. Poznań, Al. Marcinkowskiego 22.

„Przegląd Pedagogiczny”. Nr. 16. Treść: „Szkołnictwo prywatne a ubezpieczenia społeczne”. — „Dość emerytów”. — n. i.: „Szkołnictwo średnie w liczbach”. — Prof. St. Szober: „Drugi Międzynarodowy Zjazd Sławistów”. — M. Z.: „Szkoła jako zjawisko społeczne”. — J. K.: „Biuro Międzynarodowego Wychowania”. — Delegacja T. N. S. W. u P. Ministra W. R. i O. P. — Komunikaty. — Kronika. — Z żalobnej karty. — Nowe książki. — Adres Red. Warszawa, Bracka 18.

W MUZYCZNYM POZNANIU

Należy przypomnieć, że mamy dzisiaj w sali św. Marcina debiut wirtuozowski Z własnym recitalem występuje prof. Władysława Markiewiczówna. Młoda Iwo-wianka, pracująca obecnie w Konserwatorium katowickim, gdzie prowadzi wyższy kurs fortepianu, ukazuje się na estradzie poznańskiej po raz pierwszy, aby wykonać utwory Bacha, Brahmsa, De Falli, Debussyego i Skriabina. Prof. Markiewiczówna ma za sobą liczne występy w wielkich centrach muzycznych na Zachodzie, a w programie posiada też utwory własne, (trzy preludia i kujawiaka), gdyż poświęca się, obok wirtuozostwa, także kompozycji.

W czwartek, tj. jutro, na repertuar Teatru Wielkiego wchodzi jako wznowienie słynne dzieło Offenbacha „Opowieści Hoffmanna”. W operze tej urzeczywistniło się pieszczono przez całe życie marzenie niezrównanego mistrza humoru i groteski, który zawsze pragnął pisać opery serjo, a tylko tę jedną po sobie zostawił. Prawda, że jest to dzieło wysokiej miary, które na wszystkich scenach świata cieszy się nieprzerwanym sukcesem. Tekst, który jak służąc mu za podkład nowele E. T. A. Hoffmanna, łączy humor z tragicznym i makabrycznym naprzemian nastrojem, został przez Offenbacha przyozdony w muzykę pełną wdzięku z jednej, a wyrazu dramatycznego z drugiej strony. Śpiewacy mają wdzięczny popis równie wokalny, jak aktorski, tak że „Opowieści” należą do stałego repertuaru każdej większej sceny.

Nie pomijajmy Polaków! W swoim biuletynie kulturalno-artystycznym podał PAT obszerną notatkę o nowym sezonie w La Scali wyliczając znaniejszych śpiewaków. Opuścił wszakże jednego Polaka, który w tym roku został zaproszony do La Scali, mianowicie Zygmunta Zaleskiego, który wystąpił jako Borys Godunow i będzie reżyserował „Sprzedaną Narzeczoną”, jak o tem Dział nasz szczegółowo donosił.

OCHRONA ZABYTKÓW

Salę wojskową na Wawelu. Z Krakowa donoszą nam (krt): Pułki artylerji, piechoty i kawalerji postanowiły odnowić własnym kosztem ze składek kilka sal wawelskich i zebrały dotychczas razem przeszło 120.000 złotych. W salach odnowionych przez konnicę odbywać się ma co roku uroczyste zaprzysiężenie nowych oficerów. Sale będą polichromowane i otrzymają wi-trażę.

LITERATURA

Co się przekłada na język polski? W ostatnim zeszytzie „Nowej Książki” zamieszcza J. Lorentowicz artykuł p. t. „Nasze przekłady literackie”. Polska produkcja literacka — stwierdza autor — bardzo obfita w dzieła poezji, nie zaspokaja potrzeb czytelnictwa w zakresie powieściopisarstwa. To też znaczna część przekładów z literatury obcych — to powieści. Corocznie w księgarniach polskich ukazują się bardzo znaczna ilość tłumaczonych utworów beletrystycznych. Niestety w doborze obcych utworów do przekładu panuje chaos i bezplanowość. Wyborem kieruje przypadek. Zupełnie przypadkowi są również tłumacze. Różne podrzędne wydawnictwa nie pytają o kwalifikacje: byle tanio dostać przekład. To też przekładają obce utwory na język polski ludzie przypadkowi, którzy bardzo słabo znają język oryginału, a „polszczyzny” uczą się na własnych przekładach”. J. Lorentowicz wysuwa kilka najbardziej zasadniczych postulatów, którym muszą odpowiadać powieściowe przekłady, oraz omawia ostatnie nowości tłumaczone z literatury rosyjskiej, francuskiej, angielsko-amerykańskiej, niemieckiej i innych. (lp)

KRAJOZNAWSTWO

Szlak Mickiewiczowski skończony. Z Wilna donoszą nam (zw): Pisałem swego czasu o robotach przy budowie dróg na t. zw. szlaku Mickiewiczowskim, który umożliwi turystom zwiedzanie miejscowości, związanych z twórczością i życiem Mickiewicza, więc Świtezii, Czombrowa (które było prototypem Soplicowa), Horbatwi, Zaosia, Tuhanowicz itd. Obecnie roboty są na ukończeniu, tak że wiedzący będą mogli miejscowości mickiewiczowskie autobusami objeżdżać i zwiadać wygodnie, nie tracąc czasu na złą komunikację.

Książki nadesłane

Józef Mączka: „Starym szlakiem”. — Wyd. III. Z przedmową J. A. Teslara. Nieznanymi wierszami poety uzupełnił i wstęp napisał P. J. Hausvater. Warszawa 1934. Główna Księgarnia Wojskowa. Adam Kowalski: „Lutnia w tornistrze”. Z przedmową J. Kaden-Bandrowskiego. — Warszawa 1934. Główna Księgarnia Wojskowa. Prof. Zdzisław Ludkiewicz: „Odrodzenie Gospodarze Polski”. Warszawa 1934. Księgarnia Rolnicza Tow. Oświaty Rolniczej. Ks. Feliks Bodzianowski: „Jezus Chrystus” i. Odkupiciel. Owińska 1934. Nakł. Autora.

— (Kradzieże). W ostatnich dniach skradziono z mieszkania p. Marji Banasiówny złoty damski zegarek a p. Kazimierzowi Zmyślonemu męski zegarek. — Sprawców kradzieży nie wykryto. (os.)

— * **NOWE MIASTO** n. Wartą. (Zabawa L. O. P. P.) W ubiegłą niedzielę odbyła się na sali p. L. Szymankiewicza zabawa taneczna na rzecz L. O. P. P., z której dochód wyniósł 71,85 zł.

— (Czyn godny naśladowania). Dyrektor dóbr p. Filip Schofer z Kleki ofiarował Powiatowemu Komitetowi dla spraw bezrobocia w Jarocinie 300 ctr. ziemniaków jadalnych a Komitetowi na powiat Środa 100 ctr. Czyn naprawdę godny naśladowania.

— (Kradzież miodu). Urzędnikowi gospodarczemu p. Blümelowi w Wolicy Nowej koło Nowego Miasta skradziono w tych dniach przez niewykrytych dotąd złodziei z trzech uli 21 ramek miodu wagi mniej więcej 30 kg. (na.)

— * **ODOLANÓW**. (Z sali sądowej). — Na rozprawie karnej w dniu 7 bm. skazany został Herman Gotschling z Chojnika za kradzież zegarka damskiego na szkodę p. Łąkowej na miesiąc aresztu. Oskarżonego odprowadzono z sali rozpraw do więzienia.

— (Z Banku Ludowego). W końcu października odbyło się zebranie rady nadzorczej tut. Banku Ludowego. Na posiedzeniu powzięto kilka ważnych uchwał w związku z pracami reorganizacyjnymi Banku. W pracach reorganizacyjnych z ramienia rady nadzorczej bierze udział prezes p. Michał Ratajczak.

— (Odnaczenie). Sędzia sądu grodzkiego w Odolanowie p. Julian Dąbek odznaczony został oficerską odznaką straży granicznej.

— (Kradzieże). Onegdaj zakradli się niewykryci sprawcy do gmachu b. Kasy Chorych, w którym znajdowała się szafa lokatora Stanisława Rogali, emer. funkcjonariusza straży granicznej. Złodzieje skradli p. R. 3 mundury, płaszcz damski oraz płaszczki dziecięce wartości około 600 zł. Sprawców kradzieży dotąd nie ujęto. — W nocy z 3 na 4 bm. dokonano licznych kradzieży siana ze stozów na tut. łąkach. M. in. niewykryci sprawcy skradli na szkodę ks. dziek. Piszczysłowy około 8 ctr. siana. Policja czyni energiczne dochodzenia.

— (Z T. C. L.). Biblioteka czytelni T. C. L. otwarta jest we wtorki i piątki od godz. 17—18. Towarzystwo wypożycza za minimalną opłatą 20 gr za książkę. W skład nowego zarządu T. C. L. wchodzi pp.: K. Namysł — prezes, J. Pasek — wiceprezes, St. Olszanowski — skarbn., F. Dziubkówna — bibliotekarka oraz pp. M. Dąbrowska i Rachwalska. (oj.)

— * **STRZELNO**. (Jarmarki). W roku bieżący odbyło się w Strzelnie 12 jarmarków na konie i bydło oraz jeden jarmark kramny. Taką samą ilość i rodzaj jarmarków przewiduje się również na rok 1935. Sprawa jarmarków jest dla miasta naszego zagadnieniem bardzo aktualnym, gdyż jarmarki przyczyniają się do wzmocnienia ruchu i obrotów handlowych rzemiosła i kupiectwa naszego. Czynniki samorządowe noszą się z zamiarem obniżenia opłat targowych oraz wyznaczenia nagród za najlepsze sztuki bydła. Istniejący projekt urządzenia jarmarków we wtorek po pierwszym każdego miesiąca. Zwyczaj ten praktykowany jest szczególnie w b. Królestwie. Przemysłowcy, kupcy oraz przedstawiciele podpisali odezwę do władz o przyznaniu miastu Strzelno większej ilości jarmarków ogólnych.

— (Cena nafty). Obniżeniem starych powiatowego w Mozinie z dnia 27 października br. w sprawie ceny nafty ustalono cenę maksymalną w detalicznej

Niesumienni lokatorzy

W dniu dzisiejszym przed sądem okręgowym w Poznaniu stanęli małżonkowie Gintrowiczowie pod zarzutem dokonania oszustwa. Wynajmując bowiem mieszkanie Gintrowicz właścicielce podał fałszywe imię i oświadczył jej, że jest urzędnikiem skarbowym.

Po wynajęciu mieszkania czynszu dzierżawnego nie płacili i poszkodowali właściciela na 1.457 zł.

Sąd po naradzie wymierzył Gintrowiczowi karę 8 miesięcy więzienia, a małżonce jego 6 miesięcy więzienia, zawieszając im równocześnie kary na przeciąg lat 5. (k)

Boczne połączenia telefoniczne

Szereg poważnych firm wielkopolskich otrzymał wypowiedzenie przez zarząd telefonów połączeń bocznych oraz propozycję wynajęcia obwodu telefonicznego, która to zmiana byłaby połączona z nowym obciążeniem w kwocie 700 zł rocznie. Jak dowiaduje się Agencja „Zachód”, w związku z powyższym różne firmy noszą się z myślą uruchomienia wewnętrznych urządzeń telefonicznych do własnego użytku, na co nie potrzeba koncesji.

— * **ZBASZYŃ**. (Jarmark). Dnia 20 b. m. odbędzie się w Zbaszynie jarmark na konie, bydło i nierogaciznę.

Proces fałszerzy monet odroczone

W środę odbyć się miał przed sądem okręgowym w Poznaniu dalszy ciąg procesu przeciwko zorganizowanej szajce fałszerzy i kolporterów monet.

Wobec awantury, wywołanej przez oskarżonych i publiczność na poprzedniej rozprawie, sąd zarządził szereg środków ostrożności. Na godzinę przed procesem przy wejściu do sądu legitymowała wchodzących policja. Na sali

rozpraw skonsygnowano pod dowództwem oficera oddziału policji.

Na kilka chwil przed wyznaczonym terminem członek kompletu sądu sędzia Budkiewicz zawiadomił przewodniczącego, że jest chory i zażyczył świadczeń lekarskich.

Wobec tego sąd postanowił rozprawę ponownie odroczyć do dnia 28 bm. na godz. 9 i pół. (k)

Świątokradztwo na Pomorzu

Zuchwali złoczyńcy wtargnęli do kościoła przez dzwonnice

Golub (gn). Nieznani sprawcy włamali się do tut. kościoła farnego i skradli dwie srebrne, pozłacane monstrancje, 4 pozłacane kielichy, patenę i pozłacaną puszkę. Wartość skradzionych przedmiotów wynosi około 6 i pół tysiąca złotych.

Przeprowadzone dochodzenia ustaliły, że zbrodniarze dostali się do wnętrza kościoła przez dzwonnice, skąd prowadzą schody na chór kościelny.

Więść o ohydnych świątokradztwie rozniósł się lotem błyskawicy, wywołując ogólne przynębnienie.

Bizony na „Kościszce”

Gdynia (p). Według wiadomości, nadeszłej z Nowego Yorku, statek „Kościszka” opuścił port tamtejszy w dniu 8. bm. Jak zwykle, statek zawija po drodze do Halifaxu i Kopenhagi.

Tym razem w Halifaxie zabrał statek na pokład niezwykłych „pasażerów”. Załadowano 4 bizony, które Polacy amerykańscy ofiarowują Panu Prezydentowi R. P. Bizony, będące

już dziś rzadką osobliwością ogrodów zoologicznych, zostaną z Gdyni przewiezione do Warszawy. Według wszelkiego prawdopodobieństwa bizony zostaną umieszczone w warszawskim ogrodzie zoologicznym.

Przybycie statku do Gdyni z niezwykłymi pasażerami spodziewane jest w dniu 20. bm. (p)

sprzedaży dla miasta Strzelna na 46 groszy za litr. Cena ta musi być przez sprzedawców wywieszona na widocznych miejscach.

— (15-lecie). Związek Włościanek w Wójcinie urządza z okazji 15-lecia założenia Kółka w niedzielę, 25 bm, w sali p. Janowskiego zabawę taneczną połączoną z przedstawieniem amatorskim.

— (Osobiste). P. aptekarz Michał Stępcz nawiązał odznaczony został z okazji święta niepodległości srebrnym krzyżem za pracę samorządową i społeczną. P. Stępczowski już od zarania niepodległości państwa polskiego pracuje na niwie tut. samorządu miejskiego, pełniąc przez szereg lat obowiązki wiceburmistrza miasta.

— (Propaganda). Tydzień propagandy przemysłu polskiego, zorganizowany staraniem p. burmistrza Radomskiego, nie minął w mieście bez głośniejszego echa. Komitet, w skład którego weszli pp. burm. Radomski, Stefan Płocienniczak, Stanisław Muszyński, Józef O'ejnik, Florian Siubka i Ludwik Wesołowski, urządził ostatnio w salce rady miejskiej zebranie przemysłowców i kupców, któremu przewodniczył p. Płocienniczak. Referat o przemysle polskim wygłosił p. Ludwik Wesołowski. W dyskusji nad referatem, poza innymi sprawami, dotyczącymi przemysłu krajowego, poruszono również sprawę jarmarków w Strzelnie.

— (Święto młodzieży). Tutejsze Kat. Stow. Młodzieży czyni już przygotowania do tegorocznego święta młodzieży. Program święta jest następujący: W piątek wspólna komunia św. oraz udział w misji, w niedzielę, 18 bm, msza św. na intencje młodzieży. Po południu o godz. 3.30 odbędzie się w salce parafialnej wieczornica. W niedzielę, 25 bm, w sali p. Szeffsa stow. urządzi przedstawienie amatorskie oraz zabawę taneczną. Amatorzy odegrają komedię „Grube ryby”.

— (Misja). W parafii naszej rozpoczęła się misja katolicka. Pierwsze nauki gromadzą liczne zastępy wiernych, którzy uczęszczają w nabożeństwach misyjnych, oraz naukach. Świadczy to o głębokim duchu religijnym mieszkańców naszego miasta. (sc.)

— * **SREM**. (Z rady M. K. K. O.). Wybór właściciela hurtowni towarów kolonialnych p. Stefana Pawlickiego na członka zarządu M. K. K. O. w miejsce p. Stanisława Weńskiego, dokonany przez przedstawieli Klubu Narodowego i N. P. R. w lonie rady kasy, został przez zarząd miasta zatwierdzony.

— (Z Tow. Przemysłowców). W niedzielę 11 bm odbyło się na sali Hotelu Centralnego zwyczajne zebranie plenarne Towarzystwa Rzemieślniczo-Przemysłowe go pod przewodnictwem prezesa, p. Stanisława Gawrońskiego. Na wstępie przewodniczący uczcił pamięć poległych bohaterów i zasługi tych, którzy z Ignacym Paderewskim i Romanem Dmowskim na czele wywalczyli w Wersalu granicę naszej państwowości. Po uczczeniu pamięci ostatecznie zmarłych członków towarzystwa, śp. Romaniaka i śp. Kollata, uchwalono 50 zł na F. O. M. oraz przystąpienie do L. O. P. P. Aprobowano dalej starania zarządu o kasę pośmiertną towarzystwa. Po referacie p. burmistrza Debickiego o gospodarce miejskiej rozwinęła się ożywiona dyskusja, w czasie której obecni wypowiedzieli swe postulaty pod adresem zarządu miasta. Przedwzyskiem żywo komentowano sprawę przeniesienia targu na nabiał i drób na Nowy Rynek. Większość zebranych oświadczyła się za tą innowacją. (sn.)

Pasmo nieszczęść zakończyło samobójstwo

Gdańsk (p). Złe się w ostatnim czasie wiodło niejakiemu Leonowi Perlikowi, do niedawna zatrudnionemu w jednym z przedsiębiorstw w Gdyni. Ostatnio mieszkał on w Sopocie. Nieszczęścia w rodzinie, strata posady i wreszcie utrata narzeczonej, skłoniły go do samobójstwa.

Denata znaleziono bez życia we Wrzeszczu, przy ul. Hitlera, tuż przy domu, w którym zamieszkuje jego była narzeczone. Popelnił on samobójstwo wystrzałem z rewolweru.

Kościotrup z przed wieków

Świecie (ts). Na dawniejszym rynku wykopal robotnicy miejscy szczątki kościotrupa na głębokości około 60 cm. Odkopanie kości wywołało w mieście zrozumiałe zainteresowanie, gdyż znaleziono resztki pochodzą według przeprowadzonych dochodzeń sprzed kilkuset lat, podczas gdy miasto Świecie znajduje się na obecnym terenie dopiero od lat 70.

Strzelec postrzelił robotnicę

Oborniki (ko). Podczas ćwiczeń oddziału „Zw. Strzeleckiego” w Ocieszynie postrzelił „Strzelec” Władysław Krawczyk z własnej winy robotnicę Stanisławę Chudą. Pierwszej pomocy lekarskiej udzielił nieszczęśliwej dr. Miecierski z Obornik.

Targ na Starym Rynku

— * **Z targu**. Dnia 14. b. m. na placu Sapiieżyńskim placono:

Za nabiał: 1 kg masła wiejskiego 2.40—2.60 zł; 1 kg masła mleczarskiego 2.60—2.80 zł; 1 kg twarogu 60—70 groszy; za litr śmietany 1.20—1.40 zł; litr mleka pełnego 20—24 gr; 1 mdl. jaj 1.10—1.40 zł. Za mięso: 1 kg słoniny świeżej 1.30—1.40 zł; słoniny wędzonej 1.80—2.00 zł; wieprzowiny 1.20—1.40 zł; wsiowiny 1.40—1.80 zł; cielęciny 1.20—1.40 zł; koziny 1.00—1.20 zł; skopowiny 1.40—1.60 zł; smalec 2.00 zł.

Za drób i dziczyznę: kura 2.00 do 3.50 zł; kaczka 2.00—3.20 zł; gęś 3.50 do 6.00 zł; rana gołębi 1.00—1.20 zł; indyk 4.00—7.50 zł; perlica 1.50—2.00 zł; królik 0.80—1.20 zł; para kurecząt 1.60—3.20 zł; para kuropatwy 1.90—2.30 zł; zajac 2.50 do 3.25 zł; bażant 2.50—2.80 zł.

Za ryby: 1 kg szczupaka 2.20—2.40 zł; 1 kilogram okonia 1.60—2.40 zł; 1 kg. lina 2.40 zł; 1 kg. karpia 2.20—2.40 zł; suma 2.40—3.00 zł; leszcza 1.40—2.00 zł; 1 kg. białych ryb 1.00—1.80 zł; 1 kg. sandacza 3.60—4.00 zł; 1 kg. karasia 1.20 do 2.00 zł; za ryby śniecie placono 40—60 gr mniej; za 1 kg. węgorza 2.80—3.60 zł; 1 kg. zielonych śledzi 80—90 gr.

Za jarzyny: 1 kilogram ziemniaków 7—8 groszy; 1 pecezek pietruszki 10 gr; 1 kg. cebuli 10—15 gr; 1 kalafior 10—50 gr; 1 kg. rabarbaru 15—20 gr; 1 kg. seleru 40 gr; 1 pecezek rzodkiewek 5—10 gr; 1 główka salatu 10—15 gr; 1 pecezek kalerwy 8—10 gr; pecezek marchwi 5—10 gr; 1 kg. buraków 15 gr; brukselki 1.00—1.20 zł.

Za owoce: 1 kg. owoców suszonych 1.60—2.40 zł; 1 kilogram gruszek 50—80 gr; 1 kg. jabłek 40—80 gr; 1 kg. borówek 1 kg. orzechów włoskich 2.00—2.40 zł; 1 kg. orzechów laskowych 2.80 zł; 1 kg. pigw 40—70 gr.

Za grzyby: 1 kg. zielonych grzybów 40—60 gr; 1 kg. podpieńiek 20 gr; 1 kg. maślaków 60—70 gr; 1 kg. innych lub mieszanych grzybów 40—60 gr.

Targ staby. Duży dowóz drobiu i nabiału. (hu.)

— * **WAGROWIEC**. (Z sądu). Sąd grodzki w Wągrowcu pod przewodnictwem sędziego Fasięckiego rozpatrywał onegdaj sprawy karne o przekroczenie przepisów sanitarnych przeciwko mistrzom rzeźnikom Edwardowi Schulzowi i Franciszkowi Gramsemu. Wyrok w tych sprawach zostanie opublikowany w najbliższych dniach. — Na onegdajszym wokandzie była również sprawa karna Lucjana Ziolkowskiego z Wągrowca, oskarżonego z artykułu 128 k. k. Ziolkowski miał rzekomo przy odbieraniu mu mieczyka Chrobrego przez policję stawić opór władzy. Sprawę odroczone z powodu niestawienia się na rozprawę głównego świadka, oskarżenia komendanta P. P. Kaźmierczaka z Wągrowca.

— (Teatr). Teatr Narodowy z Poznania zjechał w tych dniach do Wągrowca i wystawił w nowej strzelnicy sztukę pod tyt. „Fräulein Doktor”, oraz komedię Fredry „Zemsta za mur graniczny”.

— (Lobuzerski wybrzyk). W starej strzelnicy nieznanymi jakimiś dowcipnisi odebrał kłódkę od bramy i ulamał zamek przy drzwiach. Nie stwierdzono dotychczas, czy zachodzi tu wypadek kradzieży, czy też złośliwy wybrzyk.

— (Jarmark). W tych dniach odbył się w Wągrowcu jarmark na konie i bydło. Jarmark był mało ożywiony. Obroty handlowe nikłe. (wb.)

— * **ZBASZYŃ**. (Z sali sądowej). Sąd grodzki w Zbaszynie na posiedzeniu w dn. 8 bm. skazał Stefana Błażejewskiego ze Zbaszyna za kradzież 4 par obuwia oraz przwborów szwskich na szkodę obuwnika p. Rzepy Ignacego ze Zbaszyna na karę aresztu przez 3 miesiące. — Właściciela mleczarni z Siecia, Wundę Feliksa za dostarczanie fałszywego mleka, pomieszanego z wodą do spożycia, skazał sąd na 10 zł grzywny z zamianą na dzień aresztu oraz ponoszenie kosztów i opłat sądowych.

— Za nielegalne przekroczenie granicy państwa pod Zbaszynieciem oraz przemyślenie zapalniczek skazał sąd Stanisława Grzeźkę na grzywnę 30 zł z zamianą na dzień aresztu oraz konfiskatę zapalniczek.

— (Godne pochwały i naśladowania). W ostatnim czasie okazały dwie organizacje kościelne doskonale zrozumienie dla sprawy budowy Domu Katolickiego w Zbaszynie, uchwalając poważne kwoty na ten cel. Otóż Panny Różańcowe, które swego czasu zbierały składki na drogę Matki Boskiej, przeznaczyły na zebraniu zapalniczek zebrana kwotę w wysokości zł 766.52 na Dom Katolicki. Budowa grody dziś już nie jest aktualna, ponieważ mamy w kościele obecnie odnowiony obraz Matki Boskiej. Poza tem uchwało Pp. Dzieło Rozkrzewienia Wiary św. na wniosek p. R. na ten sam cel 50 zł. Szlachetnym ofiarodawcom serdeczne „Bóg zapłać”. Oby więcej osób i towarzyszy poszło w ich ślady.

— (Opieka Polska nad Rodakami na Obczyźnie). W dniu 4 bm. odbyła się w mieście kwesta uliczna na cele związane z opieką nad wchodźcami. Trudu kwesty podzieliły się obocho znowu Młode Polki razem z naszymi sokolami.

— (Z życia Chóru Kościelnego). Dnia 8 bm. urządził Chór Kościelny pod wezw. św. Cecylii w Zbaszynie zabawę taneczną, urozmaiconą różnemi pięknymi niespodziankami.

— (Ze sportu). W dniu 11 bm. na stadionie miejskim odbyły się zawody piłki nożnej pomiędzy niemiecką drużyną „V. F. B. Gross Posemuckel” a Klubem Sportowym „Zbaszyń”. Drużyny wystąpiły w dobrej formie. Mecz zakończył się zwycięstwem drużyny polskiej z wynikiem 6:0. (zb.)

DZIAŁ GOSPODARCZY

Oddłużenie samorządów

Wskutek działania kryzysu gospodarczego budżety samorządów wiejskich, miejskich i wojewódzkich uległy dalekoidącej kompresji. Ogólna suma dochodów samorządu terytorjalnego obniżyła się z 1.179 milion. zł w r. 1928/29 do 648 milion. w r. 1932/33. Natomiast wydatki skurczyły się w słabszym stopniu z 1.175 milion. zł do 719 milion. zł.

Znaczna kompresja wydatków samorządowych nie ściągnęła ich do poziomu faktycznych dochodów, wskutek czego powstały poważne deficyty. Za cztery lata budżetowe 1929—1933 niedobór wyniósł około 345 milion. zł, przytem niedobór z roku na rok rosł. To też sytuacja samorządu terytorjalnego jest niezmiernie trudna, bowiem o podniesieniu dochodów nawet marzyć nie można, zaś dalsza kompresja wydatków, wobec eksploatacji już od szeregu lat możliwości oszczędnościowych, wiedzie do prymitywizacji prac samorządowych.

Stosunkowo najwięcej możliwości złuszczenia wydatków istnieje w dziedzinie obsługi długów. Orientacyjna, ogólna suma zadłużenia samorządu wynosi blisko 1.400 milion. zł. Na obsługę tego długu potrzeba rocznie około 130—140 milion. zł. Tymczasem faktycznie samorządy przeznaczają na ten cel 75—90 milion. zł rocznie i więcej przeznaczyć nie mogą. Patrząc z awdzie otwarcie w oczy, trzeba stwierdzić, że związki samorządowe naogół są niewypłacalne. W życiu prywatnym dysproporcje między wydatkami i dochodami wyrównałoby postępowanie upadłościowe. Ta droga wyjścia nie istnieje dla samorządów. Przeto ustawodawca wkroczył na drogę t.zw. oddłużenia, publikując w jednym z ostatnich numerów „Dziennika Ustaw” dekret „o poprawie gospodarki i finansów związków samorządowych”.

Z mocy tego rozporządzenia spłata długów hipotecznych związków samorządowych, wyjąwszy zobowiązania wobec instytucji kredytowych, odroczone została do dnia 1. I. 1938 r., a oprocentowanie ich obniżono do 5 i pół procent w stosunku rocznym. Równocześnie odsetki od należności pieniężnych, podlegających egzekucji, obniżono do 5 i pół w stosunku rocznym.

Spłata długów związków samorządowych, powstałych z tytułu kredytów, udzielonych im przez Komunalne Kasy Oszczędności z lokat wszelkich instytucji publicznych, odroczone została do dnia 1. I. 1938 r. za 5 i pół procent rocznie. Instytucje wierzycielskie przejął wierzycielności k. k. o., zwalniając je z obliżu.

Na wniosek zainteresowanego samorządu pożyczki krótkoterminowe Banku Gospodarstwa Krajowego, udzielone przed dniem 30. IV. 1934 r., skonwertowane będą na długoterminowe. Zaległe raty, odsetki, prowizje, koszty i t.d. z tytułu pożyczek krótko- i długoterminowych, udzielonych przez B. G. K. i banki komunalne, podlegną konwersji na pożyczki długo-

Z WYDAWNICTWA

(w) **Przegląd Organizacji**, organ Instytutu Naukowego Organizacji i Kierownictwa. Nr. 11 zawiera nast. artykuły: Inż. Z. Rytel — Kierownictwo funkcjonalne. Inż. St. Wojnarowicz — Warunki ułożenia i wykonania wzorowego budżetu przedsiębiorstw miejskich. Inż. K. Szymański — O niektórych czynnikach oporu przeciwko racjonalizacji. Inż. A. O. — Odpowiedzialność i współpraca w przedsiębiorstwach przemysłowych, ze szczególnym uwzględnieniem majstrów. W. Mileski — Feljton redakcyjny. Stałe rubryki: Kierownictwo i personel. Zakupy i gospodarka materiałowa. Organizacja produkcji. Bezpieczeństwo i higiena pracy. Sprzedaż. Koszty własne i księgowość. Biuro. Bibliografia. Z działalności Instytutu. Wiadomości bieżące.

(w) **Śląskie Wiadomości Statystyczne**. Zeszyt siódmy „Śląskich Wiadomości Statystycznych”, miesięcznika wydawanego przez Śląskie Biuro Statystyczne, podaje w źródłowo opracowanych tablicach najnowsze dane z zakresu statystyki ludności, życia gospodarczego i administracji Województwa Śląskiego. Na szczególną uwagę zasługują zawarte w tym zeszycie opracowanie statystyki ruchu naturalnego oraz napływowego ludności za lata 1932—1933, oraz po raz pierwszy ogłoszona statystyka ogródków działkowych na Śląsku.

terminowe. Odsetki zwłoki za czas od dnia 1. I. 1932 ulegną umorzeniu.

Minister skarbu wzgl. minister opieki społecznej władni są do udzielenia związkowi samorządowemu ulg w spłacie wzgl. do umarzenia zaległości z tytułu należności skarbowych wzgl. ubezpieczeń społecznych.

KRONIKA GOSPODARCZA

Nowe kłopoty przedsiębiorstw żeglugowych — Nieżyciowe przepisy celne

Gdynia, 14. 11.

Już od miesiąca obowiązują nowe przepisy wykonawcze do polskiego prawa celnego. W związku z tem odbywa się w Gdyni kurs dla deklarantów celnych, którym delegat departamentu cel udziela potrzebnych wskazówek praktycznych, odnośnie stosowania nowych przepisów.

Praktyka jednego miesiąca wskazała na wielkie niedomagania nowych przepisów. Rozporządzenie wykonawcze do prawa celnego zawiera postanowienia, których zastosować w życiu nie można. M. in. art. 161 rozporządzenia wykonawczego mówi, że celnicy po założeniu manifestu przez statek, przychodzący do portu, są zobowiązani założyć plomby i wejść do skrytek i składów, w których mieszczą się także przewidywane statku. Przez zastosowanie tego przepisu statki, pozostające w porcie, nie mogą korzystać z zapasów żywności, jakie mają nagromadzone. Zdarzyło się, że kapitan statku musiał żywność dla załogi zakupić w mieście, gdyż zapasy statku zostały przez urząd celny zaplombowane.

Takie i podobne nieżyciowe przepisy wykonawcze do prawa celnego wywołały duże zaniepokojenie zwłaszcza w sferach żeglugowych. W związku z tem odbyła się w Izbie Przemysłowo-Handlowej w Gdyni konferencja. Obecny na konferencji delegat dep. cel p. insp. Ruskowski nie mógł sam dać odpowiedniej interpretacji do nowych przepisów, które pod naporem konieczności będą musiały ulec prędkiej nowelizacji.

Nieżyciowe te postanowienia zostały w

O ile realizacja przewidzianych powyżej ulg, przy zastosowaniu maksymalnych oszczędności, nie będzie dostateczna dla przywrócenia równowagi budżetowej dłużniczego związku, wówczas rozporządzenie przewiduje możliwość dalszego odciążenia związków samorządowych w drodze specjalnego postępowania przed „komisjami oszczędnościowo-oddłużeniowymi” wzgl. urzędem rozjemczym.

rozporządzeniu umieszczone z przejściem do porządku nad opinią zainteresowanych organizacji gospodarczych. Opinijowany projekt nie zawierał tych wszystkich szczegółów, na jakie napotkano przy praktycznym zastosowaniu nowych przepisów. (p)

MARLENA DIETRICH

JÓZEF STERNBERG

IMPERATOROWA

Pięć słów, które starczą za całe tomy reklamy

nr 12 100

Spadek eksportu drzewa

Pomyślna konjunktura eksportowa, pod wpływem której kształtowała się sytuacja przemysłu drzewnego w I i II kwartale uległa, jeśli idzie o tartaczniectwo, pewnemu niezbyt dużemu zresztą załamaniu. Od II kwartału ub. r. w wywozie drewna tartanego z Polski dało się zauważyć dwie tendencje: zwiększenie się eksportu do Anglii, pod wpływem pomyślniej konjunktury budowlanej w tym kraju, oraz spadek wywozu do krajów bloku złotego pod wpływem pogarszającej się sytuacji gospodarczej w tych krajach oraz nacisku na te rynki drewna rosyjskiego. Dopóki wzrost wywozu do Anglii przewyższał spadek wywozu na rynki pozostałe, eksport z Polski powiększał się.

Jednakże ostatnio nastąpiło pewne zahamowanie wyżkowej konjunktury budowlanej w Anglii. Przywóz drewna tartanego do Anglii wykazał poziom nawet nieco niższy, niż w tym okresie roku poprzedniego. To też eksport z Polski do Anglii, aczkolwiek trochę nawet wyższy, niż w roku ub., nie wykazał w stosunku do po-

przedniego kwartału wzrostu i nie mógł skompensować zmniejszenia się wywozu do innych krajów, tak że wywóz drewna tartanego ogółem pozostał w III kwartale na poziomie nieco niższym, niż w analogicznym okresie r. ub. Obok powyższego na silne obniżenie się wywozu w stosunku do II kwartału, wpłynęła występująca w paru ostatnich latach koncentracja wywozu w drugim kwartale.

Zbyt drewna tartanego w kraju utrzymywał się nadal na dość wysokim poziomie. Zatrudnienie w tartakach, również pod wpływem silniejszej koncentracji produkcji we właściwym sezonie, w drugim kwartale, wykazało spadek o 15 proc., jednakże przy poziomie wyższym od zeszłorocznego o 14 proc. Ceny drewna sosnowego tartanego nieznacznie zniżkowały. W przygotowaniu do nowego sezonu produkcyjnego zwiększono znacznie zamówienia na obrabiarki do drewna, zamówienia te wskazuje dotyczyły głównie tartaków państwowych. (l)

PODATKI I OPŁATY

(p) **Posiadanie broni przy popełnieniu przestępstwa karno-skarbowego.** Projekt nowej ustawy karno-skarbowej zawiera przepis, że kto przy popełnieniu przestępstwa karno-skarbowego zaopatrzone był w broń lub inne narzędzie, służące do napaści lub obrony, ulega obok kar, przewidzianych za to przestępstwo, nadto karze aresztu do 6 miesięcy. Wadliwe sformułowanie tego przepisu prowadzi do tego, że obywatel, który przemyca zapalniczkę w poclagu, czy to ze złego zamiaru, czy nawet z niedbalości, będzie podlegał karze 6 miesięcznego aresztu, jeżeli w chwili przejazdu przez granicę będzie posiadał przy sobie zupełnie legalnie rewolwer, sztylet itp. Przepis powyższy, tak niefortunnie sformułowany, jest zupełnie zbędny, gdyż użycie broni groźenie bronią itp. posiada dostateczną sankcję w kodeksie karnym. (k)

Z KRAJU

(k) **Sytuacja walutowa.** Najważniejszym zjawiskiem na dzisiejszych giełdach walutowych było osłabienie wywołane uchwałą szwajcarskiego przemysłu hotelarskiego o ustaleniu dla turystów angielskich kursu przeliczenia funta ang na 16 fr. szw., gdy kurs faktyczny był niższy. Z pozostałych walut dolar utrzymał się mniej więcej na poprzednim poziomie z lekką tendencją wzrostową, natomiast funt miał tendencję wyraźnie mocną.

(k) **Ruch cen.** W okresie rocznym, obejmującym IV kwartał 1933 r. i pierwsze

potasowych przedstawiała się następująco: soli potasowych — 38 tys. tonn kaimstów — 78 tys. tonn. W przeliczeniu na każdy tlenek potasu wynosi to 18225 t. W porównaniu z analogicznym okresem r. 1932/33 mamy do zanotowania następujące znaczne zmiany konsumpcji: w solach potasowych — 14 proc., w kaimitach — 30 proc., w tlenku potasu — 22 proc, zaś w nawozie potasowym typu siarczanego kaimagu wzrost o 68 proc.

(k) **Rezultat zbioru buraków cukrowych.** Dostawa buraków do cukrowni, którą rozpoczęto w ostatniej dekadzie października, odbywa się w pełnym toku przy sprzyjającej pogodzie. Plon buraków zapaowiada się naogół dobrze. Natomiast zbiór liści jest bardzo słaby, bowiem chwóścik opanował ostatnio w szybkim tempie niemal wszystkie plantacje buraczane i zniszczył w wysokim stopniu liście, na niektórych plantacjach liście prawie zupełnie uschły. Pogorszy to znacznie sytuację w zakresie pasz, których w tym roku jest niedobór z powodu złego zbioru siana i zniszczenia przez mszycę roślin motylkowych. (AZ)

(k) **Zmniejszenie podaży ziemniaków.** Podaż ziemniaków, która w pierwszym okresie no ich zbiorach kilkakrotnie przewyższała zapotrzebowanie, ostatnio uległa poważnemu zmniejszeniu, w związku z czem w ub. tygodniu fabryki przetworów ziemniaczanych podniosły cenę z 12 gr do 13 za 1 kg % skrobi. Dotychczas w obecnej kampanji ziemniaczanej wysłano z Wielkopolski do Belgii i Francji około 15 wagonów super uznanych ziemniaków i ca. 50 wagonów sadzeniaków, do innych zaś części Polski ca. 30 tys. tonn. (AZ)

Z ZAGRANICY

(z) **Akcja nacjonalizacji srebra ukończona.** Posiadacze srebra w Stanach Zjednoczonych oddali skarbowi państwa na mocy ustawy o nacjonalizacji srebra, w okresie od 9 sierpnia do 2 listopada r. b., ogółem 105,23 milj. uncyj tego kruszcza. W ten sposób akcję nacjonalizacji srebra uważać należy za skończoną. Zawiodła ona nadzieje czynników miarodajnych, gdyż zamiast spodziewanych 200 milionów uncyj, zdołano zebrać tylko 105 milionów. Niezależnie od tego ministerstwo skarbu skupuje nadal wielkie ilości srebra na wolnym rynku. Zakupy te będą nadal kontynuowane pomimo zakończenia przymusowego skupu u ciulaczy etc.

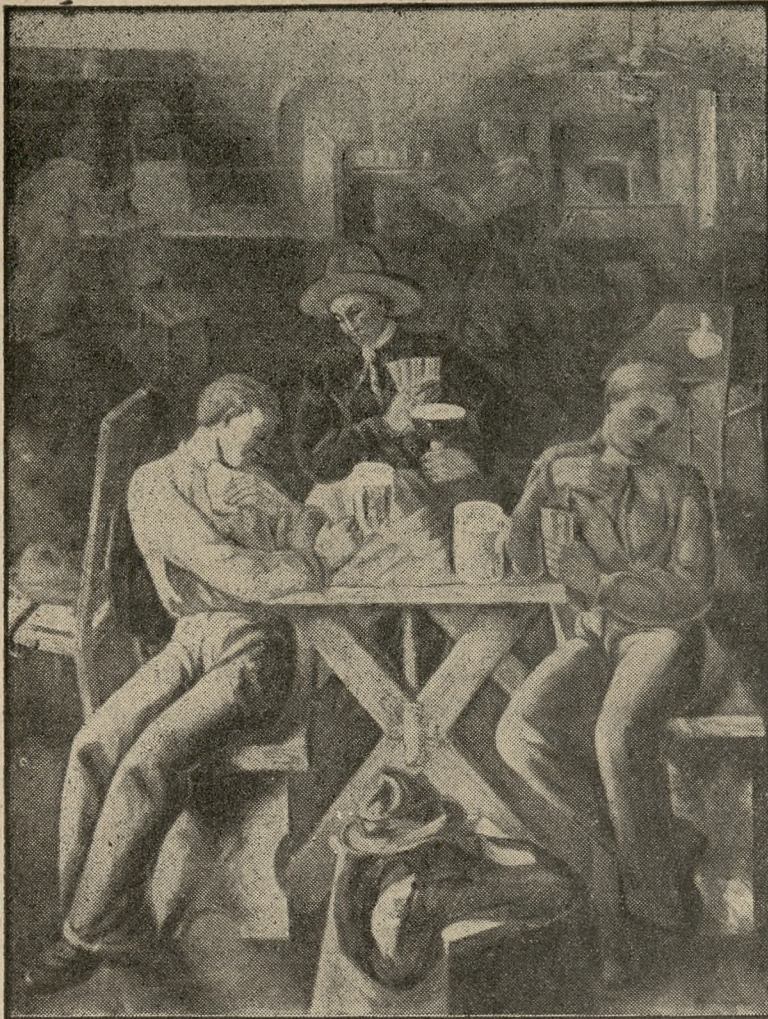
(z) **Zakupy złota i srebra przez Stany Zjednoczone.** Od chwili urzędowej dewaluacji dolara w lutym r. b. zapasy złota w skarbie amerykańskim wzrosły o blisko miliard do obrzymiej kwoty przeszło 8 miliardów dolarów. Nieoficjalne oszacowania obliczają zakupy srebra na około 300 milj. uncyj, reprezentujących wartość 400 milj. dolarów. Wspomniane liczby świadczą według opinii amerykańskich sfer finansowych o wyraźnym postępie w kierunku osiągnięcia przewidzianego ustawą ustosunkowania zapasów złota do zapasów srebra, jak 3:1. Jednak w ostatnich czasach obrzymia podaż złota oraz szczupłe zaofiarowanie srebra na rynkach międzynarodowych nieco osłabiły tendencję w kierunku dojścia do tego stosunku.

(z) **Deficyt budżetowy Stanów Zjednoczonych.** Federalny deficyt budżetowy za bieżący rok budżetowy, który — jak wiadomo — rozpoczął się w dniu 1 lipca r. b., wyniósł już w pierwszych dniach listopada r. b. nieco ponad miliard dolarów. Według początkowych przewidywań deficyt budżetowy U. S. A. miał wynieść w roku 1933/34 około 7 miliardów dol., w roku 1934/35 zaś — około 2½ miliardów dol. Ponieważ w ubiegłym roku fiskalnym deficyt był mniejszy, wyrażane są przypuszczenia, że w bieżącym roku będzie on większy od przewidywanego. Podobnie wyrażane są wątpliwości co do bezdeficytowości budżetu na rok 1935/36.

(z) **Bawelna amerykańska za towary niemieckie.** Minister rolnictwa Wallace zainicjował ostatnio szereg konferencji z przedstawicielami rządu, oraz handlu bawelnianego w sprawie eksportu bawelny do Niemiec. Wobec trudności dewizowych w Niemczech przedstawiciele przemysłu włókienniczego Niemiec zwrócili się do rządu amerykańskiego z propozycją zakupu ¼ miliona bel bawelny, o ile umożliwi się im uzyskanie dewiz dolarowych, t. j. o ile Ameryka zakupi w Niemczech towary, odpowiadające równowartości eksportu bawelny. Projektowana transakcja wyraża się cyfrą przeszło 30 milionów marek, a ilość ¼ miliona bel stanowi jedną trzecią niemieckiego zapotrzebowania na surową bawelnę w r. 1933. Z drugiej strony suma 30 milionów marek oznacza kwotę, jaką Niemcy wywożą do St. Zjednoczonych w okresie 2 miesięcy. Dlatego też, jakkolwiek propozycja zawarcia obrzymiej transakcji kompensacyjnej powitana została z dużym zadowoleniem — realizacja jej nastęrczy poważne trudności.

(z) **Poprawa sytuacji gospodarczej w Kanadzie.** Bezrobocie w Kanadzie stale maleje, liczby zaś ogłoszone w ostatnim sprawozdaniu Dominion Bureau of Statistics, wykazują, że Kanada powróciła już do poziomu z 1928 r. Raporty 8.854 firm przemysłowych określają liczbę zatrudnionych robotników na 933.846.

Z wystawy poznańskiej „Plastyki”. Henryka Jackowskiego — „Karciarze” (obraz olejny).

Gdy się ma miliony

Miljonerzy amerykańscy świeżego stempla, zwłaszcza ci z okresu powojennej prosperity, miewają najrozmaitsze fantazje. Miliony, którymi dysponują, pozwalają im oczywiście na takie wybruki, o jakich zwykły śmiertelnik marzyć nie może, a których znów magnaci dawniejszego stempla nie pochwalają, jako niezgodny z dobrym gustem. Na co sobie nie pozwolił ani Astor, ani Vanderbilt, ani Morgan — na to odważyć się może tylko szewc, np., zubożony na dostawach podczas wojny. William Smith, o nim to mowa, dorobił się setek milionów, a wraz z tem przyszła mu myśl nabycia dużego majątku w Kalifornii. Oczywiście znalazł się pałac, park, sztuczne jezioro etc. Ale to nie wystarczało mr. Smith'owi. W parku zainstalował dwa wspaniałe okazy lwów oraz olbrzymiego boa dusiciela z Brazylii, długości około 10 metrów. Lwy mają swoją ogrodzoną część parku, gdzie bują swobodnie, a „żywność” w postaci jagniąt, kóz, które podziemnym przejściem podsylają dozorcę lwom. „Biedne” lwy mają w ten sposób iluzję życia na wolności.

W inny znów sposób użytkuje swoje miliony były cowboy, E. S. Haldan, który dorobił się wielkiego majątku na speku-

lacjach gruntowych. Nabył on w Texas wielką posiadłość, gdzie urządził w parku strzelnicę. Na terenach strzelnicy można polować na wszystkie możliwe zwierzęta: antylopy, sarny, dziki, niedźwiedzie, tygrysy etc. Są to automaty poruszane prądem elektrycznym z centrali, którą kieruje inżynier — specjalista. Jeśli strzał jest celny, zwierzęta pada, a odpowiedni aparat odciąga „truposza” do garażu skąd po naprawie wędruje znów do centrali. „Zwierzęta” biegnie, pędzi po szynach, niewidocznych dla niewtajemniczonych. Haldan, który sam jest znakomitym strzelcem, urządza wielkie „polowania”, na które zaprasza znajomych, wyznaczając przytem nagrody za największą ilość celnych strzałów. Fantazja mr. Haldana kosztowała go podobno około kilkunastu milionów dolarów.

Jeszcze kosztowniejszą i droższą rozrywkę wymyślił sobie mr. Brown, zubożony na dostawach konserw w czasie wojny. Nabył on od rządu meksykańskiego wyspę w zatoce Meksykańskiej, oddaloną o siedem godzin jazdy okrętem od wybrzeża. Wysiedlił dwie setki stałych mieszkańców dając im królewskie odszkodowanie, potem sprowadził armię robotników, techników, inżynierów, którzy w ciągu roku wybudowali na wyspie wspaniały pałac, muzeum, przekopali sztuczny szerokości 26 metrów, kanał, prowadzący do sztucznego portu. Gdy roboty zostały ukończone, obsadził wyspę 150 dozorców, wynajętych przez mr. Browna, których jedyne zajęcie polega na niedopuszczaniu obcych na teren wyspy. Miljoner zamieszkał na swojej wyspie, otoczył się świtą i służbą złożoną z Indian i zaczął prowadzić tryb życia wcale ekscentryczny. Opowiadają różne dziwne i cuda o jego fantazjach i dziwactwach. Dokładnie nikt jednak nie wie, co robi właściciel wyspy. Mr. Brown jest mizantropem, nie udziela nikomu wywiadu. O jego majątku daje pojęcie ocena wartości wyspy wraz z zabudowaniami oraz zbiorów, zgromadzonych w muzeum; oceniają je eksperci na sumę około 180 milionów dolarów. Or.

Radjo pośrednikiem małżeńskim

Mieszkaniec angielskiej miejscowości Leicester, C. L. Wright, zbudował dla prywatnego użytku krótkofalową stację nadawczą. Przypadkowo nawiązał on kontakt radjowy z Amerykanką, miss Eleanor Fox z Detroit. Po kilkumiesięcznych rozmowach na falach radja, Anglik i Amerykanka wymielili pocztą fotografie. Po obejrzeniu podobizny nadobnej miss Eleanor, Wright poprosił ją o rękę i otrzymał zwięzłą odpowiedź: „Zgadzą się”. Obecnie młodzieniec wsiadł na okręt i wyruszył za ocean, by poślubić kobietę poznaną przez radjo. Radjo po raz pierwszy chyba występuje tu w nieoczekiwanej roli pośrednika małżeńskiego. S. F.

Rozmówki przy Brydżu.

— Dziwię się, że pan, tak inteligentny człowiek może tak źle licytować.
— A ja się dziwię, że pan, tak doskonały licytujący, może zadawać tak nieinteligentne pytania.

Niezwykła ofiarność wieibiciela Axel Munthe'a

autora „Księgi z San Michele”

Prasa szwedzka przypomina wzruszający dowód sympatii i poświęcenia, jakiego doznał znany autor szwedzki, dr. Axel Munthe, od swych czytelników i wielbicieli. Kiedy dr. Munthe wydał swą książkę „Księga z San Michele” wrok jego był poważnie zagrożony i w czasie pisania ostatnich kart swej książki walczył on ze zbliżającą się ślepotą. Po wydaniu „San Michele” znakomity autor otrzymał szereg listów z wyrazami uznania i sympatii. Listów tych było tak wiele, iż dr. Munthe zmuszony był ogłosić, iż wielbiciele jego przyczyniają się mimowoli do pogorszenia jego stanu zdrowia, gdyż zmuszają go do odczytywania tak znacznej korespondencji.

Odpowiedzią na to oświadczenie była fala rad i recept, a nawet próbek lekarstw na oczy, które poczęły napływać do domu pisarza na Capri. Jeden z wielbicieli dr. Munthe zaproponował mu zastąpienia chorego oka zdrowym drogą chirurgiczną i zaofiarował się nawet poświęcić jedno ze swych zdrowych oczu, byleby tylko zapewnić uwielbianemu autorowi zdolność widzenia. Ostatnio Axel Munthe poddał się operacji ocznej w Zurychu, która zakończona została pomyślnie.

Nowa surowica

Odkrywca surowicy przeciw dyfterji uczony francuski prof. Vincent, odkrył ostatnio także surowicę do zwalczania bakcyla zwanego streptokokkus, który jest sprawcą licznych chorób. Pomijając gruźlicę i raka, streptokokkus jest przyczyną najliczniejszych wypadków śmierci. Surowica prof. Vincenta ma, jak zapewniają, wartość profilaktyczną jak też leczniczą, a stosowanie jej uwieńczone zostało pomyślnym skutkiem w 82 procentach wypadków.

Z tajników medycyny tybetańskiej

Medycyna tybetańska wyrosła z żywej gleby filozofii wschodniej. Wiedza ta, wsparta na fundamentach metafizycznych założeń jest — jak twierdzą jej przedstawiciele — środkiem pomocniczym, przeznaczonym do wspierania dobroczynnych sił przyrody, które organicznie zrosłe z ustrojem ludzkim kierują czynnościami jego sfery fizycznej i psychicznej.

Punktem wyjścia medycyny tybetańskiej jest swoisty pogląd na istotę przy czyn patologicznej funkcji organów ludzkich. Nie ignoruje wpływu zjawisk fizycznych na stan ustroju niemniej jednak za nadrzędne przyczyny chorób uważa zaburzenia w dziedzinie życia psychicznego. Wpływ czynników woli, intelektu i uczucia jest w oświeceniu nauki tybetańskiej decydującym na czynności ludzkiego ustroju.

Gdyby — zdaniem tej nauki — rozwój psychiki ludzkiej szedł w kierunku wszechstronnego doskonalenia jej składników, organizm ludzki stałby się odporniejszy i silniejszy. Na skutek jednostronnych dążeń cywilizacji współczesnej, która rozwój umysłowy postawiła na stanowisku uprzywilejowanym, przerosł dążeń intelektualnych przynosi z sobą upośledzenie rozwoju woli i uczucia. Jedynie harmonijna synteza wymienionych elementów duszy ludzkiej zapewnić może ustrojowi ludzkiemu sprawną czynność.

Prawa, rządzące we wszechświecie, nie znoszą zakłócenia równowagi między duszą i ciałem. Zewnętrzne objawy chorobowe są — według zasad medycyny tybetańskiej — sygnałem nawołującym człowieka do zaprowadzenia właściwego ładu i harmonii między obiema stronami życia. Ten ład stanowi o utrzymaniu prawidłowych funkcji fizjologicznych. Ścisła za-

Z najnowszej mody paryskiej: Elegancka sukienka wieczorowa z bolerkiem. (Fot. Ag. Schostal.)

leżność między życiem duchowym a fizycznym prowadzi z natury rzeczy do wniosku, że kluczem do rozwiązania zagadnienia zdrowia jest ustawiczne dążenie do wyżym moralnych.

Człowiek w dążeniu do doskonałości nabywa zdolności do poznania tej prawdy, że życie ludzkie jest ogniwem olbrzymiego łańcucha ustawicznych przemian przyrody. Doskonałość moralna pozwoli mu zgłębić tajniki natury, zrozumieć jej prawa i uznać ich władzę nad sobą. Z poczucia łączności z przyrodą wyraża się świadomość, że śmierć i życie podlegają zasadzie ogólnych przemian wszechświata. Wtedy życie przestanie być dla człowieka ciężarem a śmierć nieszczęściem. Przyroda wchłonie materialny element życia, który sama stworzyła. Udoskonalona dusza, po przejściu przez granicę śmierci narodzi się na nowo, aby żyć w idealnym świecie dobra.

W chwili obecnej żyją w Europie dwaj przedstawiciele medycyny tybetańskiej: Włodzimierz i Piotr Bedmajeffowie. Obaj, doktorzy medycyny, zdolali połączyć wiedzę przekazaną im przez dziada — pierwszego lekarza tybetańskiego, który zawitał do Europy — z nauką europejską. Dr. Włodzimierz Badmajeff osiadł na stałe w Warszawie gdzie od kilku lat stosuje w praktyce tybetańskie zasady i odnosi duże na tem polu sukcesy. Na zaproszenie Koła Medyków Stud. U. P. przyjedzie dr. Badmajeff do Poznania, by w poniedziałek, 19 b. m. o godz. 20 wygłosić bardzo ciekawy odczyt p. t.: „Diagnoza syntetyczna medycyny tybetańskiej w świetle filozoficznych założeń Wschodu”.

Wykład odbędzie się w sali Śniadeckich Collegium Medicum przy ulicy Fredry 10. Niecodziennie tematu upoważnia organizatorów do nadziei, że zarówno świat naukowy, jak i przedstawiciele szerszego społeczeństwa skorzystają z rzadkiej okazji poznania tajemnych prawd Wschodu.

Z najnowszej mody paryskiej: Elegancka sukienka wieczorowa z modnego czarnego jedwabiu krepowego; pasek z plecionej złoczonej skóry. Do kompletu mała okrągła pelerynka z tego samego materiału. (Fot. Saad)

Wydarzeniem artystycznym o wybitnej wartości i znaczeniu dla życia kulturalnego Poznania są przedstawienia „Dziadów” A. Mickiewicza w Teatrze Nowym, wystawione niezwykle starannie i ciekawie, w oryginalnej inscenizacji, monumentalnych dekoracjach i wybornej obsadzie z p. J. Zaklicką w roli Maryli i p. Pelińskim jako Gustawem. Zdjęcie nasze przedstawia wstrząsającą „scenę u księża”.

Ponowne wybory w pow. nowotomyskim

Buk, 13 listopada.

W trzech miejscowościach pow. nowotomyskiego: Stefanowie, Zębowie i Jablonie odbędą się naskutek uwzględnienia protestów wyborczych — ponowne wybory do rad gromadzkich. W Zakrzewie doszło do utworzenia listy mieszanej. Na 12 mandatów Str. Nar. uzyskało 8, B. B. 3, Niemcy 1. (bm)

Rozporządzenie o przestrzeganiu porządku na kolejach

W dniach najbliższych ukaże się w „Dzienniku Ustaw” rozporządzenie ministra komunikacji o przestrzeganiu porządku na kolejach. Rozporządzenie zawiera m. in. następujące przepisy:

Przechodzenie, przejeżdżanie, przepędzanie zwierząt przez tory kolejowe jest dozwolone jedynie przez przejścia i przejazdy do tego przeznaczone, w czasie, gdy nie są one zamknięte i gdy pociąg się nie zbliża. Wstęp na tory i torowiska kolejowe w innych miejscach oraz chodzenie po torach dozwolone jest jedynie pracownikom kolejowym oraz osobom w rozporządzeniu ściśle określonym.

Rozporządzenie zabrania używania ognia i palenia tytoniu w magazynach, składach i na rampach kolejowych oraz w ich pobliżu. Osoby, których stan lub zachowanie się nie odpowiada przepisom regulaminu kolejowego, mogą być usunięte z poczekalni lub innych pomieszczeń stacyjnych. Wprowadzanie do poczekalni i restauracji stacyjnych psów (z wyjątkiem małych pieszków pokojowych), rowerów oraz palenie tytoniu w poczekalniach, może być wzbronione.

Po sygnale odjazdu podróżnym nie wolno wsiadać do pociągu. Nie wolno też wsiadać i wysiadać z pociągu, będącego w biegu. Mężczyznom powyżej lat 10 nie wolno zajmować miejsc w przedziałach dla kobiet, nawet za ich zezwoleniem. W przedziałach dla kobiet i dla niepalących nie wolno palić nawet za zezwoleniem współpodróżnych. Z wagonów nie wolno wyrzucać takich przedmiotów, które mogłyby wyrządzić komuś szkodę na zdrowiu lub strać materiałną. Na obszarze kolejowym nie wolno bez upoważnienia dokonywać zdjęć fotograficznych i filmowych z wyjątkiem zdjęć osób znajdujących się na peronie lub w pociągu stojącym przy peronie.

Nadzór nad przestrzeganiem porządku na kolejach sprawują organa kolejowe. Organ ochrony kolei obowiązuje jest nosić specjalną odznakę. Organ ochrony kolei mają prawo legitymowania osób, które przekroczyły przepisy o porządku na kolejach oraz prawo zatrzymywania winnego i sprowadzania go przymusowo do najbliższego organu policji państwowej.

Niezastosowanie się do przepisów kolejowych ulega karze na zasadzie art. 42 prawa o wykroczeniach. Organom ochrony kolei będzie przysługiwać prawo nakładania grzywnien w drodze doraźnych nakazów karnych. Rozporządzenie wejdzie w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

SPORT

Pięściarstwo

W obozie treningowym rozpoczyna się dziś właściwa praca pod kierownictwem p. Stamma i nadzorem p. Cendrowskiego. Obóz trwać będzie od 14 do 21 bm., a 19 bm. zostanie wyznaczony skład reprezentacji, która wyjeżdża do Essen 22 bm.

Losowanie turnieju zespołowego młodzików o nagrodę POZB odbyło się w środę i przyniosło następujące wyniki: 24 bm. „Sokół” i HCP, „Warta” w. o. oraz „Goplanja” i „Cuiavia”, „Stella” w. o. W dniu 25 bm. odbędzie się spotkanie zwycięzcy meczu „Sokół” i „H. C. P.” z „Warta” zwycięzca spotkania „Goplanja” i „Cuiavia” walczyć będzie ze „Stella” 9 grudnia

Piłka nożna

„Warta” i „Wisła”. W niedzielę rozegrany zostanie w Poznaniu ostatni ten mecz. „Wisła” pretenduje do tytułu wicemistrza i wynik spotkania zadecyduje o tym. „Warta” po ostatnich swych zwycięstwach nad „Podgórzem” w Poznaniu i „Cracovią” w Krakowie zajęła obecnie szóste miejsce w tabeli, a w razie wygrania w niedzielę może w dalszym ciągu poprawić swą lokatę. Początek tego spotkania o godz. 11.15 na stadionie miejskim O godz. 9.30 odbędzie się przedmecz pierwszej drużyny juniorów „Warty” i reprezentacji juniorów Poznania. (kom.)

O puchar kom. kasy oszczędności pow. wolsztyńskiego: „Sokół” Leszno i „Polonia” Leszno 1:3 (0:2).

Spotkania B klasy: „Kościański” i „H. C. P.” II 4:3 (3:1), „Sparta” i „Pentaton” 2:0 (1:0), „Warta” II i „Skra” 6:1 (4:0), „Dyskobolja” i „Cybina” 1:1; „Posnania” i „Admira” 1:1 (1:1).

Mecze klasy C: „Szamotulski” i „Nielba” Wągrowiec 5:1 (4:1), „Promień” Opalenica i „Czarni” Wolsztyn 1:0 (0:0), „Britania” i „Czempiński” 8:0 (2:0), „Warta” III i „Sokół” Opalenica 1:0 (1:0), „Sparta” Oborniki i „Sokół” 2 1:0 (0:0), „San” i „Maraton” 6:0 (2:0).

„Odra” Zbąszyń — „Verain für Bewegungsspiele” Posumuckel 6:0 (2:0). Dobra forma graczy Oby, którzy górowali pod każdym względem nad drużyną niemiecką. Publiczności zebrało się ok 500 osób.

RADJO

Czwartek, dnia 15 listopada.

Poznań 6.45 audycja poranna; 11.57 — 13.45 tr. z Warszawy i Wilna; 15.30 z Warszawy; 15.35 przegląd giełdowy; 15.45 płyty; 16.45 z Warszawy; 17.50 „z nad krąwdzi” (gaw. brata Cezarego n. t.: „Włóczęga”); 18.00 skrzynka pocztowa; 18.15 tr. z Warszawy; 19.30 muzyka taneczna z płyt 19.50 wiadomości sportowe z Warszawy i Poznania; 20.00 tr. z Warszawy; 22.00 koncert; 22.15 z Warszawy; 22.45 „Sprawy stołecznego miasta Poznania, omówi kom. prez. E. Więckowski; 23.00 tr. z Warszawy.

GDY ZMIENIASZ LAMPY LUB KUPUJESZ NOWY ODBIORNIK BACZ, BY W TWYM APARACIE BYŁY TYLKO LAMPY PHILIPS MINIWATT

Tg 1602

Warszawa 6.45 aud. por.: 12.10 „Słuchajmy pilnie o starym Wilnie” — pog. dla dzieci młodszych z muzyką i piosenkami; 12.30 V-ty Poranek szkolny zorganizowany przez „Polskie Radio” wspólnie z Wydziałem Oświaty i Kultury Zarządu m. st. Warszawy. Wykonawcy. Orkiestra Filharmoniczna pod dyr. Mieczysława Mierzejewskiego, Marja Mokrzycka (śpiew), Józef

MOSKWA
WYKŁADY MOST 18
MOCKBA
1934

T
TORGOSIN

TORGOSIN
WYKŁADY MOST 18
MOCKBA
1934

„TORGOSIN” posiada we wszystkich miastach ZSRR. gęstą sieć magazynów zaopatrzonych w najwyższe gatunki wszelkiego rodzaju towarów eksportowych i importowych.

Z magazynów Torgosinu może korzystać każdy obiorca przekazu z zagranicy. Przekazy pieniężne na „Torgosin” dla krewnych i przyjaciół zamieszkujących w ZSRR, przyjmują: Bank Gospodarstwa Krajowego, Powszechny Bank Kredytowy S. A., Tow. „Hias” i jego oddziały, Powszechny Bank Związkowy, Bank Zachodni oraz Oddział Drezdeńskiego Banku w Gdańsku. Firmy: „Biuro Pósyłek” Nowogrodzka 39, Br. Pakulscy, Bracka 22 w Warszawie. 15/11. 34. — 1.

Listy wartościowe — wszystkie urzędy pocztowe w Polsce. Ceny w Torgosinie są niższe od zagranicznych. Informacji udziela Przedstawicielstwo Handlowe ZSRR, w Polsce Warszawa, Koszykowa 4, tel. 9-58-33 oraz Tow. „Hias” Warszawa, Pl. Grzybowski 10, tel. 2-75-63. ng 12 726

Kamiński (skrzypce) i prof. Jerzy Lefeld (akomp.) Słowo wstępne wypowiedziane p. Tadeuszem Mayznerem; 13.00, dziennik południowy; 13.05 z rynku pracy; 13.10 dalszy ciąg poranku szkolnego; 15.35 przegląd giełdowy; 15.45 muzyka salonowa w wykonaniu Wiedeńskiej Orkiestry i ulubione piosenki w wykonaniu Adama Astona; 16.45 lekcja języka francuskiego; 17.00 Teatr Wyobraźni nadaje oryginalną komedię I Dehnelówny p. t. „Hanka szuka drogi do zczęścia”; 17.50 skrzynka pocztowa; 18.00 pogadanka rolnicza; 18.15 II-gi koncert z cyklu „Sonaty L. van Beethovena”; 18.35 utwory wiolonczelowe w wykonaniu Gaspara Cassado (płyty); 18.45 „Co czytać” nowości poetyckie — wygl. dr. Tad Makowiecki; 19.00 Chór kochałki pod dyr. Jarowa; 19.20 feljton aktualny; 19.30 muzyka salonowa (z płyt); 19.50 wiadomości sportowe; 20.00 muzyka lekka w wykonaniu orkiestry P. R. pod dyr. Stanisława Nawrota z udziałem Grety Turnay (śpiew); 20.45 dziennik wieczorny; 20.55 Jak pracujemy

CHÓR DANA

SPIEWA W SOBOTE W „SŁOŃCU”
Ohrzymie zainteresowanie sobotnim występem!!!

CHÓR DANA, najslawniejszy Zespół rewersów polskich, po niebawym sukcesach w Rosji sowieckiej powrócił do kraju i wystąpił pierwszy raz w Poznaniu w sobotę, dnia 17 listopada, o godz. 11 wieczorem w kinoteatrze „Słońce”.

CHÓR DANA żadnej już reklamy w Poznaniu nie potrzebował. Wszystkie dotychczasowe występy Chóru Dana, a było ich już dwanaście, odbywały się zawsze przy przepelnionej doszczętnie ołbrzymiej widowni „Słońca” (1600 miejsc) w atmosferze niebawego entuzjazmu i zachwytu. Wszystkie piosenki — autentycznie oklaskiwane — bisem i owacją nie ma końca. Podobny entuzjazm i zachwyt publiczności panował na występach Chóru Dana w Leningradzie, gdzie Chór Dana w ciągu krótkiego czasu dał 16 koncertów w jednym mieście! Sensacja dotychczas nie spotykana! Już to samo nalenie chwały świadczy o tej niebawym sympatii, jaką ten znakomity polski Zespół cieszy się w najszerszych sferach publiczności w kraju i zagranicą.

I tym razem w sobotę zbiorą się w „Słońcu” w komplecie wszyscy „danowcy”, by znowu spędzić dwie rozkoszne godziny w atmosferze najpiękniejszych wzruszeń, by upajać się cudnymi piosenkami, by zachwycać się akrobatycznym głosem Mieczysława Fogga, by śmiać się z przenysznich nardy i wesółych piosenek A. Wysockiego! Program ołbrzymi i piękny! Nowe piosenki! Ceny biletów niebawem niższe: od 1-3 zł (włącznie ze wszelkimi ustawowymi opłatami). Kto nie ma jeszcze biletów — niech śpieszy czemnędzej do kasy zamawiać — ponieważ niektóre kategorie miejsc są już na wyczerpaniu!!!

Hasło dnia: W sobotę wszyscy do „Słońca” na Chór Dana!!!
Przedsprzedaż biletów w składzie cygar p. Szrejbrońskiego — ul. Gwarna 20, Tel. 56-38

zg 8 029

w Polsce? 21.00 koncert wieczorny. Wykonawcy: Ork. Symf. pod dyr. Józefa Ormińskiego i Zofja Rabcewiczowa (fortepian). 21.45 „Pogład na świat (z cyklu „Kultura filozoficzna”) wygl. prof. Tad. Kotarbiński; 22.15 Lekcja tańca pod kierunkiem Lucjana Wajszczyka; 22.35 muzyka taneczna z dancingu „Paradis” — Orkiestra Fronta; 22.45 gawęda z angielskimi słuchaczami P. R. — wygłosi p. Tadeusz Ordon; 23.05 dalszy ciąg muzyki tanecznej z dancingu „Paradis”.

Popularna pielgrzymka do RZYMU

pod protektorem Jego Ekscelencji Księdza Biskupa Dr. K. Tomczaka (3. I. — 13. I. 1935 r.) połączona ze zwiedzaniem Neapolu, Padwy, Wenecji i Wiednia. Ilość miejsc ograniczona. Ceny od zł. 420. O przyjęciu decyduje kolejność zgłoszeń Wagons-Lits-Cook w Poznaniu, ul. Pierackiego 12. ng 1

Korespondencja z Czytelnikami naszymi

— K. D. — Koźmin. W razie śmierci męża dziedziczy Pani połowę majątku, przyczem urządzenie domowe i podarki ślubne przypadają Pani w całości. Drugą połowę dziedziczą rodzice męża wzgl. jego rodzeństwo. Swoją połowę może Pani za życia dysponować dowolnie. (Kg.)

— „Igo”. Ojciec mógł za życia dysponować swoją częścią majątku dowolnie, jednakże winien był uwzględnić co najmniej prawa zachowku dla dzieci z pierwszego małżeństwa. Zachówek wynosi połowę wartości ustawowej części spadku. Jeżeli tego nie uwzględnił, można testament skutecznie zacepić. (Kg.)

— N. K. 33. Jeżeli dzierżawca nie płaci, należało go o zapłatę skarżyć i zaległość przymusowo ściągnąć. Dopiero gdyby tej zaległości ściągnąć nie można, mógłby Pan wnieść do Ministerstwa Skarbu o umorzenie odnośnej części podatku. (Kg.)

— „Srem 1200”. Każda umowa dotycząca przelewu prawa własności na nieruchomości, wymaga formy notarialnej i dlatego wymiana umowa jest nieważna i nie wywołuje żadnych skutków prawnych. Oczywiście, że pobrana zaliczka za mieszkanie, musi kupujący zwrócić właścicielowi. (Kg.)

Za ogłoszenia i reklamy odpowiada administracja w osobie Antoniego Leśniewicza w Poznaniu.

Spożywcę czekolady muszą wybierać taką, która przynosi korzyść zdrowiu. — Człowiek więc, jaka zawartość jest podana na opakowaniu czekolady

FIRMY A. PIASECKI S. A.
wyprodukowanej z najczystszych surowców

ng 12 449

Janina z Chelmickich Wybicka

urodzona roku 1872 w Okalewie pow. rypińskiego, wdowa po ś. p. dr. Józefie, b. ministrze b. dzielnicy pruskiej, siostra franciszkanka III Zakonu, założycielka Czerwonego Krzyża w Gdańsku, odznaczona medalem Czerwonego Krzyża

opatrzona św. Sakramentami, po długich i ciężkich cierpieniach oddała Swą szlachetną duszę Panu dnia 13 listopada 1934 w Warszawie.

Nabożeństwo żałobne odprawione zostanie w kościele św. Piotra i Pawła na Koszykach w Warszawie w czwartek, 15 listopada, o godzinie 10.30. Pogrzeb odbędzie się w Mszawie (pow. brodnicki) na Pomorzu w piątek, dnia 16 listopada o godzinie 11.

Stroskani

córka, wnuczka i rodzina.

Okalewo, powiat rypiński, poczta: Skrwilno.

dg 4175

Dnia 12 listopada 1934 r., zasnęła w Bogu, opatrzona Sakramentami św., nasza ukochana siostra, ś. p.

z Długoleckich

Franciszka Felicka

Pogrzeb odbędzie się w piątek, dnia 16. bm. o godz. 3 po południu z kaplicy cmentarnej w Górczynie.

zg 8028

Strapiłone siostry

W. i B. Długoleckie.

Poznań, Półwiejska 28.

W pierwszą rocznicę śmierci naszej ukochanej żony i matki, ś. p.

z Gruszczyńskich

Marji Umbreitowej

odprawiona zostanie za spokój Jej duszy

msza św.

w piątek, dnia 16. bm. o godz. 9 w kościele parafjalnym św. Marcina w Poznaniu.

Pg 809 - 16,7

Mąż i dzieci.

Dnia 13 listopada 1934 r. zmarła po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzona kilkakrotnie Sakramentami św., nasza najukochańsza matka i teściowa, s. p.

z Dębskich

Agnieszka Mierzejewska

przeżywszy lat 83. Pogrzeb odbędzie się dnia 15. bm. o godz. 15,30 z domu żałoby, Wały Ks. Józefa 12a, na stary cmentarz garnizonowy.

W ciężkim smutku pograżeni
córka, zięć i rodzina.

zg 8027

W poniedziałek, dnia 12 listopada 1934 roku o godzinie 6 rano, zmarła w Zakładzie SS. Miłosierdzia w Buku, po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzona kilkakrotnie Sakramentami św., moja najdroższa matka, nasza najukochańsza babcia i ciocia s. p.

z Stroińskich

Michalina Witajewska

przeżywszy lat 34. Wprowadzenie zwłok do kościoła parafjalnego w Opalenicy odbędzie się w czwartek dnia 15. bm. o godz. 10, poczem nabożeństwo żałobne, eksportacja i złożenie zwłok do grobowca rodzinnego.

W ciężkim smutku pograżona

zg 8022 **Władysława Gierowa z dziećmi i rodziną.**

Bydgoszcz, ul. Chodkiewicza nr. 7, Krzyw. Poznań.

Dnia 11 listopada 1934 r. zasnął w Bogu, namaszczonej Olejami św., nasz najdroższy i jedyny syn, ukochany brat, wnuk, szwagier, wujaszek, bratanek i kuzyn, s. p.

Marceli Glusa

właśc. drogerji

przeżywszy lat 27. Pogrzeb odbędzie się w Poznaniu w czwartek, 15. bm. po południu o godz. 3 z kaplicy cmentarnej na Jeźcach, o czym donoszą

w ciężkim smutku pograżeni
rodzice i rodzina.

Oborniki, 14. 11. 1934.

dg 4172

Osobnych zawiadomień nie wysyła się.

Zakł. Pogrzeb Br. Nowak Poznań Pl. Nowomiejski 10 tel. 1048

Piece żelazne

Kuchnie westfalskie
Rury i kolana
Armatury garnerskie
Podkowy i podkowce
Kowadła i imadła
Osie do wozów
Okna żelazne
Blacha cynkowa
Narzędzia rzemieślnicze
Wagi decymalne
Druki do prasowania
poleca korzystnie
JAN DEIRLING.
skład żelaza.
Poznań, Szkolna 3.
zg 12 397

JECOROL

może zapewnić dobry i pewny skutek leczniczy, gdyż badany w Pracowniach Naukowych, Klinikach i Szpitalach potwierdził swoją wysoką wartość. Jecorol stosowany zamiast Tranu od lat 35 wpływa na poprawę stanu ogólnego, przyrost wagi i polepszenie samopoczucia.

JECOROL BUKOWSKIEGO

LABOR. CHEM.-FARMAC. MAGDĘGA A. BUKOWSKI, ul. WARSZAWSKA

ODNOWIONE SALE

na zabawy i wieczorki w niedzielę, 18 i 25 bm. oraz w dniu powszednie polecam po cenach umiarkowanych
HADRYŚ, Restauracja Ogrodu Zoologicznego
Co czwartek w czorob'cie. dg 4174

ORYGINALNE PROSZKI KIGRENO-NERVOSIN
RIMS W N° 1599
Z N. FABRY Z **KOGUTKIEM** NA ŚRODKIEM KOJĄCYM BÓLE ZASTOSOWANIE
BÓLE GŁOWY
MIGRENA, NEURALGIA
BÓLE ZĘBÓW,
GRYPA, PRZEZIĘBIENIA
BÓLE ARTRETYCZNE
STAWOWE KOSTNE I P.
ZADAJĄCIE W APTEKACH PROSZKÓW ZE ZN. FABRY **KOGUTKIEM** W ORYGINALNEM OPAKOWANIU PO 5 PROSZKÓW W PUDEŁKU
zg 12 385

Skład
towarów krótkich z powodu choroby sprzedam. Wodna 13. Poznań. zd 28 374

Szkoło Okienne

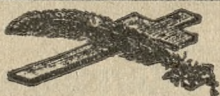
w wszystkich gatunkach
Lustra - Listwy remy
poleca korzystnie

Hurtownia Szkoła

właśc. J. Józwiak
Poznań, Półwiejska 9
Hurt Te. ef. 22-26 Detal
Przyjmujemy asygnowy „Kredyt” i Jony w resty: dg 4 003

STEMPLE KROMCZYŃSKI

Sw. MARCIN 47
Pg 7904

Dnia 13 listopada 1934 r., o godz. 15, zasnął w Bogu, po ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., mój najdroższy mąż, nasz najtroskliwszy i ukochany ojciec, stryj, szwagier, s. p.

Michał Michalski

przeżywszy lat 68. Pogrzeb odbędzie się w piątek, dnia 16. bm. o godz. 13,30 z domu żałoby, Wały Kazimierza Wielkiego 10.

dg 4179

W ciężkim smutku pograżeni
żona, dzieci i rodzina.

Poznań, Środa, Bojanowo, Raszków, Rositz (Niemcy).

Zakł. Pog. St. Wdowiak, ul. Golebia przy Farze, tel. 28-74.

W piątek, dnia 16 listopada rb. o godzinie 8,30 odprawi się w kościele św. Marcina

msza św. żałobna

za spokój duszy s. p.

Dr. Marijana Kryzana

o czym zawiadamia

zg 8021

Grono Przyjaciół.

Dnia 12 listopada 1934 r., zmarła, s. p.

Pelagja Pitakówna

urzędniczka Ubezpieczalni Krajowej w Poznaniu.

W Zmarłej straciłmśmy długoletnią gorliwą pracowniczkę która pozostawiła po Sobie jaknajlepszą pamięć wśród współpracowników i przełożonych. Cześć Jej pamięci!

zg 12 738

Zarząd Ubezpieczalni Krajowej w Poznaniu.

Lokal handlowy

duży, w Lesznie w Rynku, nadający się na wszelkiego rodzaju przedsiębiorstwo handlowe na korzystnych warunkach od zaraz wydzierżawi. ng 12 713

DR. OPATRYNY, adwokat, Leszno, Rynek 36.

W sprawie upadłościowej nad majątkiem **L. N. Leitgeber i H. Leitgeber** 2 Na. 18/26 za zezwoleniem Sądu Upadłościowego ma być przeprowadzony podział końcowy. Do podziału przypada kwota 14 300,- zł. W terminie mają być uwzględnione wierzytelności klasy IV w kwocie 47 400,- zł. Wykaz końcowy jest wyłożony w Sądzie Grodzkim w Poznaniu pokój 46. Pg 8088-57,438
Zarządca Masy Upadłościowej (—) Eborowicz, adwokat.

OGŁOSZENIA DROBNE

(ogłoszenia wśród drobnych:
1-linowy milimetr 50 groszy

Znak oferty naprzykład: n 2395, z 21 025, d 1811 i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia w dni powszednie przyjmuje się do godz. 10,45, w soboty i dni przeliatwiczne przyjmuje się do godz. 10,30.

2 PIENIĄDZ

20 000,—

gwarancji hipotecznej złoży dyplomowany W. S. H. znający ang., franc., niem. z praktyką przy obciążeniu odpowiedniego stanowiska, w przyszłości chętnie spółka. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 252

2 500

pożyczki pod zastaw I. hipoteki miejskiej potrójnej wartości, albo sprzedam damnem. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 428

1 KAMIENIC

Taniol
z powodu wyjazdu sprzedam wille w Swarzędzu, bezpośrednio. Oferty Kurjer Pozn. zdg 28 183

25 000

wpłaty sprzeda właściciel, dom Stary Rynek ewentl. składem. Zgłoszenia „Par”, pod 46.11. Pg 8085-46.11

Kamienica

czynszowa, śródmieście u Poznania, obszernymi ubikacjami, połowiczem 80 000. wpłaty 35 000. Itajtaczak Jezuitka 12. zdg 28 317

4 OSOBISTE

Obejge
rzuczoną na p. Kwiczińska odwołuje. Aniela Przybylska, Mntojki 37. zdg 28 265

Porucznika

Bolesława Kościelniewskiego prozje podanie adresu do Kurjera Poznańskiego zdg 28 179

Towarzysz

broni z lat 1917-18. III. batalij. 23 pac. zechce laekawie w celu zozemnia poświadczania, podać swój adres. Zmudziński, Brodnicza. zdg 28 184

7. SPRZEDAŻE

Mebłe

najtaniej poleca
J. Baranowski
Poznań Podgórna 13
Pg 7921-39,4

Mebłe

poleca najtaniej
K. Bakoś,
Stary Rynek 31
zdg 28 132

Dywan

pluszowy 2 x 3 dobrze utrzymany na sprzedaż. Adres Kurjer Pozn. zdg 28 123

Ubrania

Plaszcze - Spodnie Kurtki - Materiały z meira

Plaszcze damskie

najtaniej tylko w firmie
W. Jazas
Poznań, Stary Rynek 42, Wrocławska 20. dg 3 992

Dubeltówki

naprawia J. Szymkowiak dypl. puszkarz. Sw. Marcina 27. zdg 19 775

Stoły

okrągłe, płyta szklana sprzedam Informacje: Jezuitka 5, księgarnia. zdg 28 568

Futra

damskie, spody, pod futra, różne skórki na obsady i reparacje futer poleca znany i niskich cen Specjalny magazyn futer St. Piotrowski Poznań, Szkolna 9. dg 4 005

Piec

żelazny sprzedam. Niegolewskich 8, m. 10. zdg 28 215

Mleczarnie, rietkarnie, młyn

200 ltr. z budynkami lub same maszyny sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 247

Dobrze zaprowadzony skład towarów krótkich przy bardzo ruchliwej ulicy w śródmieściu z powodu choroby korzystnie sprzedam. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 28 277, pokój 463.

Skład

rzeźniczy w centrum, nowoczesnie urządzone z przyległym 4 pokojowym mieszkaniem i dużym warsztatem, zapędem elektr. zaraz tani sprzedam. Ubój 20 świa. Wskaże Kurjer Pozn. zdg 27 860

Plaszcze

damskie, mieszne, suknie bielżna, obuwie tani. Gajowa 4 - 9. zdg 28 189

Maszynę

nową do szycia Dürkoppa. Koscielna 31 - 1. zdg 28 195

Kasę

National 60.-. Rocha 83, m. 15. zdg 28 206

Tapczan

przedam tani. Hotel Polonia, zdg 28 177

Futro
opisy dla księżki lub ziemianina. Sniadeckich 17 — 6. zdg 28 210

Sypialnia
mahoniowa, tanio. Jeżycka 4, — m. 2. zdg 28 161

Pianino
450 zł sprzedam. Patrona Jaczkowskiego 19, m. 31. zdg 28 274

Skład
urządzeniem sprzedam. Dąbrowskiego 56, artykuły męskie. zdg 28 272

Do płaszczy
dodatki najtańszej
Andrzejewski
Szkoła 13. dg 4145

Największa fabryka pianin Sommerfelda
dostarcza nowe pianina za wpłatą 300 zł reszta płatna na dogodnych warunkach. Niskie ceny. — Pierwszorzędne wykonanie. Długoletnia gwarancja. Skład fabryczny Poznań, ul. 27 Grudnia ng 12 331

Tapczan
fotele okazynie. Tapicer Wrocławska 13 zdg 28 303

Krzesła
dębowe okazynie. Tapicer Wrocławska 13. zdg 28 301

Futra
spody pod futra. wydry. Hsy i skóry wszelkiego rodzaju na obsady i reparacje futer poleca w wielkim wyborze najtańszej
Józef Dawid
Poznań, Nowa 11. przy Starym Rynku. Pz 7560-41.42

Komisowa sprzedaż mebli
używanych oraz innych przedmiotów skutecznie szybko sumiennie korzystnie tylko Poznański Dom Komisowy. Dominikańska 3. Pz 7 673-43.74

Gabinet
dębina solidny, sypialnia, eleg. lampy, obrazy, spodek, pierzyna. tanio. św. Marcin 9/10, m. 14. zdg 28 348

Zakład
fryzjerski sprzedam. Adres Kurjer Poznański zdg 28 362

Skład
kolonialno - spożywczy, dobrze prosperujący. Klientela gotówkowa. magiel 2 pokoje, kuchnia. Adres Kurjer Poznański zdg 28 353

Zimowe
nowe palto męskie tanio. Plac Sapieżyński 2 a, m. 16. zdg 28 354

Skład papieru
zaprowadzony, stała klientela — centrum najruchliwsza Poznań sprzedam. Powód dwa interesy. do objęcia ca 25 000 zł. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 286

Płaszcz
najkorzystniej poleca Fabryka Konfekcji Dan. (wie)
Wildowa - Syn Wodna 1.
Przyjmujemy asygnaty kredytowe. P 7 663-41.63

Meble kuchenne
najkorzystniej kupisz Wytwórnia Mebli Kuchennych, Piaskowa 8, Koniecki. zdg 28 468/9

Dom
do sprzedania 3 000 złotych. Białkowski gospodarz. Wroniecka 18 zdg 28 402/3

Sprzedaj okazyną
maszyną i żelazo krawieckie. — Młotowski ul. Wielka 13, m. 15. zdg 28 446/7

Tapczany, leżanki
kanapy materace najtańszej w pracowni tapicerskiej
St. Jarowski,
Kramarska 25 a, tel. 5393. dg 3 960/1

Samochód
limuzyna marki „Chevrolet” gotowy do jazdy 750 zł sprzedam. — Wojciechowski. Czarniejewo. telefon 9.

Dywany
firany, chodniki, plusze, brokaty, gobeliny, ceraty, narzuty oraz wszelkie dodatki do mebli w szczerym poleceniu najtańszej
M. Pieczyński, Poznań, Stary Rynek 44
parter i piętrowo. dg 3 962/3

Drzewka
szerezy owocowe, ozdobne, konifery, róże, polecana — wielki wybór — Szkoła Drzew A. J. Jeske. Jelenie p. Złotniki koło Poznania telefon 3 Filja Sprzedaży Poznań Em. Szczaniecki narożnik Bozysławskiego. Cenniki na żądanie! Pz 7 447

Walce
złotnice sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 216/7

Singera
tanio. Szewska 11, mieszkanie 4. zdg 28 423

Restaurację
jadłodajnię, centrum z powodu innego majątku sprzedam, objęcie 4 000 złotych, dziennie 200 zł. Bloch, Poznań, Aleje Marcinkowskiego 15, telefon 34-53. zdg 28 412

Urządzenie
składowe, stół składowy, regały tanio. Dąbrowskiego 94. zdg 28 397

Restauracja
pełnym biegu, mieszkaniami, tanią dzierżawą sprzedam Dom Komisowy, Bukowska 11. zdg 28 392

Warsztat
ślusarski w śródmieściu korzystnie sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 462

Repozytorjum
mniejsze nowe dla cukierni piekarni cukierków

Piec
żelazny większy. Czesława 11. — stolarnia. zdg 28 436

20 krzesel
kanapy, stoły, stojaki i różne dla restauracji używane. Czesława 11, stolarnia. zdg 28 437

Fotograficzny
6,5 x 9, Compurs, 1. 4.5 podwojny, wyciąg 3 kasety, statyw i ramki sprzedam. Poznańska 27, m. 7. od 3-5. zdg 28 439

Biuorko
dębowe dwustronne z szufladami tanio. Adres Kurjer Poznański zdg 28 386

Parcele
nas przedaj. Karol Rose, Szląg. zdg 28 385

Skład pieczywa
z mieszkaniem sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 379

Najnowsze płaszcze, suknie
poleca
M. Malinowski
Największy specjalny magazyn konfekcji damskiej
Poznań
Stary Rynek 57
Przyjmuje się asygnaty „Kredyt”. dg 4176

Ko'lonjalke
dobrze zaprowadzona, dwa pokoje towarem, magiem sprzedam. — Oferty Kurjer Poznański zdg 28 371

Dom
mieszkalny, śliczny w pow. leszczyńskim, ogrodem, boczne zabudowania, łaka i rola, nadaje się dla emeryta lub urzędnika, z powodu zmiany miejsca zaraz do nabycia. Zgłoszenia Kurjer Poznański ng 12 723

Dom
3 piętrowy w Lesznie w dobrym stanie przy ruchliwej ulicy, dochód roczny z 3 000 natychmiast za 23 000 na sprzedaż. Agentura Kurjera Poznańskiego, Leszno. ng 12 727

Sprzedam
lub zamienię na słome mierzwe sześciu koni i krowy. Zgłoszenia Szmarzewskiego 4 — 6. zdg 28 316

Dom
5 pokoi kuchnia z ogrodem sprzedaż Wolnowski, Staroleka, Bvstra 36. zdg 28 334

Maszynę
do szycia. Barczak, Jasna 14. zdg 28 332

6. OZENKI

Ziemianin
kawaler, lat 30, właściciel majątku (Poznańskie) pragnie ta niezwykłą drogą nawiązać znajomość z osobą młodą (do lat 25), muzyczna, posiadająca wysokie zalety ducha, charakteru oraz kultury. Cel i trymonjalny. Pośrednictwo ro. iny pożądan. — Sprawy traktuje honorowo, zapewniając dyskrecję i proszę o wzajemność. Łaskawego zapoznaćowania korespondencją oczekuje Kurjer Poznański dg 4167

Kawaler
lat 36, rzeźnik, własny skład w Poznaniu poślubi przystojną pannę zamierzając i gotówka. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 28 157

Która
ze starszych majątnych pań, do pomocy młodemu, przystojnemu studentowi do ukończenia ostatniego roku studiów (Uniwersytet Poznań) cel matrymonjalny. Oferty Kurjer Pozn. zdg 28 212

2 koleżanki
szatynka lat 26, blondynka lat 25, skromne lecz biedne „urzędniczki” poznają idealnych panów. Cel matrymonjalny. Oferty Kurjer Poznański dg 4 154

11. KUPNA

Pianino
lub fortepian kupię nawet zniszczone tylko tanio. Podać cenę, markę, czy krzyżowe? Zgłoszenia Kurjer Poznański Tg 1 634

Kupię
wille na Solacu. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 952

Większą
ilość młodych psów rasowych (owczarki ałackie, airedalierie, corgi) kupi Centrum Wyszkołenia Pieszoży Centralna Stacja Psów Wojskowych, Rembertów. Tamże — szczegółowe informacje. ng 12 625

Samochód
ciężarowy 3 tonnowy w dobrym stanie kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 192

Maszyny
szycia, meble, rowery, gramofony, garderobe, obuwie, rozmaiteści kupuję płace dobrze. Dom Komisowy, Słowackiego 39. zdg 28 226/7

Westfalke
dobrą kupię. Podgórna 3 m. 12. zdg 28 147

Westfalke
w dobrym stanie kupię. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 28 152

Pianino
używane kupię za gotówkę. Oferty Kurjer Poznański ng 12 711/2

Foxteriera
pieska malej rasy, białego, czarnymi plamami. 6-12 miesięcy staro. kupię. Zgłoszenia Kurjer Poznański dz 4 164/5

Pluszową
kanapę i fotele czerwone lub białe kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 369/70

Wannę
emaljowaną kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 416

Parcele
ewentualnie zabudowana blisko Poznania kupię. Oferty szczegółowe Kurjer Poznański zdg 28 401

Używany
rower, maszynę, Focha 29 — 6. zdg 28 396

Dom
kupię przy wpłacie 4 — 5 tys. blisko Poznania. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 388

Akordeon
120 bas kupię, cena Oferty Kurjer Poznański zdg 28 281

Motor
ropny 18 — 24 k m kupię, cena. Oferty Kurjer Pozn. zdg 28 232

12. DO WYNAJĘCIA

Mieszkanie
dwupokojowe. Aleja Hetmańska 5 do wynajęcia. Zgłoszenia: Roszak, 27 Grudnia 19. zdg 28 250

Trzypokojowe
ewentl z ogrodem, willa przy tramwaju. Górczyn. Zgoda 14. zdg 28 193

Mieszkanie
5 pokojowe kuchnia itp. do wynajęcia w centrum miasta od dnia 1 grudnia 34 r. czynsz miesięczny 160.— zł. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 344

5 pokoi
komfort. centralne III. ptr. 125.— Chelmońskiego 9. zdg 28 356

Czteropokojowe
słoneczne I. piętro komfort. Focha 123 do wynajęcia. Zgłoszenia portjer. zdg 28 417

Pięcionokojowe
komfortowe odnowione, słoneczne Matejki 43, gospodarz. dg 4170

Bez odstępnego
czteropokojowe komfortowe Reya 60.— mieszczenie. Zgłoszenia Marcinkowskiego 21, m. 8. zdg 28 337

7, 6, 5, 4 i 3
pokojowe mieszkania, biura, składy w każdej dzielnicy wskaże „Domus”, plac Wolności 14 a. Informacje bezpłatne. zdg 28 466

13. SZUKA MIEZSK.

2
pokoje okolica centrum poszukuje etat. urzędnik banku. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 257

Mieszkanie
trzypokojowe Jeżyce poszukuje właściciel domu. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 199

Mieszkania
3-4 pokojowego łazienka, dzielnica obojętna. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 211

Samotny
poszukuje wzmian za mieszkanie jedna ubikacja jakiegokolwiek pracy stróżstwa, portierstwa, itp. przyjmie każde zajęcie. zdg 27 512

Pokoju
kuchnia pół roku zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 230

15. POKOJE UMEBL.

Elegancki
panu wynajmę. Narożnik Jasnej. Dąbrowskiego 2. I. prawo. zdg 27 600

Pokój
dwóch panów lub pań. Grobla 17 m. 21. zdg 27 788

Pokój
Wierzbicę 53, m. 1. zdg 27 833

Próżny
duży używaniem kuchni bezdzietnym. Dąbrowski 2 — 24. zdg 28 069

Pokoje
dla mężczyzn, z centralnym — ogrzewaniem i światłem elektrycznym po 22 — zł miesięcznie w Domu Samotnych przy ul. Rybaki 18a. Informację udziela Administracja Domów Miejskich Grunwaldzka 18, pokój 5. ng 12 705

Niekrepujący
Skarbowska 14, parter, prawo. zdg 28 266

2
łazienki, elektryczność, kuchnia. Bukowska 7 — 9. zdg 28 264

Młyńska
trzy — dziewięć — dwuosobowy. zdg 28 261

Pokój
Marcina 33, m. 9. zdg 28 263 6 — 7. zdg 28 463

Umeblowany
Pocztowa 27, m. 3. zdg 28 263

Ładny
czysty, elektryczność, utrzymanie intelig. pani zaraz. Mickiewicza 5 — 2. zdg 28 260

Małżeństwu
Wierzbowa 1, m. 29, suterena. zdg 28 222

Niekrepujący
Wroniecka 13, m. 3. zdg 28 244

Dwa
pokoje razem, oddzielnie, utrzymaniem — bez. Plac Działowy 10 m. 6. zdg 28 243

Pokój
światło elektryczne II. ptr. zaraz Kreta 24, m. 7. zdg 28 253

Osobne
wejście 1-2, kuchnia gazowa. Skryta 14 — 3. zdg 28 256

Pokój
umeblowany od zaraz. Kanałowa 7, m. 10. zdg 28 156

Komfortowy
dwuosobowy. Matejki 50, m. 6. zdg 28 155

Pokój
umeblowany niekrepujący wynajmę. Strzelecka 28h. — 3, lewo. zdg 28 169

Dwuosobowy
Prusa 20 m. 12. zdg 28 149

Pokój
utrzymaniem — bez do wynajęcia. Cieszkowskiego 1, m. 3. — godz 14 — 16. zdg 28 162

Jedno — dwuosobowy
Fr. Ratajczaka 28, m. 10. zdg 28 276

Dwuosobowy
frontowy, elektryczność, radio. Wielkie Garbary 2 — 10. zdg 28 275

Mały
skromny. Ratajczaka 31, m. 5. zdg 28 273

Kantaka
4. lewe schody II. zdg 28 271

Pokój
czysty tanio zaraz później. Wojciecha 14/15, m. 17. zdg 28 269

Most Teatralny
pokój balkonowy, czysty, centralne ogrzewanie, elektryczność, łazienka. Dąbrowskiego 3, m. 13. zdg 28 346

Frontowy
Wały Jana III 11, m. 9. zdg 28 342

Pokój
Bukowska 23 — 6. zdg 28 350

Niekrepujący
pani. Rybaki 20 a, mieszkanie 8. zdg 28 361

Pokój
balkonowy dla 2 panów z całkowitem utrzymaniem od zaraz. — Krzyżowa 5, m. 15. zdg 28 363

Pokój
umeblowany. Górna Wilda 3. — m. 21. zdg 28 357

Panom
Kochanowskiego 24 — 7. zdg 28 352

Pokój
Kreta 6, m. 11. zdg 28 298

Utrzymaniem
Wrocławska 30, 7. zdg 28 294

Utrzymaniem
bez. Marcina 11 — 2. zdg 28 293

Niekrepujący
Wielkie Garbary 36 m. 8. zdg 28 292

Dwuosobowy
Piekary 20/21 — 5. zdg 28 289

Kulturalnym
1-2 pokoje czyste, wygodny, utrzymaniem lub bez wynajmę. Piotra Wawrzyńskiego 5, m. 1. zdg 28 327

Frontowy
zaraz. Szewska 11, mieszkanie 4. zdg 28 424

Pokój
1-2 osobowy. Wały Królowej Jadwigi 4 — 10. zdg 28 420

Piętnastego
Marszałka Focha 27 — 7. zdg 28 411

Duży
frontowy, elektryczność. Wroniecka 10 — 3. zdg 28 410

Pokój
panu. Pocztowa 26 — 9. zdg 28 404

Pokój
osobne wejście. Mostowa 8 — 9. zdg 28 400

Niekrepujący
Polna 16 — 5. zdg 28 393

20,—
pokój. Grobla 19 — 12. zdg 28 391

Kulturalnemu
(dwuosobowy — kuchnia) samotna. Matejki 6 — 11. zdg 28 455

Panience
utrzymaniem 55.— bez. Romana Szymańskiego 9 — 11. zdg 28 456

Komfortowy
Sąd DOK. Aleje Marcinkowskiego 1, m. 7. zdg 28 458

Mostowa
próżny na biuro. Podgórna 13, m. 2. zdg 28 364

Dwuosobowy
Półwiejska 35, — 4. zdg 28 442

Osobne
Sapieżyński 3, III. lewo. zdg 28 438

Pokoik
Woźna 14b, m. 19. zdg 28 434

Klatki
niekrepujący. Zupańskiego 21 — m. 10. zdg 28 426

Pokój
czysty frontowy, miły z elektrycznością przy sympatycznej rodzinie. Ul. Długa 4, m. 10, — front. zdg 28 489

Aleje
Marcinkowskiego 20, tylny dom 36. zdg 28 337

Niekrepujący
dwa — jednoosobowy. Kraszewskiego 4 — 9. zdg 28 338

Podgórna
2 a — 9, utrzymaniem — bez. zdg 28 389

Półwiejska
37 — 4. zdg 28 384

Ładny
frontowy pokój dla 2 pań. Marsz. Focha 47, mieszkanie 3. zdg 28 383

Ładny
frontowy pokój dla pani. Marsz. Focha 47, mieszkanie 3. zdg 28 382

Pokoik
Wierzbicę 11 — 9. zdg 28 381

Jedno-
dwuosobowy, elektryczność. Nowomiejski 5 — 30. zdg 28 378

Centrum
utrzymaniem. Wały Zygmunt Augusta 1, m. 8. zdg 28 377

Jedno-
lub dwuosobowy fortepian, usługa łazienka Cieszkowskiego 7, mieszkanie 11. zdg 28 375

Pokój
fortepian. Grunwaldzka 25, m. 12. zdg 28 373

Ratajczaka
28, m. 7, pokój pani. zdg 28 372

Frontowy
pierwszorzędny utrzymaniem 1-2 osobom. Focha 36, m. 4. zdg 28 367

Skryta
7, mieszkanie 7. zdg 28 390

Elegancki
panu zaraz. Młyńska 3 — 10. zdg 28 284

Elegancki
Długa 11 — 8. zdg 28 279

Grunwaldzka
15 — 10 elegancki zdg 28 333

Łukowa
16, m. 10 mały. zdg 28 329

Komfortowy
kulturalnemu panu (oficerowi) Jasna 12, m. 6. narożnik Dąbrowskiego. zdg 28 326

Urzędnicze
z utrzymaniem. Reja 3, m. 8. zdg 28 323

Słowackiego
39 — 10. zdg 28 322

Pokój
jedno-dwuosobowy. Józefa Chociszewskiego 19, m

TRYKOTY BIELIZNA DAMSKA MĘSKA DZIECIĘCA
POŃCZOCH PŁOTNA I NLETY

FABRYKA BIELIZNY DOM DŁOBIEN

J. SCHUBERT
 UL. WROCŁAWSKA 3
 Pg 7201-33.8

Studentka
 udziela muzyki za mały pokój. Rataczaka 17, m. 5. zdg 28 207

Celista
 trebac lub celista - saksofonista do stałego kwintetu od 1 grudnia potrzebny. Oferty pod „1444”. — Biuro Ogłoszeń, Bydgoszcz, ulica Dworcowa 54. ng 12 732

Kwartet
 pierwszorzędnym koncertowo - dancingowym, pierwszego wolny. Dorozła, Ostrów, Konarowa 31 u państwa Walczak. zdg 28 453

Fortepianistka
 do restauracji kawiarni na prowincję potrzebna. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 28 454

Duet
 potrzebny zaraz. Cukiernia, Nowy Świat, Kepno. ng 12 733

26 SZUKA POSADY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

Panienska
 z prowincji, miła i zdrowa, znająca szycie poszukuje posady do dzieci. Malicka, Strychowo, pow. Gniezno. zdg 26 110

TEATRY

Poznań, środa, 14. 11.

TEATR POLSKI: — Dziś: „O 5 minut zapóźno”.
 Czwartek, 15. 11. „O 5 minut zapóźno”.

TEATR WIELKI (Opera): Dziś „Piękny jest świat”.
 Czwartek, 15. 11. „Opowieści Hoffmanna”.

Piątek, 16. 11. Teatr niezyczny z powodu próby generalnej operetki „Wiedeńska krew”.

Sobota, 17. 11. Premiera operetki Jana Straussa „Wiedeńska krew”.

TEATR NOWY: Dziś — „Zwyciężyłem kryzys”.
 Czwartek, 15. 11. „Dziady”.
 Piątek, 16. 11. „Dziady”.

KINA

Poznań, środa, 14. 11.

APOLLO: „Śmierć odpoczywa”.

CORSO: „Hrabina Paryż”.

EUROPA: I. „Vlasta Burian i jego siostra”, II. „Zbrodniarz”.

GWIAZDA: „Parada Rezerwistów”.

METROPOLIS: „Dzielny chłopiec”.

MOJE: „Naręczona z Wiednia”.

ORZEL: „Tajemnica zamkniętej skrzyni” i „Walka na morzu”.

OŚWIATOWE T. C. L. — 1) „Pozwólcie nam żyć”, 2) „Turbina 50 000”.

RENAISSANCE: „Niewidzialny człowiek”.

SFINKS: „Pieśń nad Pieśniami”.

SŁOŃCE: „Czar wiedeńskiego walca”.

TECZA-LAZARZ: „Karnawał i miłość”.

TECZA-WILDA: „Kocha lubi szanuje”.

WILSONA: „Zabawka”.

Panienska
 poszukuje posady do cukierni piekarni z praktyką lub do dzieci. Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 973

Drogerzysta
 dyplomowany, lat 38, reprezentujący poszukuje zastępstwa poważnej firmy wzgl. fabryki. — Oferty Kurjer Poznański zdg 28 003

Prawnik
 lat 30, z egzaminem sędziowskim i kilkuletnią praktyką sądową poszukuje posady. Zgłoszenia do ekspedycji Kurjera Poznańskiego zdg 28 034

Dziewczyna
 uczciwa, do gotowania poszukuje posady tylko w Poznaniu. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 267

Posługaczka
 szuka posługi od południa. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 28 259

Służąca
 starsza do wszelkiej pracy domowej poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 214

20 000,—
 gwarancji hipotecznej złoży dyplomowany W. S. H. znający ang., franc., niem. z praktyką przy objęciu odpowiedniego stanowiska, w przyszłości chętnie spółka. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 231

Dziewczyna
 nawskroś uczciwa, skromnym gotowaniem, poleceniem szuka posady lub posługi. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 245

Gospodyni
 pierwszorzędną przyjmie posadę. Oferty Kurjer Pozn. zdg 28 118

Młoda
 meżatka poszukuje jakiej posady, najchętniej do dzieci od 15. 11. 34. Oferty do Kurjera Pozn. zdg 28 298

Urządnicę gospodarczą
 kawaler, obowiązkowy i sumienny szuka miejsca pod dyspozycję od 1. 1. 35. Łaskawe oferty proszę pod Güntzel Jerzy, Babin, pow. Środa. zdg 28 187

Dziewczyna
 młoda uczciwa, pracowita poszukuje posady do wszelkich prac domowych. Oferty Kurjer Pozn. zdg 28 341

Dziewczyna
 z gotowaniem z prowincji poszukuje posady. Łaskawe oferty Agencja Kurjera Poznańskiego, Wronki. ng 12 725

Gospośnia
 długoletnie świadectwa, do gotowania poszukuje posady w lepszym domu. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 300

Żelazniak
 dzielny szuka posady u narodowca. Zgłoszenia Konrad Błkowski Stawiska, pow. Kościerski. zdg 28 166

Kowal - szofer
 egzam. podkuwacz koni, obeznan z wszelką reparacją maszyn rolniczych, poszukuje posady. — Oferty Kurjer Poznański zdg 28 360

Dypl. drogerzysta
 ze świadectwem trucizn poszukuje posady, wymagania skromne Władysław Zietek, Września, ul. Dzieci Wrzesińskich 6. zdg 28 448

Panienska
 inteligentna z dobrymi świadectwami szuka posady jako bufetowa względnie do dzieci albo lekkich prac domowych. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 28 347

Poszukuję
 posługi do wszystkiego, młoda meżatka. Oferty Kurjer Pozn. zdg 28 204

Krawiec
 pierwszorzędnym poszukuje posady. W pierwszorzędnej pracowni. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdg 28 207

Posługę
 codzienną na Łazarzu przyjmie 15. 11. lub 1. 12. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 153

Inteligentny
 młodzieniec z rowerem poszukuje zajęcia. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 28 151

Krawcowa
 poza dom przyjmie posadę 2., dziennie. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 345

Poszukuję
 posady woźnego, inkasanta, lub jakiegokolwiek innej pracy, złoży 500 zł kaucji. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 191

Poszukuję
 posady do wszystkiego lub posługi. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 198

Kelner
 lat 22, poszukuje posady, okolica obojetna. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 28 200

Krawcowa
 szuka posady 2. lub dziennie. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 28 202

Do
 wszystkiego lub posługi poszukuje Oferty Kurjer Poznański zdg 28 243

Biuralistka
 ekspedjentka kaucja poszukuje posady zaraz. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 28 422

Posługaczka
 poszukuje posługi z praniem i gotowaniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 409

Dziewczyna
 pracowita świadectwami szuka posady z gotowaniem do wszystkiego. Oferty Młoda, Lubowo, poczta Falkowo, pow. Gniezno. zdg 27 567

Ogrodnik
 żonaty, lat 30, długoletnią praktyką w większych ogrodach pałac handlowych, wszechstronnie obeznan, trzeźwy, sumienny, chlubne świadectwa szuka posady od grudnia lub później. Łaskawe zgłoszenia uprasza Józef Sowiński, Jezioro k. Poznania. zdg 26 809

Ekspedjentka
 branża kolejąca, zna gotowanie i szycie szuka jakiegokolwiek posady. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 27 707

Potrzebna
 dziewczyna mieszkająca przy rodzicach — przychodnia. Wierzbice 58 — 2. zdg 28 258

Ekspedjentka
 młodsza z branży cukierków, czeladnicy, pierwszorzędna siła. Zgłosz się może z odpisami świadectw Kurjer Poznański pod zdg 28 218

Pośrednicy
 sprzedaży składu. Adres Kurjer Poznański zdg 28 220

Ekspedjentka
 do składu rzeźniczego zaraz. Matejki 67. zdg 28 224

Służąca
 potrzebna. Zupańska 5, m. 6 zdg 28 225

Posługaczka
 Kwiatowa 4, m. 4. zdg 28 350

Dziewczyna
 uczciwa od zaraz. Wielka 7, m. 6 zdg 28 351

Ekspedjentka
 branża rzeźniczej potrzebna od 1 grudnia. Z. Niklasiewicz, Sw. Marcin 11. zdg 28 296

Zarządczyni
 domu w Poznaniu od 1. 12. 34, potrzebna. Wymagana kaucja 3 000 zł. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 295

Kelnerowi - kelnerce
 pożyczka do 400 zł dam stałą posadę. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 291

Poszukuje
 się wykwalifikowanej kucharki z dobrem gotowaniem, zaprawianiem, chowem drobiu na wieś. — Miesięcznie zł 35. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 451

Służąca
 potrzebna do wszelkiej pracy domowej. Restauracja, Wierzbice 41. zdg 28 461

Służąca
 samodzielna z dobrem gotowaniem do wszystkiego potrzebna. Zgłoszenia Szewska 1, m. 22. zdg 28 443

Czeladnik
 szewski, dobry meska prace od zaraz. Górna Wilda 53. zdg 28 444

Do wszystkiego
 Aleje Marcinkowskiego 24, m. 25. zdg 28 433

Pomocnik
 fryzjerski uczennica. Marszałka Pocha 84. zdg 28 431

Fryzjerka
 uczennica potrzebna. St. Rynek 44. zdg 28 432

Apteka
 w małym miasteczku w poznańsk. poszukuje magistra samotnego z prawem zarządu, wszechstronnie obeznanego z pracą apteczną i laboratorijną, na skromnych warunkach. Zgłoszenia z warunkami i odpisami zaświadczeń nadsyłać do Kurjera Poznańskiego pod dg 4168

Posługaczka
 Wojciecha 5, m. 8. zdg 28 321

Dziewczynkę
 do posyłek biurowych przyjmie. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 320

Młodsza
 praniem. Śniadeckich 7, m. 8. zdg 28 311

Agentów
 zaprowadzonych na okucia budowlane. Oferty Kurjer Poznański dg 4086

28. ROZRYWKA

Władczyni - nadkobieta srebrnego ekranu
Marlena Dietrich
 w niesmiertelnej powieści „Pieśń nad pieśniami”. Kino „Sfinks”. zdg 28 010

Vlasta Burian
 i jego siostra Anny Ondry Charles Lanchton jako „Zbrodniarz”
Kino „Europa”
 Pg 8091/2-46.25.6

Kino Oświatowe T. C. L.
 Od środy dnia 14 bm. podwójny program najpotężniejszego arm. dzieła naukowe „Pozwólcie nam żyć”, oraz kolos wytwórni mezbaprom Turbina 50 000. — dg 4173/4

„Zabawka”
 Wielki film polski Eugeniusz Bodo, Alma Kar. Kino Wilsona. zdg 28 398

Kino Tecza - Łazarz
 Karnawał i Miłość zdg 28 331

W czwartek południe
otwarcie nowego magazynu
Obuwia - Śniegowców
Kalosz - Pończoch

KaPeO

KRAJOWY PRZEMYSŁ OBUWIANY

to chluba rodzimego przemysłu —

Poznań, Stary Rynek 58 tel. 19-24
Mechaniczna Fabryka Obuwia w Warszawie.

Nauczycielka
 młoda, matura, gimn., muzyka. — przyjmie posadę. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 450

Służący
 pałacowy poszukuje posady zaraz lub później. Posiada dobre świadectwa. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 28 452

Panna
 przystojna, poszukuje posady do samotnej osoby lub do starszych państwa. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 441

Dziewczyna
 uczciwa samodzielnie gotowanie szuka posługi od zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 435

Oddam
 córka za oddaniem do składu piekarskiego lub rzeźniczego. — Oferty Kurjer Poznański zdg 28 368

Dziewczyna
 lat 19, szuka posady do wszystkiego bez gotowania lub do dzieci. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 285

Poszukuję
 posady przychodnie, znam pierwszorzędną kuchnię. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 283

Kursistka
 fryzjerka poszukuje posady za małym wynagrodzeniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 324

Dziewczyna
 uczciwa kochająca dzieci z cokolwiek gotowaniem poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 470

Rządca gospodarczy
 inteligentny, trzydziestoletni kawaler dobrze polecony, bezwzględnie uczciwy, dziesięcioletnią praktyką, szkoła rolnicza, egzaminem (dyplom P. T. R. 1934) zmieni posadę od lutego lub przed. — Rządca Majetności Sulnowo, powiat Świecie. zdg 26 932

Biuralista
 młody elokwentny, dobrze reprezentujący się piszący maszyną, korespondent, pracowity, znający prace biurowe, rysownik na matrycach do powielania, szuka posady za skromnym wynagrodzeniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 911

Goźelany
 lat 46, żonaty, 26 lat w zawodzie, z prawem odpędu, obznajmiony z pracami wchodzącymi w zakres goźelnictwa i gospodarstwa szuka posady. F. Malinowski, Nowe miasto n/Drw., Okólna 30. zdg 26 101

Posady
 jakiegokolwiek najchętniej do pomocy składu domu z kaucją — spaniem lub bez. Pracowałam w składzie piekarskim. Łaskawe spieszne oferty upraszam do Kurjera Poznańskiego zdg 27 095

Kaucję
 złożyć, obejmie stanowisko kasjera buchaltera, pomocnika, magazyniera w majątku ziemskim instytucji finansowej, przedsiębiorstwie przemysłowym. Referencje pierwszorzędne, długoletnia samodzielna praktyka. Skierniewice, skrytka pocztowa nr. 1. zdg 27 508

Absolwentka
 Szkoły pielęgniarstwiej dla nieumiat, dobrze polecona poszukuje posady Helena Behrendtówna, Mały-Medromierz powiat Tuchola (Pomorze). zdg 28 141

Dziewczyna
 z samodzielnym gotowaniem znajdująca się w bardzo krytycznym położeniu poszukuje zaraz posady Łaskawe zgłoszenia kierować proszę pod adres: Helena Wojtasińska, Strzelno, ul. Cześćryjwo S. p. Mogilno. zdg 28 140

Panna
 zna krawieczyznie prasowanie, nieco robotek gotowanie, włada biegle językiem polskim i niemieckim szuka posady, wyjeżdżać też do innego miasta, nawet do Warszawy. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 28 079

Dziewczyna
 z samodzielnym gotowaniem znajdująca się w bardzo krytycznym położeniu poszukuje zaraz posady Łaskawe zgłoszenia kierować proszę pod adres: Helena Wojtasińska, Strzelno, ul. Cześćryjwo S. p. Mogilno. zdg 28 140

Panna
 zna krawieczyznie prasowanie, nieco robotek gotowanie, włada biegle językiem polskim i niemieckim szuka posady, wyjeżdżać też do innego miasta, nawet do Warszawy. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 28 079

Dziewczyna
 z dobrem gotowaniem i zaprawą przyjmie posadę. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 28 050

Rzutki
 wojażer, akwizytor poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 051

Dziewczyna
 poszukuje posługi. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 639

Inteligentna
 panna poszukuje posady wzajemnym wycuczenie się gotowania. Oferty Kurjer Pozn. zdg 27 704

Poszukuję
 posługi od 15. 11. przed południem lub popołudniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 703

27. WOLNE MIEJSCA

Ekspedjentka
 branża rzeźniczej, biegle potrzebna do pierwszorzędnego interesu na prowincję od zaraz lub od 1 grudnia. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 27 971

Służąca
 z gotowaniem, plac Nowomiejski 9, Drożdżewska. zdg 28 242

Zarządczyni
 sympatyczna, inteligentna potrzebna do pensjonatu gości. — kaucja formie pożyczki 1 500. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 28 186

Kucharka
 pokojowa potrzebna pensjonatu, Zakopane. Gajowa 4 — 3. zdg 28 183

Młodsza
 maszynistka znająca wszelkie prace biurowe potrzebna. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 28 201

Służąca
 z gotowaniem, Woźna 16, m. 5. zdg 28 205

Służąca
 bez spania potrzebna. Szydłowska 23, m. 6. zdg 28 174

Zastępcy
 poszukiwani we wszystkich miastach. Nowy patentowany, — wspaniały artykuł techniczny potrzebny w każdym mieszkaniu z wodociągami. Sprzedaż przez agentów, Pewny zysk i zysk. — Zgłoszenia Inż. Rose, Kraków, Brzozowa 11. zdg 28 307

Bona
 freblanka, francuski pożądan, na wieś do 2 dziewczynek. Świadectwa, warunki, zycielorsy do Kurjera Pozn. zdg 28 308

Humor zagraniczny

Praktyczny wynalazek.
 Jak stary welocyped przydał się rodzinie pomysłowego mechanika.

(Ric et Rac — Paryż). S. F.

Przedpłata na miesiąc listopad 1934 roku za oba wydania razem w Poznaniu w ekspedycji zł 3.20, w agencjach w mieście zł 3.50, z odnośnieniem do domu w Poznaniu zł 3.70, z odnośnieniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4.14, kwartalnie zł 12.40, pod opaską miesięcznie w Polsce zł 7.50, w innych krajach zł 9.50. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszłokw. w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia na stronie 6-lamowej 25 gr., na stronie 4-lamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 80 gr., na stronie 4-lamowej przy końcu tekstu (lub piątej) 100 gr., na stronie drugiej (lub trzeciej) 120 gr. przed wiadomościami potocznej 200 gr. od 1-lamowej milimetra. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 13.30, w nagłych wypadkach do godz. 22 u stroja; do wydania głównego (wieczornego) „drobne” do g. 10.45, w dni przeświataczne do godz. 10.30, większe dłużej według możliwości. Drobne ogłoszenia najwyższe 100 słów (w tem 5 nagłówek); słowo nagłówek (tłuste) 25 gr., każde dalsze słowo 15 gr. Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałe wskutek matrycy, wydawnictwo nie odpowiada.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materiał poświęcony danej uroczystości. Telefony do Redakcji i Administracji: 44-61, 14-76, 33-07, 35-24, 35-25, 40-72, w niedzielę, święta i nocą tylko 14-76, 35-24 i 40-72.

P. K. O. Poznań nr. 200 149